

2023

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA GMINY BIAŁA PODLASKA
NA LATA 2023-2030

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY
NR.....RADY GMINY BIAŁA
PODLASKA Z DNIA

.....

Spis treści

WPROWADZENIE	4
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	4
1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6
1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym	6
1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym	11
2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie.....	13
2.2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	13
2.2.1. Wyróżnione obszary porównawcze.....	14
2.2.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej	17
2.2.3. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej	19
2.3. Wynik diagnozy – sfera społeczna	20
2.4. Wynik diagnozy – sfera gospodarcza, środowiskowa, funkcjonalno-przestrzenna oraz techniczna.....	36
2.5. Podsumowanie diagnozy	54
2.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	59
3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	61
3.1. Obszar Rewitalizacji Cełujki	61
3.2. Obszar Rewitalizacji Cicibór Duży	62
3.3. Obszar Rewitalizacji Cicibór Mały	63
3.4. Obszar Rewitalizacji Dokudów Drugi.....	64
3.5. Obszar Grabanów Kolonia i Wieś.....	66
3.6. Obszar Husinka	67
3.7. Obszar Rewitalizacji Krzymowskie	69
3.8. Obszar Rewitalizacji Porosiuki	70
3.9. Obszar Rewitalizacji Styrzyniec.....	71
3.10. Obszar Rewitalizacji Sycyna	72
3.11. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych ..	73
3.12. Potencjały obszaru rewitalizacji.....	75
4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	76
5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji	77
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	79
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	79
6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	89
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz podmiotami i ich działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji	89

7.1. Komplementarność przestrzenna.....	90
7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	93
7.4. Komplementarność międzyokresowa	94
7.5 Komplementarność źródeł finansowania	95
7.6. Mechanizmy integracji (włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji).....	96
7.7. Podsumowanie komplementarności.....	98
8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji.....	100
8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania	100
8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji	102
9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji	104
9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	104
9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR.....	106
9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	107
9.5. Aktualizacja GPR	108
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	108
10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.....	109
10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji.....	110
11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	111
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	113
12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji	113
12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	113
12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	113
12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	113
9. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	113
Spis tabel:	124
Spis map:	124
Spis rysunków:	124

WPROWADZENIE

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez działania kompleksowe (...) integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”. Takimi zasadami kierowano się również opracowując Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska 2023-2030. Program został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku* (dalej: Wytyczne). Poszczególne części niniejszego Programu odpowiadają wymogom zawartym w wyżej wymienionym dokumencie.

W rozdziale pierwszym opisano powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Część druga Programu ma charakter diagnostyczny i opiera się na streszczeniu sytuacji społecznej gminy, a także sytuacji w innych sferach wymienionych w Wytycznych. Następnie przeprowadzono szczegółową analizę sytuacji, pozwalającą na określenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji – poszczególne dane analizowano już na poziomie wyodrębnionych miejscowości wiejskich gminy objętych Obszarem Rewitalizacji.

Część trzecia ma charakter projektowy i odnosi się do kształtu procesu rewitalizacji w gminie. Przede wszystkim wskazano wizję obszarów rewitalizacji po przeprowadzeniu tego procesu, a także cele i kierunki działań.

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgłoszone przez podmioty z terenu gminy zostały uporządkowane w ramach dwóch list – przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających.

Następnie opisano mechanizmy zapewnienia komplementarności tych przedsięwzięć. Ostatnim elementem tej części był opis procesu partycypacji społecznej, który przeprowadzono na etapie opracowywania dokumentu, jak również zaproponowano możliwe formy włączania lokalnej społeczności na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Chodzi o utrzymanie zainteresowania mieszkańców realizowanymi przedsięwzięciami, bowiem bez współpracy z lokalną społecznością nie uda się osiągnąć pozytywnych efektów, zwłaszcza w wymiarze społecznym.

Ostatnia część dokumentu odnosi się do zarządzania wdrażaniem procesu Rewitalizacji. W sposób zbiorczy przedstawiono tu szacunkowe ramy finansowe zaproponowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, a także harmonogram ich realizacji. Następnie opisano system zarządzania realizacją Programu, monitoringu, oceny skuteczności oraz wprowadzania zmian do niniejszego dokumentu.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez **interesariuszy** (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **gospodarczych** (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ **środowiskowych** (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ✓ **przestrzenno-funkcjonalnych** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- ✓ **technicznych** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów),
- ✓ **budowlanych**, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Natomiast **interesariuszami rewitalizacji** są w szczególności:

- ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- ✓ mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej;
- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- ✓ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- ✓ organy władzy publicznej;
- ✓ podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako

szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą. Po drugie, proces rewitalizacji powinien być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Program Rewitalizacji

- ✓ inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- ✓ Gminny Program Rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).

1. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska 2023-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

1.1. Powiązania z dokumentami na poziomie krajowym i regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym:
1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety

rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

- ✓ Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- ✓ Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
- ✓ Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
- ✓ Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
- ✓ Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
- ✓ Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
- ✓ Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu
- ✓ Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
- ✓ Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
- ✓ Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
- ✓ Cyfrowe państwo usługowe
- ✓ Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- ✓ Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

2. Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną

3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju.

Cele i zadania:

Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:

- ✓ Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
- ✓ Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
- ✓ Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- ✓ Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- ✓ Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
- ✓ Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:
- ✓ Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania

- ✓ i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- ✓ Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach
- ✓ Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
- ✓ Efektywność i sprawność państwa:
- ✓ Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
- ✓ Wzrost społecznego kapitału rozwoju

3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Cele i zadania:

- ✓ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
- ✓ Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej
- ✓ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
- ✓ Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
- ✓ Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cele operacyjne:

- ✓ Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- ✓ Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
- ✓ Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- ✓ Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cele operacyjne:

- ✓ Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
- ✓ Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
- ✓ Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
- ✓ Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne:

- ✓ Rozwijanie kapitału ludzkiego
- ✓ Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych

- ✓ Włączenie i integracja społeczna
- ✓ Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- ✓ Bezpieczeństwo publiczne
- ✓ Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego:

Osadnictwo i infrastruktura społeczna

Cele szczegółowe:

- ✓ **Poprawa dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej.**
- ✓ Rozwój usług i sieci ośrodków pomocy społecznej wynikającej z rosnącej liczby seniorów

Środowisko przyrodnicze

Cele szczegółowe:

- ✓ Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej
- ✓ Utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi
- ✓ Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych.

Środowisko kulturowe

Cele szczegółowe:

- ✓ Identyfikacja, zachowanie i ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności krajobrazu kulturowego.
- ✓ Zachowanie przed zatarciem specyfiki kulturowej ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych.
- ✓ Zachowanie i wzbogacanie zasobów dóbr kultury współczesnej.
- ✓ Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego

Gospodarka

Cele szczegółowe:

- ✓ Rozwój potencjału społeczno-ekonomicznego węzłów i ośrodków gospodarczych.
- ✓ Wykorzystywanie endogenicznych potencjałów i rozwój specjalizacji regionalnych.
- ✓ Zrównoważone wykorzystanie potencjałów rozwojowych tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym i zasobach naturalnych przestrzeni województwa.
- ✓ Dywersyfikacja działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
- ✓ Zwiększenie konkurencyjności gospodarki rybackiej opartej na wysokiej jakości produktach akwakultury.
- ✓ Rozwój infrastruktury turystycznej.
- ✓ Zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej obszarów i terenów rekreacyjnych.
- ✓ Wzmocnienie oferty zatrudnienia i usług (publicznych i komercyjnych) w miastach z uwzględnieniem potrzeb obsługi okolicznych terenów wiejskich

3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027

W związku z założeniami strategicznymi oraz w odpowiedzi na wyzwania, za cel główny Programu przyjęto: Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 11 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.

Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych realizowana na podstawie GPR. Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp., dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsiębiorstw społecznych.

4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Cele i zadania:

- ✓ Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej
- ✓ poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności
- ✓ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
- ✓ Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej
- ✓ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
- ✓ Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
- ✓ Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biała Podlaska 2023-2030 a krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane poprawą dostępu do usług publicznych i infrastruktury społecznej, rozwojem i efektywnym wykorzystaniem potencjału kulturowego oraz wykorzystywaniem endogenicznych potencjałów i rozwojem specjalizacji regionalnych. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu.

1.2. Powiązania z dokumentami na poziomie ponadlokalnym i lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie ponadlokalnym:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Białskiego na lata 2018-2026

Priorytet II Społeczeństwo i jakość życia

Cele strategiczne:

- ✓ Poprawa dostępności do usług kultury, sportu i rekreacji
- ✓ Poprawa jakości i efektywności zarządzania lokalnego
- ✓ **Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich**

Priorytet III Przestrzeń i środowisko

Cele strategiczne:

- ✓ Rozwój infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie gospodarki oraz jakość życia mieszkańców
- ✓ Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego oraz kulturowego
- ✓ Zwiększanie wykorzystania OZE oraz rozwój gospodarki niskoemisyjnej

2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2022

Cel strategiczny III Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym

Cele operacyjne i kierunki działań: 1. Aktywizacja i integracja społeczna

Cel strategiczny V Rozwój partnerstwa lokalnego i działalności w sektorze ekonomii społecznej

Cele operacyjne i kierunki działań:

- ✓ Współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań.
- ✓ Wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowiska lokalnych
- ✓ Inspirowanie społeczności lokalnych powiatu do tworzenia własnych lokalnych systemów wsparcia i pomocy różnym grupom społecznym
- ✓ Budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem, organizacjami i instytucjami
- ✓ Włączanie lokalnych partnerów społecznych do aktywnego udziału w planowaniu i wdrażaniu inicjatyw rozwojowych

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy)

1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIAŁA PODLASKA NA LATA 2008-2015

Cel strategiczny 2: Wielofunkcyjny rozwój wsi

2.2. Rozwijanie działalności pozarolniczej

Główne kierunki działań:

- ✓ odnowa miejscowości w celach turystycznych (np. obiektów zabytkowych i lokalnych pomników historii, itd.) i inwestycyjnych,
- ✓ wspieranie rozwoju infrastruktury i produktów turystycznych (w tym bazy noclegowo-gastronomicznej, szlaków turystycznych, zbiorników wodnych, ścieżek rowerowych, oznakowania, odnowa obiektów zabytkowych, itd.) w zgodzie z zasadami zrównoważonego

rozwoju;

- ✓ rozwijanie turystyki weekendowej i rekreacyjnej (w tym wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do celów edukacyjnych);
- ✓ promocja tradycyjnych produktów lokalnych (potrawy regionalne, tradycyjne produkty rękodzielnicze, itd.);

Cel strategiczny 3: Nowoczesne społeczeństwo

- ✓ 3.2. Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców i poprawa zarządzania w gminie
- ✓ rozwój instytucji kultury (modernizacja niezbędnej infrastruktury, w tym świetlic wiejskich, remiz, bibliotek, doposażenie w niezbędny sprzęt, wspieranie najważniejszych imprez kulturalnych, itd.);
- ✓ wykorzystanie materialnych i niematerialnych składników dziedzictwa kulturowego do kultywowania tradycji ludowych i przekształcania ich w produkty turystyczne;
- ✓ aktywne wspieranie partnerstw i inicjatyw oddolnych na rzecz rozwoju gminy lub wsi (formalnych i nieformalnych);
- ✓ prowadzenie efektywnej polityki społecznej (prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem)

2.Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Biała Podlaska

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Biała Podlaska (zwane dalej „studium”) przyjęte zostało uchwałą Nr XXI/ 233/2000 Rady Gminy Biała Podlaska z dnia 29 marca 2000 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biała Podlaska. Określa podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta. Zasady zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego oraz nadrzędności interesu publicznego nad interesami indywidualnymi były fundamentem dla określenia głównych założeń studium.

Program ochrony środowiska dla gminy Biała na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 roku

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych i osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna

Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej

Kierunek interwencji: Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań

Na poziomie lokalnym widać zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań, a postulatami w lokalnych dokumentach planistycznych. W lokalnych dokumentach takich jak strategia rozwoju gminy podkreśla się konieczność działań na rzecz rozwoju integracji społecznej i kapitału społecznego– w ramach zaproponowanych kierunków GPR znalazły się zapisy w obrębie 1 celu strategicznego.

- 1) Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznej i w trudnej sytuacji życiowej,
- 2) Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami

3) Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej.

Zbieżność dostrzega się w obrębie działań prośrodowiskowych (zastosowanie ekologicznych rozwiązań i podniesienie świadomości ekologicznej). Cele w obrębie sfery środowiskowej zaproponowane w GPR są zgodne z podstawowymi kierunkami rozwoju zawartymi w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Biała Podlaska na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 roku

- 1) Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych i osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza,
- 2) Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań

Postulaty te zostały uwzględnione przy projektowaniu przedsięwzięć dotyczących remontu świetlic wiejskich w Gminie Biała Podlaska na potrzeby realizacji zadań społecznych oraz działań związanych z ograniczaniem niskiej emisji i termomodernizacji obiektów, które bezpośrednio przełożą się na poprawę jakości środowiska.

2. Diagnoza gminy i określenie obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji w gminie

2.2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska na lata 2023-2030 jest dokumentem strategicznym i operacyjnym o charakterze lokalnym.

Z uwagi na charakter dokumentu, obszar objęty rewitalizacją winien być wyodrębniony w sposób szczegółowy w oparciu o wybrane wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji zakładała w głównej mierze oparcie się mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o zaproponowany katalog wskaźników, które odnoszą się do pięciu sfer wskazanych w ustawie o rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W trakcie wyznaczania obszarów kryzysowych i obszaru rewitalizacji zdecydowano się po pierwsze na wybór takich wskaźników, które są dostępne na poziomie gminy i obszarów analizy. Po drugie istotnym dla wyboru kryteriów był element pozwalający na obiektywizację danych, ich przeliczenie i odniesienie do realnych problemów gminy. Po trzecie wreszcie, wybrano wskaźniki, które stosunkowo łatwo można gromadzić i których wartości można porównywać w kolejnych latach. Metodologia przyjęta

na potrzeby niniejszej diagnozy opierała się na szczegółowych, w większości mierzalnych, ilościowych zmiennych, analizowanych w podziale na wskazane sfery.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałymi sferami.

Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

Pierwszy etap opracowania diagnozy opierał się na analizie danych zastanych, tzw. analizie desk research, polegającej na zebraniu materiałów z różnych źródeł, a następnie przeanalizowaniu ich pod kątem rzetelności, jakości oraz przydatności na dalszym etapie opracowywania diagnozy. Po wyselekcjonowaniu materiałów, nastąpiła właściwa analiza desk research, która obejmowała dokumenty, opracowania oraz sprawozdania i dane, uznane jako istotne w procesie badawczym.

W trakcie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego, zastosowano dwa podejścia, które bazowały na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie oraz przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. Natomiast, w ujęciu przestrzennym dane zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Opracowane dane zwizualizowano, przedstawiając je za pomocą kartogramów. Kolejny etap polegał na opracowaniu wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji obejmowała następujące etapy:

- 1) Podzielenie terenu Gminy Biała Podlaska na mniejsze jednostki – sołectwa.
- 2) Wybór kryteriów delimitacji.
- 3) Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów w sferze społecznej.
- 4) Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
- 5) Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących Gminę Biała Podlaska.

2.2.1. Wyróżnione obszary porównawcze

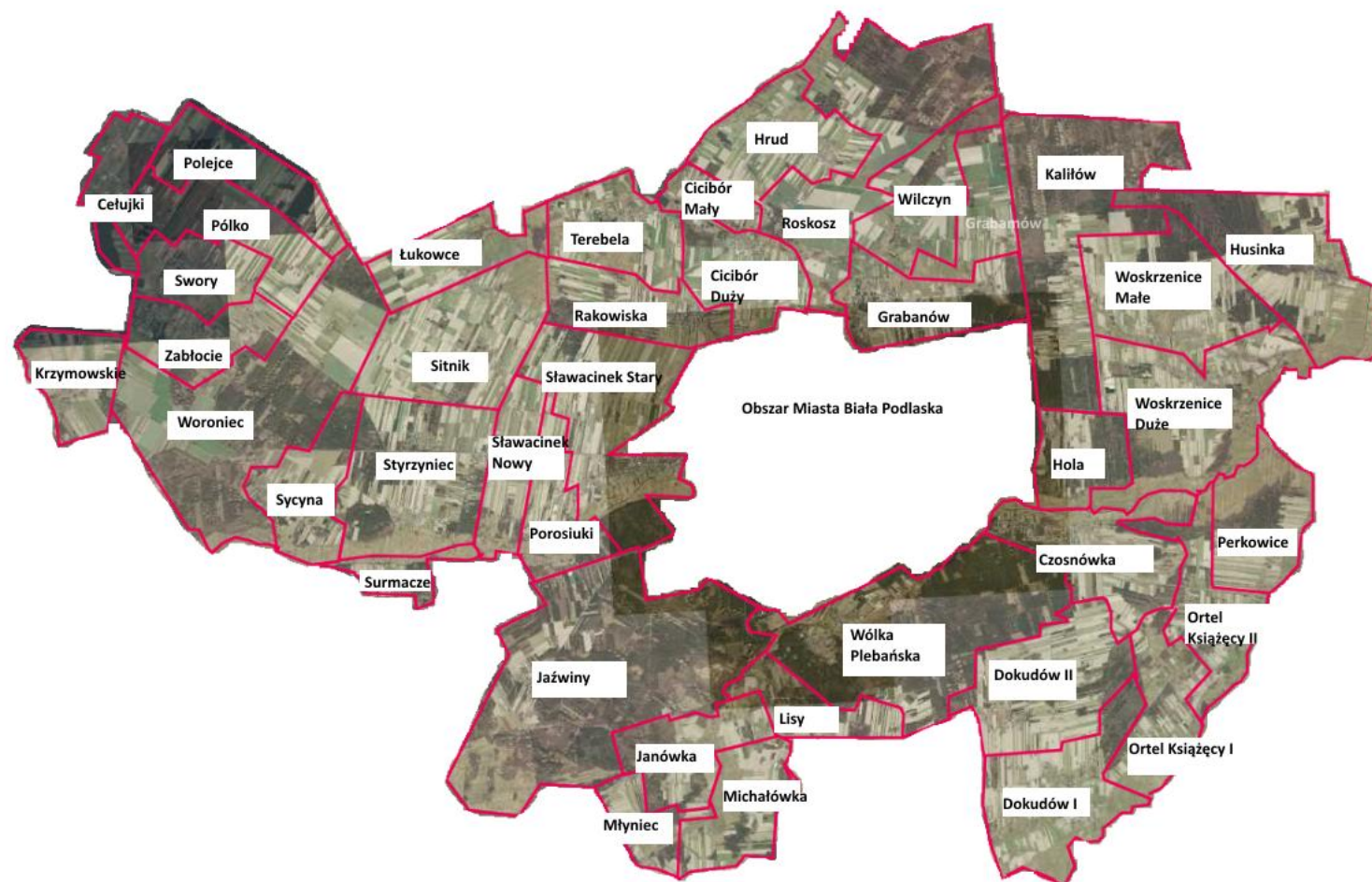
Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału gminy na sołectwa/ miejscowości. Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział gminy na takie obszary.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Udział ludności %	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni %
1.	Cełujki	256	1,79	353,0296	1,13%
2.	Cicibór Duży	649	4,54	568,6821	1,82%
3.	Cicibór Mały	142	0,99	207,5403	0,67%
4.	Czosnówka	878	6,14	814,7209	2,61%
5.	Dokudów Pierwszy	232	1,62	917,9515	2,94%
6.	Dokudów Drugi	296	2,07	963,6266	3,09%
7.	Grabanów Kolonia i Wieś	1016	7,11	680,1495	2,18%
8.	Hrud	541	3,79	707,4951	2,27%
9.	Hola	177	1,24	438,2491	1,41%
10.	Husinka	111	0,78	1141,5661	3,66%
11.	Janówka	105	0,73	561,7083	1,80%
12.	Jażwiny	252	1,76	2478,7817	7,95%
13.	Julków	188	1,32	442,7383	1,42%
14.	Kaliłów	220	1,54	156,5682	0,50%
15.	Krzymowskie	87	0,61	445,2154	1,43%
16.	Lisy	48	0,34	399,9585	1,28%
17.	Łukowce	179	1,25	510,1515	1,64%
18.	Michałówka	113	0,79	555,2758	1,78%
19.	Młyniec	124	0,87	288,4442	0,92%
20.	Ortel Książęcy Pierwszy	127	0,89	562,6384	1,80%
21.	Ortel Książęcy Drugi	267	1,87	610,5197	1,96%
22.	Perkowice	201	1,41	633,6292	2,03%
23.	Pojelce	207	1,45	564,6939	1,81%
24.	Porosiuki	531	3,72	466,2013	1,49%
25.	Pólko	44	0,31	707,7253	2,27%
26.	Rakowiska	1565	10,95	573,0358	1,84%
27.	Roskosz	310	2,17	1490,5769	4,78%
28.	Sławacinek Nowy	297	2,08	409,9568	1,31%
29.	Sławacinek Stary	1181	8,26	1234,0982	3,96%
30.	Sitnik	409	2,86	1037,5081	3,33%
31.	Sycyna	135	0,94	550,1178	1,76%
32.	Styrzyniec	564	3,95	1372,0981	4,40%
33.	Surmacze	47	0,33	219,8256	0,70%
34.	Swory	494	3,46	454,2762	1,46%
35.	Terebela	358	2,51	591,7073	1,90%
36.	Wilczyn	242	1,69	603,4765	1,93%
37.	Woroniec	325	2,27	1902,4596	6,10%
38.	Woskrzenice Duże	475	3,32	1301,4077	4,17%
39.	Woskrzenice Małe	314	2,20	990,2364	3,17%
40.	Wólka Plebańska	408	2,86	1765,4317	5,66%
41.	Zabłocie	175	1,22	517,7725	1,66%

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze

Źródło: opracowanie własne

2.2.2. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze społecznej

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez zbadanie wskaźników dotyczących miejscowości lub sołectw pod kątem wykazywania stanu kryzysowego.

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przebiegał następująco:

1. Dla wszystkich sołectw przeprowadzono diagnozę (analizę wskaźnikową), mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego.
2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:
 - a) analiza wskaźnikowa pokazała największe nagromadzenie negatywnych zjawisk z zakresu:

✓ **ubóstwa**

Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego - jest jednym z najważniejszych wskaźników delimitacji obszarów kryzysowych. Uwzględniono w nim osoby korzystające z pomocy społecznej, które w rodzinach osiągają na tyle niskie dochody, aby być uprawnionymi do zasiłków pieniężnych zgodnie z Ustawą o pomocy publicznej.

Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego obliczony został na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto:

-
- 1 liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 2 liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 3 liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 4 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkich choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 5 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 6 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu wielodzietności w przeliczeniu na 100 mieszkańców
 - 7 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
-

Przyjęte wskaźniki pozwoliły zidentyfikować sołectwa z największymi problemami związanymi z wykluczeniem społecznym.

Dostosowując metodologię badań do obszaru wiejskiego jakim jest teren Gminy Biała Podlaska zdecydowano się na przeprowadzenie analizy wskaźnikowej badającej nagromadzenie negatywnych zjawisk, w każdym sołectwie. Analiza poddaje badaniu występowanie negatywnych zjawisk, w każdym koniecznym do wybrania obszaru zdegradowanego zakresie. Problem obrazowany jest wskaźnikiem,

najczęściej jest to wskaźnik ukazujący zjawisko w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

✓ **bezrobocia**

Poziom bezrobocia - dane dotyczące bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej. Założone w tym obszarze wskaźniki wskazały sołectwa z największym odsetkiem osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, co jest szczególnie istotne w przypadku analizy zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Długotrwale bezrobocie znacząco zwiększa prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz stanowi odzwierciedlenie warunków życia i sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Jako wskaźniki, do dalszych analiz przyjęto:

- 1 liczbę bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 2 udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych
- 3 liczbę bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców

✓ **przestępczości**

Poziom przestępczości i naruszeń prawa - dane potrzebne do obliczenia wskaźnika opisującego stopień przestępczości i naruszeń prawa pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Białej Podlaskiej. Przestępczość znacząco negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz postrzeganie atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania i inwestowania. Do wskazania poziomu przestępczości w poszczególnych sołectwach przyjęto liczbę przestępstw, interwencji domowych, przestępstw kryminalnych oraz ilość założonych „niebieskich kart” w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Jako wskaźniki, do dalszych analiz przyjęto:

- 1 Liczba przestępstw/100 mieszkańców,
- 2 Interwencje domowe/100 mieszkańców,
- 3 Przestępstwa kryminalne/100 mieszkańców,
- 4 Liczba założonych niebieskich kart/100 mieszkańców

✓ **poziomu edukacji**

Poziom nauczania – określono posługując się skalą staninową opisującą wynik sprawdzianu przeprowadzanego w VIII klasie szkoły podstawowej - dotyczy pierwszego etapu edukacji szkolnej. Skala ta jest stosowana w pomiarze dydaktycznym i odpowiada na pytanie jaką pozycję zajmuje szkoła na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację.

✓ **poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym**

Poziom partycypacji społecznej – określa sieć społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności. Najwygodniejszą miarą kapitału jest niższa, niż średnio na terenie gminy, frekwencja w wyborach.

Wskaźnik, którym się posłużono, chcąc ocenić poziom kapitału społecznego w poszczególnych sołectwach Gminy Biała Podlaska, to udział mieszkańców w wyborach samorządowych.

✓ **poziomu kapitału społecznego**

Bardzo dobrym barometrem zaangażowania władz w sprawy lokalnych społeczności jest wielkość funduszu sołectkiego. W celu oszacowania poziomu aktywności społecznej w Gminie Biała Podlaska, posłużono się wskaźnikiem opisującym poziom kapitału społecznego na poziomie sołectwa, a więc kwotą pozyskanych środków z funduszu sołectkiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca, która informuje o skuteczności działania oraz wizji mieszkańców na rozwój danego sołectwa. Kolejnym kryterium, przy pomocy którego oceniono poziom kapitału społecznego poszczególnych sołectwach, to wskaźniki opisujące nasycenie organizacjami pozarządowymi. W większości sołectw Gminy Biała Podlaska są zarejestrowane organizacje pozarządowe.

2.2.3. Dobór wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego w sferze gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej

Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych sołectwach na podstawie danych Banku Danych Lokalnych.

Miara, jakkolwiek posiada pewne wady związane choćby np. z oparciem się o adres rejestracji podmiotu, a nie faktycznego miejsca prowadzenia działalności, pozwala w większości przypadków wskazać obszary odpowiadające rzeczywistemu zasięgowi kryzysu.

Podstawę wyznaczenia wskaźnika stanowi **przelicznik liczby zarejestrowanych podmiotów na danym obszarze w przeliczeniu na 100 mieszkańców.**

Do określenia kondycji lokalnych przedsiębiorstw posłużono się wskaźnikami opisującymi **liczbę podmiotów wyrejestrowanych oraz liczbę podmiotów nowo zarejestrowanych w 2020 roku w przeliczeniu na liczbę mieszkańców.** Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją na wyszczególnionych obszarach to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

Dzięki temu zidentyfikowano jednostki o niskim poziomie aktywności gospodarczej, co w dalszej części pomoże ukierunkować przyszłe działania oraz wskaże obszary podjęcia przyszłych interwencji skoncentrowanych na zwiększenie przedsiębiorczości danej społeczności.

Do wyznaczenia sołectw, w obrębie których występują problemy środowiskowe, pozwalające na zakwalifikowanie obszarów kryzysowych jako obszary zdegradowane posłużono się wskaźnikami opisującymi **przekroczenia standardów jakości życia (dot. poziomu hałasu), a także obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi (ilość odpadów zawierających wyroby**

azbestowe oraz obecność składowisk odpadów komunalnych zarówno czynnych jak i rekultywowanych).

Kolejnymi wskaźnikami, potwierdzającymi, iż dane sołectwo kwalifikuje się do uznania jako obszar zdegradowany, są wskaźniki opisujące zjawiska przestrzenno-funkcjonalne. Aby ocenić, czy w danym sołectwie występuje stan kryzysowy, dokonano **analizy wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, jej stan techniczny, dostęp do podstawowych usług i ich jakość, poziom obsługi komunikacyjnej, stan, jakość oraz niedobór terenów publicznych.**

Ostatnimi analizowanymi wskaźnikami były czynniki techniczne – w **szczególności stopień degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, stopień funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.**

2.3. Wynik diagnozy – sfera społeczna

Zaproponowany katalog wskaźników wybrany do analizy sfery społecznej, pozwolił na pokazanie stanu oraz zawansowania i wielkości problemów społecznych w poszczególnych obszarach, które wyodrębniono w gminie. Wykorzystanie wskaźników pozwoliło na zaprezentowanie poziomu natężenia negatywnych zjawisk społecznych, za pomocą syntetycznego wskaźnika degradacji. Do analizy sfery społecznej wykorzystano dane ilościowe, które pozyskano z Urzędu Gminy Biała Podlaska, Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej.

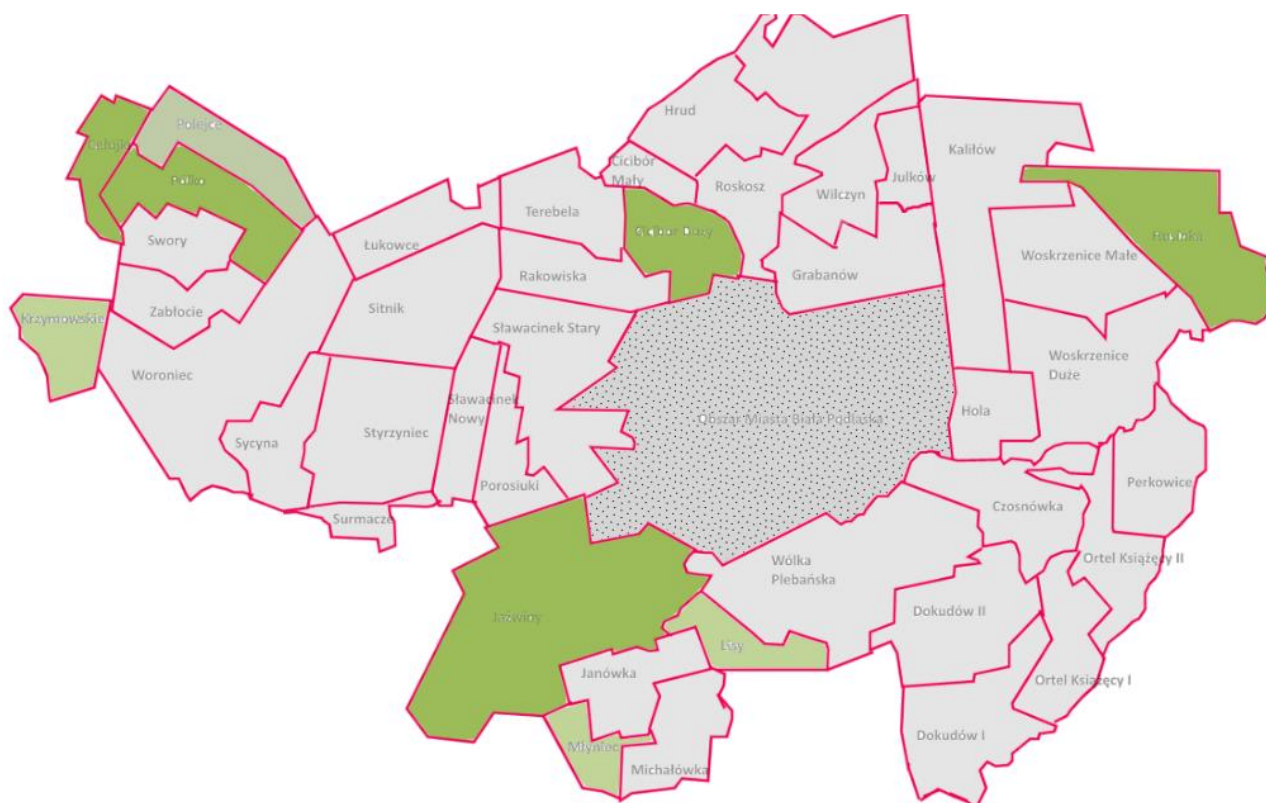
Tabela 2 Sfera społeczna podsumowanie (liczba przekroczeń średniej dla gminy na poziomie sołectw)

Lp.	Sołectwo	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze pomocy społecznej	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze bezrobocia	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze przestępczości	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze uczestnictwa w życiu publicznym	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze edukacji	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze kapitału społecznego	Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach gminy Biała Podlaska	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze społecznym
1.	Cełujki	4	1	1	56.46%	2	2	7,81	3
2.	Cicibór Duży	4	3	5	52.42%	2	1	-6,16	7
3.	Cicibór Mały	0	0	2	52.42%	2	0	-28,17	4
4.	Czosnówka	0	0	1	65.30%	3	1	-1,14	4
5.	Dokudów Pierwszy	2	0	2	49.10%	0	2	4,31	3
6.	Dokudów Drugi	2	1	1	49.10%	0	1	-6,76	2
7.	Grabanów Kolonia i Wieś	0	0	3	59.34%	2	1	-8,86	4
8.	Hrud	1	3	5	47.88%	2	1	7,39	5
9.	Hola	0	1	1	58.97%	1	1	5,65	5
10.	Husinka	4	0	2	58.97%	1	1	-18,02	4
11.	Janówka	2	2	2	55.64%	2	1	28,57	5
12.	Jaźwiny	6	3	5	51.93%	1	1	0,00	5
13.	Julków	2	0	3	59.34%	2	1	5,32	4
14.	Kaliłów	1	3	1	52.36%	1	1	0,00	3
15.	Krzymowskie	3	3	1	56.46%	2	0	-11,49	4
16.	Lisy	3	0	1	55.64%	2	0	-41,67	4
17.	Łukowce	0	0	0	62.02%	1	1	16,76	1
18.	Michałówka	0	3	2	55.64%	2	0	8,85	4
19.	Młyniec	3	2	3	55.64%	2	0	0,00	5
20.	Ortel Książęcy Pierwszy	2	1	3	49.10%	3	1	-7,87	5
21.	Ortel Książęcy	2	2	0	49.10%	3	1	7,49	

	Drugi								4
22.	Perkowice	1	0	1	49.10%	3	2	9,95	3
23.	Pojelce	4	1	0	56.46%	2	1	0,00	3
24.	Porosiuki	2	2	1	51.93%	1	2	13,18	3
25.	Pólko	5	3	1	56.46%	2	0	0,00	3
26.	Rakowiska	2	0	0	65.04%	2	1	8,95	2
27.	Roskosz	0	3	5	47.88%	2	1	-6,45	6
28.	Sławacinek Nowy	0	3	2	51.93%	1	1	-13,47	5
29.	Sławacinek Stary	1	1	1	52.55%	1	1	4,23	2
30.	Sitnik	5	1	0	62.02%	1	1	-2,44	2
31.	Sycyna	1	1	2	56.48%	2	1	-7,41	5
32.	Styrzyniec	6	0	1	56.48%	3	2	10,64	3

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 1 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 3 Strefa społeczna ubóstwo w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2020 r.

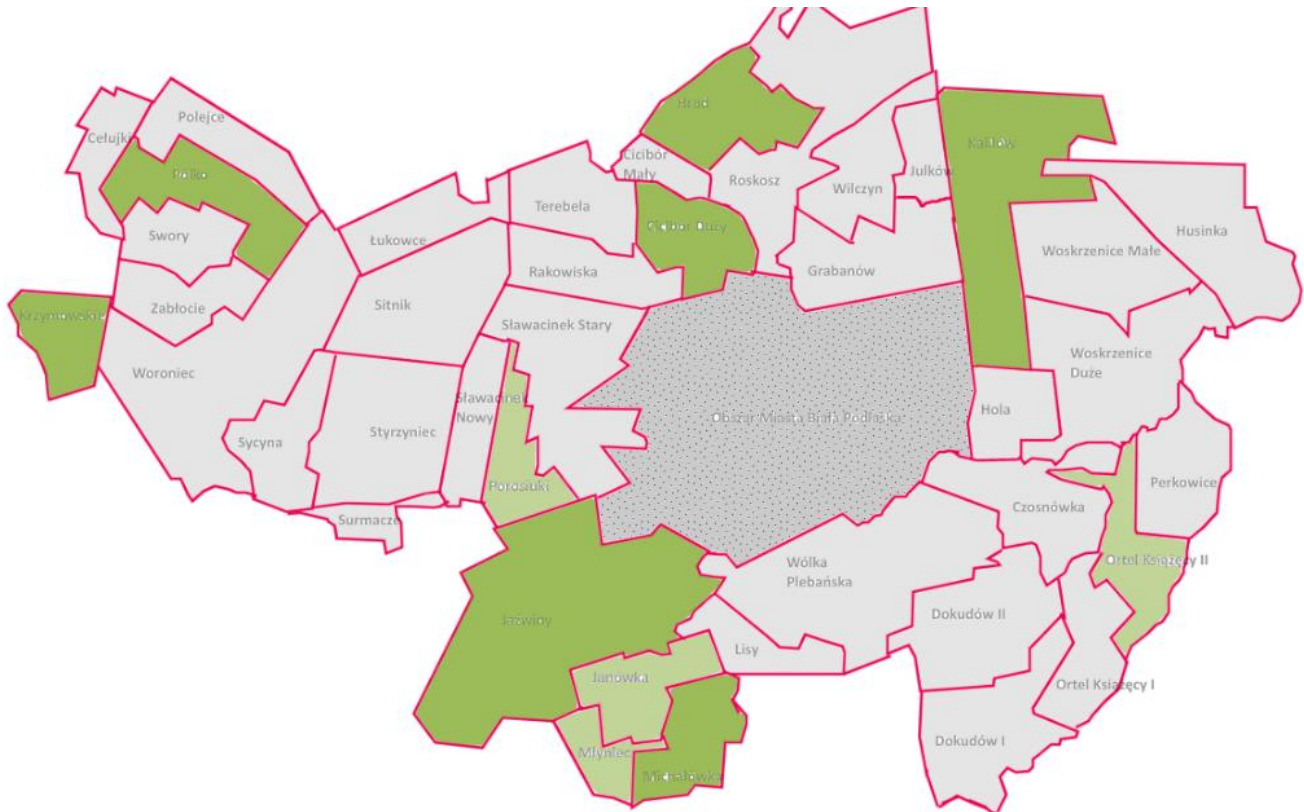
Sołectwo	zba osób korzystających z pomocy społecznej	zba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	zba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu wielodzietności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	Sfera społeczna
Celujki	11,33	3,13	0,00	1,95	0,00	3,13	0,00	4
Cicibór Duży	8,32	2,31	2,47	2,47	1,23	0,00	0,46	4
Cicibór Mały	0,70	0,00	0,00	0,70	2,82	0,00	0,00	0
Czosnówka	2,62	0,46	1,14	0,68	0,00	0,11	0,00	0
Dokudów Pierwszy	7,33	3,02	2,59	0,43	0,86	0,00	0,00	2
Dokudów Drugi	6,42	1,69	4,73	0,00	1,01	0,00	0,00	2
Grabanów Kolonia	2,66	0,10	1,08	0,49	0,00	0,49	0,00	0

i Wieś								
Hrud	7,76	0,92	1,85	1,66	0,92	0,55	0,37	1
Hola	0,00	0,00	0,00	0,00	7,34	0,00	0,00	0
Husinka	9,01	2,70	0,90	2,70	0,00	0,00	0,90	4
Janówka	19,05	0,00	14,29	4,76	1,90	0,00	0,00	2
Jażwiny	30,95	8,33	4,76	4,37	0,00	5,95	0,79	6
Julków	2,13	0,53	1,06	0,00	9,04	0,00	0,53	2
Kaliłów	5,91	0,45	3,18	0,91	0,00	0,00	0,00	1
Krzymowskie	9,20	1,15	2,30	3,45	3,45	0,00	0,00	3
Lisy	12,50	0,00	12,50	0,00	4,17	0,00	0,00	3
Łukowce	2,23	1,12	0,00	1,12	0,00	0,00	0,00	0
Michałówka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Młyniec	8,87	1,61	6,45	0,81	0,00	0,00	0,00	3
Ortel Książęcy Pierwszy	5,51	0,00	3,15	2,36	0,00	0,00	0,00	2
Ortel Książęcy Drugi	5,99	1,87	1,50	0,00	0,00	0,75	0,00	2
Perkowice	10,95	2,49	3,48	0,50	2,49	1,99	0,00	1
Pojelce	11,59	2,42	2,42	2,90	2,42	0,00	0,00	4
Porosiuki	6,21	2,07	2,07	0,56	1,51	0,00	0,56	2
Pólko	13,64	4,55	4,55	4,55	11,36	0,00	0,00	5
Rakowiska	1,73	0,13	0,64	0,45	0,00	0,00	0,00	2
Roskosz	8,39	3,23	3,87	0,65	2,58	0,00	0,00	0
Sławacinek Nowy	2,69	1,35	1,35	0,00	0,67	0,00	0,00	0
Sławacinek Stary	3,56	0,34	0,34	0,08	0,00	0,59	0,51	1
Sitnik	12,22	4,16	3,18	2,93	4,89	0,00	0,00	5
Sycyna	4,44	1,48	1,48	1,48	5,93	0,00	0,00	1
Styrzyniec	14,18	1,77	2,66	3,72	0,00	1,42	0,53	6
Surmacze	31,91	0,00	0,00	10,64	48,94	10,64	0,00	4
Swory	4,86	0,61	1,42	1,62	1,01	0,00	0,00	0
Terebela	1,96	0,84	0,84	0,28	1,68	0,00	0,00	0
Wilczyn	2,48	0,41	1,24	0,83	0,00	0,00	0,00	0
Woroniec	3,69	0,31	1,23	1,85	0,00	0,00	0,31	1
Woskzenice Duże	9,68	1,68	1,47	2,95	0,00	1,05	0,00	4

Woskrzenice Małe	12,10	2,55	1,59	1,91	3,82	1,59	0,00	5
Wólka Plebańska	7,35	2,70	2,45	1,47	3,43	0,00	0,74	4
Zabłocie	32,57	0,57	0,57	6,86	0,00	6,29	7,43	4
Gmina Biała Podlaska	8,65	1,53	2,45	1,83	3,01	0,84	0,32	2,19

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 2 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze bezrobocia

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 4 Strefa społeczna bezrobocia 2020 r.

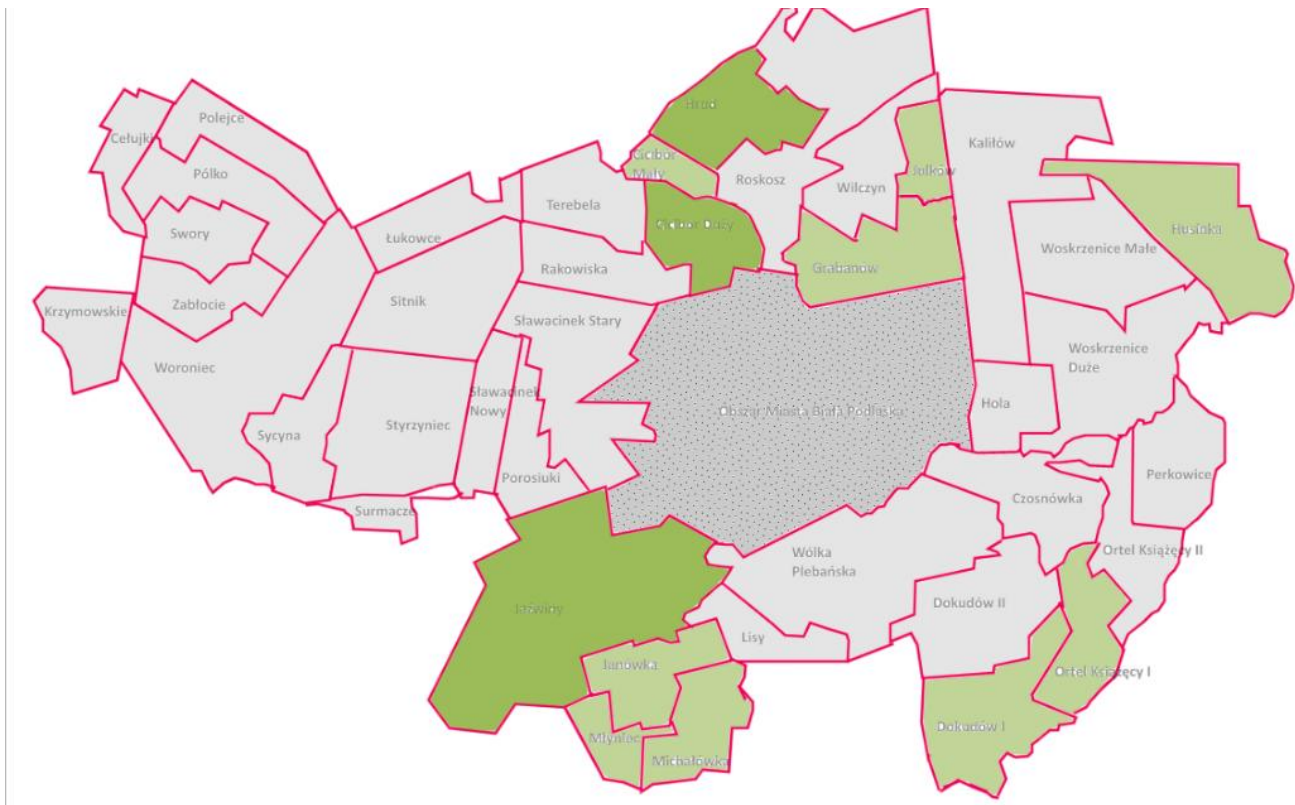
Sołectwo	Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych [%]	Liczba bezrobotnych długotrwale w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze bezrobocia
1	2	3	4	5
Celujki	5,08	46,15	2,34	1
Cicibór Duży	5,86	71,05	4,16	3

Cicibór Mały	4,23	16,67	0,70	0
Czosnówka	4,10	52,78	2,16	0
Dokudów Pierwszy	3,88	44,44	1,72	0
Dokudów Drugi	2,36	71,43	1,69	1
Grabanów Kolonia i Wieś	2,56	57,69	1,48	0
Hrud	5,73	58,06	3,33	3
Hola	1,69	66,67	1,13	1
Husinka	3,60	0,00	0,00	0
Janówka	2,86	100,00	2,86	2
Jaźwiny	6,75	58,82	3,97	3
Julków	3,19	50,00	1,60	0
Kalińów	5,45	66,67	3,64	3
Krzymowskie	4,60	75,00	3,45	3
Lisy	4,17	50,00	2,08	0
Łukowce	2,23	25,00	0,56	0
Michałówka	6,19	71,43	4,42	3
Młyniec	6,45	50,00	3,23	2
Ortel Książęcy Pierwszy	3,15	75,00	2,36	1
Ortel Książęcy Drugi	5,24	50,00	2,62	2
Perkowice	3,98	50,00	1,99	0
Pojelce	3,38	71,43	2,42	1
Porosiuki	6,03	56,25	3,39	2
Pólko	4,55	100,00	4,55	3
Rakowiska	3,71	53,45	1,98	0
Roskosz	9,68	66,67	6,45	3
Sławacinek Nowy	5,39	62,50	3,37	3
Sławacinek Stary	4,40	53,85	2,37	1
Sitnik	4,16	58,82	2,44	1
Sycyna	3,70	60,00	2,22	1
Styrzyniec	3,55	55,00	1,95	0
Surmacze	0,00	0	0,00	0
Swory	3,24	75,00	2,43	1
Terebela	2,51	77,78	1,96	1
Wilczyn	5,79	71,43	4,13	3
Woroniec	6,15	50,00	3,08	2

Woskrzenice Duże	3,58	58,82	2,11	1
Woskrzenice Małe	3,18	60,00	1,91	1
Wólka Plebańska	5,64	65,22	3,68	3
Zabłocie	4,57	75,00	3,43	3
Gmina Biała Podlaska	4,30	58	2,57	1,41

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 3 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze przestępczości

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 5 Sfera społeczna przestępczość 2020 r.

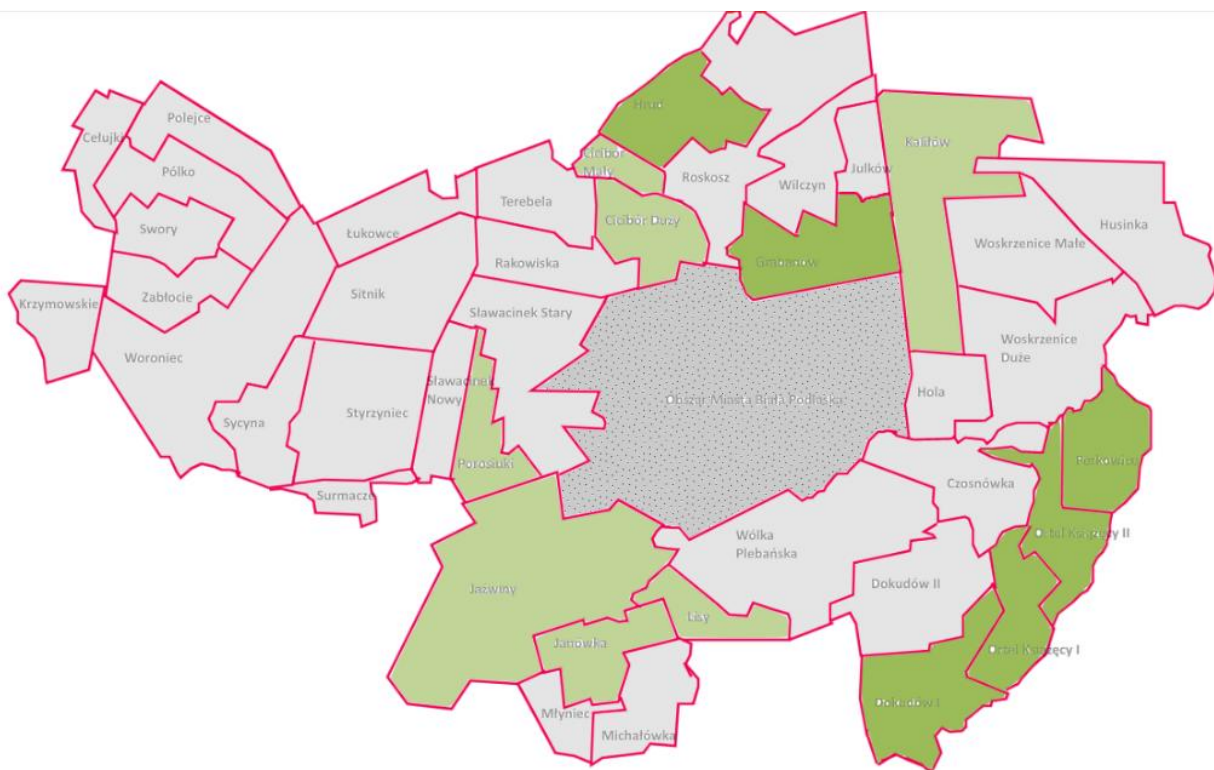
Sołectwo	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wykroczenia w przeliczeniu na 100 mieszkańcó w	Interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańcó w	Przestępstw a kryminalne w przeliczeniu na 100 mieszkańcó w	„Niebieskie karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańcó w	Występowani e negatywnego zjawiska w obszarze przestępczości
1	2	3	4	5	6	7
Celujki	1,17	1,17	0,39	1,17	0,00	1

Cicibór Duży	1,69	6,01	2,47	0,92	0,62	5
Cicibór Mały	0,70	2,11	1,41	0,00	1,41	2
Czosnówka	0,68	3,76	0,34	0,34	0,11	1
Dokudów Pierwszy	2,16	2,16	0,86	0,43	0,43	2
Dokudów Drugi	0,68	0,68	0,00	0,68	0,00	1
Grabanów Kolonia i Wieś	1,38	2,56	2,07	0,39	0,49	3
Hrud	4,07	6,47	4,25	1,66	0,92	5
Hola	1,69	0,56	1,13	0,00	0,00	1
Husinka	1,80	1,80	0,90	0,90	0,00	2
Janówka	0,00	2,86	1,90	0,00	0,00	2
Jaźwiny	2,38	3,97	4,37	0,79	0,79	5
Julków	0,53	2,13	1,06	0,53	1,06	3
Kaliłów	1,36	2,27	0,00	0,45	0,00	1
Krzymowskie	1,15	2,30	0,00	1,15	0,00	1
Lisy	0,00	18,75	0,00	0,00	0,00	1
Łukowce	0,00	1,68	0,56	0,00	0,00	0
Michałówka	0,00	0,88	2,65	0,00	0,88	2
Młyniec	0,81	3,23	2,42	0,00	0,00	3
Ortel Książęcy Pierwszy	3,15	0,79	1,57	0,00	0,79	3
Ortel Książęcy Drugi	0,00	1,50	0,00	0,00	0,00	0
Perkowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	1
Pojelce	0,00	0,48	0,00	0,00	0,00	0
Porosiuki	0,94	2,45	0,94	0,75	0,00	1
Pólko	0,00	4,55	0,00	0,00	0,00	1
Rakowiska	0,70	2,04	1,15	0,51	0,19	0
Roskosz	1,94	3,23	4,52	0,97	0,97	5
Sławacinek Nowy	1,01	2,02	1,35	1,01	0,00	2
Sławacinek Stary	1,10	1,61	0,34	0,59	0,17	1
Sitnik	0,98	0,73	0,24	0,24	0,00	0
Sycyna	1,48	4,44	0,74	0,00	0,00	2
Styrzyniec	1,42	2,30	0,35	0,71	0,00	1
Surmacze	2,13	4,26	0,00	2,13	0,00	3
Swory	0,81	1,01	0,61	0,00	0,00	0

Terebela	3,07	5,03	1,96	0,56	0,28	5
Wilczyn	1,24	0,83	0,00	0,41	0,00	0
Woroniec	1,54	1,85	1,54	0,92	0,00	3
Woskrzenice Duże	2,74	4,00	3,16	1,26	0,42	5
Woskrzenice Małe	0,96	2,87	4,14	0,32	0,00	2
Wólka Plebańska	3,19	2,45	4,41	0,98	0,98	4
Zabłocie	0,57	1,14	0,00	0,57	0,00	1
Gmina Biała Podlaska	1,25	2,80	1,31	0,52	0,27	1,98

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 4 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze uczestnictwa w życiu publicznym

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

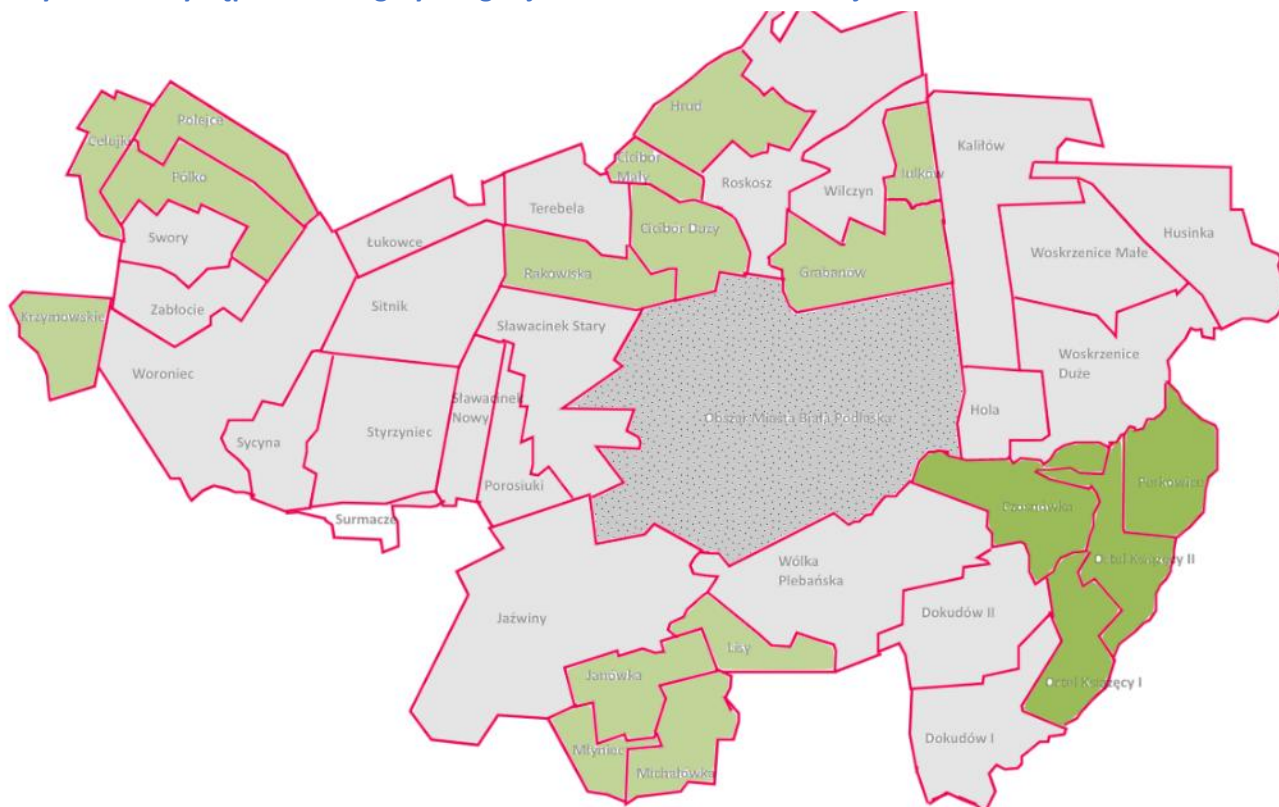
Tabela 6 Frekwencja wyborcza wybory do Rady Gminy Biała Podlaska 2018

Okręg wyborczy	Frekwencja wyborcza wybory do Rady Gminy Biała Podlaska 2018
Cetujki 11	56.46%
Cicibór Duży 1	52.42%
Cicibór Mały 1	52.42%
Czosnówka 12	65.30%
Dokudów Pierwszy 4	49.10%
Dokudów Drugi 4	49.10%
Grabanów Kolonia i Wieś 5	59.34%
Hrud 2	47.88%
Hola 14	58.97%
Husinka 14	58.97%
Janówka 13	55.64%
Jaźwiny 8	51.93%
Julków 5	59.34%
Kaliłów 15	52.36%
Krzymowskie 11	56.46%
Lisy 13	55.64%
Łukowce 6	62.02%
Michałówka 13	55.64%
Młyniec 13	55.64%
Ortel Książęcy Pierwszy 4	49.10%
Ortel Książęcy Drugi 4	49.10%
Perkowice 4	49.10%
Pojelce 11	56.46%
Porosiuki 8	51.93%
Pólko 11	56.46%
Rakowiska 3	65.04%
Roskosz 2	47.88%
Sławacinek Nowy 8	51.93%
Sławacinek Stary 7	52.55%
Sitnik 6	62.02%
Sycyna 9	56.48%
Styrzyniec 9	56.48%
Surmacze 9	56.48%
Swory 10	54.73%
Terebela 6	62.02%
Wilczyn 5	59.34%
Woroniec 10	54.73%
Woskrzenice Duże 15	52.36%
Woskrzenice Małe 14	58.97%

Wólka Plebańska 13	55.64%
Zabłocie 11	56.46%
Gmina Biała Podlaska	56,01 %

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 5 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze edukacji

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 7 Wyniki egzaminu VII klasy w roku 2020

Nazwa szkoły	Wynik j.polski	Wynik matematyka	Wynik j.angielski	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze poziom edukacji	Rejonizacja
SP w Cieciborze D	63	35	37	2	Ciecibór Duży, Ciecibór Mały, Janówka, Lisy, Michałówka, Młyniec, Roskosz, Terebela, Wólka Plebańska
SP w Grabanowie	58	38	58	2	Grabanów, Grabanów Kolonia, Julków, Kamieniczne, Wilczyn, Zacisze
SP w Hrudzie	55	38	48	2	Hrud, Rakowiska

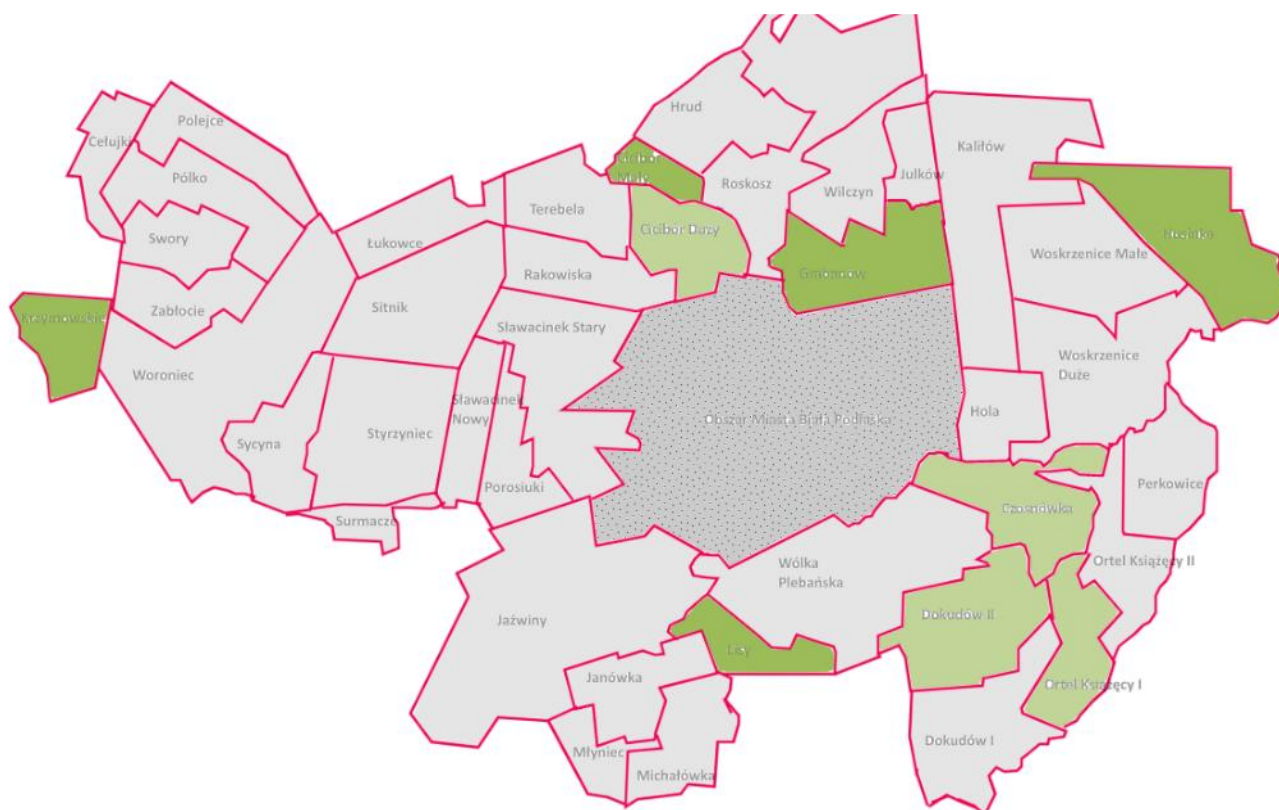
Tabela 8 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa

Sołectwo	liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa	liczba zarejestrowanych organizacji NGO na 100 mieszkańców	Obszar poniżej średniej w sferze kapitał społeczny
Cełujki	1	0,39	1
Cicibór Duży	1	0,15	0
Cicibór Mały	0	0,00	0
Czosnówka	2	0,23	0
Dokudów Pierwszy	2	0,86	1
Dokudów Drugi	0	0,00	0
Grabanów Kolonia i Wieś	1	0,10	0
Hrud	1	0,18	0
Hola	1	0,56	1
Husinka	2	1,80	1
Janówka	1	0,95	1
Jaźwiny	0	0,00	0
Julków	0	0,00	0
Kaliłów	0	0,00	0
Krzymowskie	0	0,00	0
Lisy	0	0,00	0
Łukowce	0	0,00	0
Michałówka	0	0,00	0
Młyniec	0	0,00	0
Ortel Książęcy Pierwszy	1	0,79	1
Ortel Książęcy Drugi	0	0,00	0
Perkowice	1	0,50	1
Pojelce	0	0,00	0
Porosiuki	2	0,38	1
Pólko	0	0,00	0
Rakowiska	2	0,13	0
Roskosz	0	0,00	0
Sławacinek Nowy	0	0,00	0
Sławacinek Stary	1	0,08	0

Sitnik	1	0,24	0
Sycyna	3	2,22	1
Styrzyniec	3	0,53	1
Surmacze	0	0,00	0
Swory	2	0,40	0
Terebela	0	0,00	0
Wilczyn	0	0,00	0
Woroniec	0	0,00	0
Woskrzenice Duże	0	0,00	0
Woskrzenice Małe	2	0,64	1
Wólka Plebańska	1	0,25	0
Zabłocie	0	0,00	0

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 7 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Biała Podlaska

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 9 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Biała Podlaska

Sołectwo	przyrost naturalny [‰]
Cełujki	7,81
Cicibór Duży	-6,16
Cicibór Mały	-28,17
Czosnówka	-1,14
Dokudów Pierwszy	4,31
Dokudów Drugi	-6,76
Grabanów Kolonia i Wieś	-8,86
Hrud	7,39
Hola	5,65
Husinka	-18,02
Janówka	28,57
Jażwiny	0,00
Julków	5,32
Kaliłów	0,00
Krzymowskie	-11,49
Lisy	-41,67
Łukowce	16,76
Michałówka	8,85
Młyniec	0,00
Ortel Książęcy Pierwszy	-7,87
Ortel Książęcy Drugi	7,49
Perkowice	9,95
Pojelce	0,00
Porosiuki	13,18
Pólko	0,00
Rakowiska	8,95
Roskosz	-6,45
Sławacinek Nowy	-13,47
Sławacinek Stary	4,23
Sitnik	-2,44
Sycyna	-7,41
Styrzyniec	10,64
Surmacze	0,00
Swory	-10,12
Terebela	0,00
Wilczyn	0,00
Woroniec	6,15
Woskrzenice Duże	-10,53
Woskrzenice Małe	-19,11

Wólka Plebańska	-4,90
Zabłocie	-5,71
Gmina Biała Podlaska	-1,59

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rewitalizacja ma służyć przede wszystkim poprawie jakości życia mieszkańców, co oznacza, że właśnie kwestie społeczne są podstawowymi przesłankami służącymi wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, a dopiero potem – aspekt gospodarczy, ekologiczny, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny. Analiza objęła wskaźniki opisujące zjawiska w sferze społecznej tj.: poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, poziom bezrobocia, wskaźnik obciążenia demograficznego, współczynnik przyrostu naturalnego, poziom nauczania, stopień przestępczości oraz poziom kapitału społecznego.

W grupie sołectw, cechujących się sytuacją kryzysową w obrębie sfery społecznej, o czym traktuje ilość wskaźników charakteryzujących dane sołectwo gorszą sytuacją aniżeli średnio w Gminie Biała Podlaska zaliczono: **Cicibór Duży, Wólka Plebańska, Roskosz, Hrud, Hoła, Janówka, Jaźwiny, Młyniec, Ortel Książęcy Pierwszy, Sławacinek Nowy, Sycyna, Woroniec oraz Woskrzenice Duże.**

2.4. Wynik diagnozy – sfera gospodarcza, środowiskowa, funkcjonalno-przestrzenna oraz techniczna

Wskaźnikami wskazującymi na problemy natury gospodarczej są: poziom aktywności gospodarczej oraz kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych sołectwach na podstawie danych Banku Danych Lokalnych.

Miara, jakkolwiek posiada pewne wady związane choćby np. z oparciem się o adres rejestracji podmiotu, a nie faktycznego miejsca prowadzenia działalności, pozwala w większości przypadków wskazać obszary odpowiadające rzeczywistemu zasięgowi kryzysu. Podstawę wyznaczenia wskaźnika stanowi przelicznik liczby zarejestrowanych podmiotów na danym obszarze w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Do określenia kondycji lokalnych przedsiębiorstw posłużono się wskaźnikami opisującymi liczbę podmiotów wyrejestrowanych oraz liczbę podmiotów nowo zarejestrowanych w 2020 roku w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją na wyszczególnionych obszarach to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego. Dzięki temu zidentyfikowano jednostki o niskim poziomie aktywności gospodarczej, co w dalszej części pomoże ukierunkować przyszłe działania oraz wskaże obszary podjęcia przyszłych interwencji skoncentrowanych na zwiększenie przedsiębiorczości danej społeczności.

Tabela 10 Poziom aktywności gospodarczej w gminie Biała Podlaska w roku 2020

L.p.	Sołectwo	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych na 100 mieszkańców	ilość obszarów problemowych opisujących sytuację kryzysową w sferze gospodarczej
1	2	3	4	5	6
1.	Cełujki	6,25	1,56	0,52	2
2.	Cicibór Duży	8,94	1,08	0,62	1
3.	Cicibór Mały	12,68	0,00	0,70	2
4.	Czosnówka	11,50	0,68	0,80	2
5.	Dokudów Pierwszy	7,33	1,29	0,43	2
6.	Dokudów Drugi	5,74	0,68	0,00	2
7.	Grabanów Kolonia i Wieś	7,09	0,39	0,30	3
8.	Hrud	8,87	0,18	0,00	1
9.	Hola	12,99	0,56	0,00	1
10.	Husinka	5,41	0,90	0,00	1
11.	Janówka	8,57	0,00	0,95	2
12.	Jażwiny	2,38	0,40	0,00	2
13.	Julków	6,91	0,53	0,00	2
14.	Kaliłów	6,36	0,45	0,00	2
15.	Krzymowskie	4,60	0,00	1,15	3
16.	Lisy	16,67	0,00	0,00	1
17.	Łukowce	2,79	0,56	0,00	2
18.	Michałówka	3,54	0,00	0,00	2
19.	Młyniec	2,42	0,00	0,00	2
20.	Ortel Książęcy Pierwszy	10,24	3,15	0,79	1
21.	Ortel Książęcy Drugi	4,87	0,37	0,37	3
22.	Perkowice	4,48	0,00	0,00	2
23.	Pojelce	6,76	0,97	0,00	1
24.	Porosiuki	8,66	0,55	0,39	2
25.	Pólko	13,64	2,27	0,00	0
26.	Rakowiska	13,04	0,96	0,45	1
27.	Roskosz	5,81	0,00	0,00	2

28.	Sławacinek Nowy	11,45	1,35	0,67	1
29.	Sławacinek Stary	13,55	0,68	0,59	2
30.	Sitnik	5,87	0,24	0,24	2
31.	Sycyna	9,63	0,74	0,00	0
32.	Styrzyniec	10,64	1,77	0,53	2
33.	Surmacze	4,26	0,00	0,00	2
34.	Swory	6,48	0,40	0,00	2
35.	Terebela	6,98	0,84	0,56	2
36.	Wilczyn	9,92	2,07	1,24	1
37.	Woroniec	3,69	0,00	0,00	2
38.	Woskrzenice Duże	5,26	0,42	0,00	2
39.	Woskrzenice Małe	5,73	0,00	0,32	3
40.	Wólka Plebańska	10,05	1,23	0,25	0
41.	Zabłocie	3,43	0,57	0,57	3
	Gmina Biała Podlaska	7,69	0,68	0,30	1,73

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Tabela 11 Zagrożenie ponadnormatywnym hałasem w Gminie Biała Podlaska

Lp.	Numer drogi	Opis odcinka	Orientacyjny kilometr		Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikiem L _{05w}	Gmina	Wartość wskaźnika M
			od	do			
POWIAT BIAŁSKI							
1	2	MIĘDZYRZEC PODL. - WORONIEC	612+600	612+700	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych	Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski	0
			616+600	617+050	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0
			617+550	617+900	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w zasięgach oddziaływania hałasu o poziomie przekroczeń 0-5 dB. Pozostała zabudowa znajduje się w zasięgach, gdzie jest brak przekroczeń wartości dopuszczalnych lub znajdują się tereny o nieokreślonych wartościach dopuszczalnych		0 - 0,1
			621+100	621+400	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0
			623+700	624+500	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0
			625+150	626+350	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0
2	2	WORONIEC-BIAŁA PODL.	626+400	626+600	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych	Biała Podlaska	0
			626+780	626+850	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych		0
			628+400	628+700	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0
			629+650	630+500	Stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach podlegających ustawowej ochronie przy jednoczesnym braku osób narażonych		0

Źródło: WIOŚ Lublin

Odpady:

O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [Mg/km²], a także obecność składowisk odpadów komunalnych zarówno czynnych jak i rekultywowanych, które mogą stwarzać poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych, podłoża gruntowego, a także zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Tabela 12 Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi w Gminie Biała Podlaska

Sołectwo	odpady zawierające azbest/100 mieszkańców [Mg]	Dziki wysypiska śmieci	Przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska (TAK/NIE)	Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze środowiska
1	2	3	4	5
Cełujki	71,35	NIE	NIE	1
Cicibór Duży	76,34	NIE	NIE	1
Cicibór Mały	57,29	NIE	NIE	0
Czosnówka	19,13	NIE	NIE	0
Dokudów Pierwszy	77,12	NIE	NIE	1

Dokudów Drugi	91,97	NIE	NIE	1
Grabanów Kolonia i Wieś	81,67	NIE	NIE	1
Hrud	57,00	NIE	NIE	0
Hola	76,07	NIE	NIE	1
Husinka	111,47	NIE	NIE	1
Janówka	178,06	NIE	NIE	1
Jaźwiny	42,75	NIE	NIE	0
Julków	87,60	NIE	NIE	1
Kaliłów	58,15	NIE	NIE	0
Krzymowskie	97,48	NIE	NIE	1
Lisy	44,46	NIE	NIE	0
Łukowce	43,28	NIE	NIE	0
Michałówka	101,27	NIE	NIE	1
Młyniec	74,76	NIE	NIE	1
Ortel Książęcy Pierwszy	109,55	NIE	NIE	1
Ortel Książęcy Drugi	69,44	NIE	NIE	1
Perkowice	98,07	NIE	NIE	1
Pojelce	89,92	NIE	NIE	1
Porosiuki	80,52	NIE	NIE	1
Pólko	132,84	NIE	NIE	1
Rakowiska	8,94	NIE	NIE	0
Roskosz	76,03	NIE	NIE	1
Sławacinek Nowy	45,17	NIE	NIE	0
Sławacinek Stary	0,00	NIE	NIE	0
Sitnik	27,46	NIE	NIE	0
Sycyna	143,54	NIE	NIE	1
Styrzyniec	90,31	NIE	NIE	1
Surmacze	190,15	NIE	NIE	1
Swory	84,90	NIE	NIE	1
Terebela	36,24	NIE	NIE	0
Wilczyn	0,00	NIE	NIE	0
Woroniec	0,00	NIE	NIE	0
Woskrzenice Duże	55,77	NIE	NIE	0
Woskrzenice Małe	110,28	NIE	NIE	1
Wólka Plebańska	38,67	NIE	NIE	1
Zabłocie	99,35	NIE	NIE	1
Gmina Biała Podlaska	73,03			0,61

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

									GSM
2.	Cicibór Duży	500	77,04	342	52,70	200	30,82	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
3.	Cicibór Mały	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
4.	Czosnówka	530	60,36	420	47,84	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
5.	Dokudów Pierwszy	243	104,74	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
6.	Dokudów Drugi	3	1,01	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
7.	Grabanów Kolonia i Wieś	715	70,37	0	0,00	84	8,27	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
8.	Hrud	412	76,16	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
9.	Hola	95	53,67	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
10.	Husinka	70	63,06	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
11.	Janówka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
12.	Jaźwiny	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
13.	Julków	140	74,47	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
14.	Kalińców	125	56,82	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
15.	Krzymowskie	28	32,18	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM
16.	Lisy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowolająca	DSL, WLAN, GSM

17.	Łukowce	132	73,74	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
18.	Michałówka	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
19.	Młyniec	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
20.	Ortel Książęcy Pierwszy	111	87,40	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
21.	Ortel Książęcy Drugi	290	108,61	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
22.	Perkowice	206	102,49	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
23.	Pojelce	134	64,73	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
24.	Porosiuki	295	55,56	200	37,66	109	20,53	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
25.	Pólko	16	36,36	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
26.	Rakowiska	1691	108,05	1326	84,73	462	29,52	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
27.	Roskosz	258	83,23	219	70,65	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
28.	Sławacinek Nowy	131	44,11	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
29.	Sławacinek Stary	987	83,57	816	69,09	854	72,31	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
30.	Sitnik	253	61,86	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
31.	Sycyna	32	23,70	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM

32.	Styrzyniec	363	64,36	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
33.	Surmacze	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
34.	Swory	410	83,00	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
35.	Terebela	256	71,51	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
36.	Wilczyn	221	91,32	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
37.	Woroniec	372	114,46	238	73,23	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
38.	Woskrzenice Duże	389	81,89	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
39.	Woskrzenice Małe	304	96,82	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
40.	Wólka Plebańska	0	0,00	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
41.	Zabłocie	76	43,43	0	0,00	0	0,00	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM
	Gmina Biała Podlaska		56,78		10,63		3,94	zadowalająca	DSL, WLAN, GSM

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną ma miejsce w każdym sołectwie, przy czym skala tych problemów jest zróżnicowana. Obecnie prawie wszyscy mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z Internetu, który kupują od operatorów. Na terenie gminy występuje sieć lokalna z dostępem do Internetu poprzez usługę WP3. Sieć bezprzewodowa ogólnie dostępna realizowana przez WP3 obejmuje zasięgiem wewnątrz budynku Urzędu Gminy. Mieszkańcy gminy zgłaszają brak możliwości korzystania z Internetu światłowodowego.

Tabela 14 Ocena skomunikowania Gminy Biała Podlaska

Sołectwo	jakość nawierzchni asfaltowych (Z-zła, ZD - zadowolająca, D - dobra)	bezpieczeństwo-chodnik, oświetlenie (M -małe, U - umiarkowane, D - duże, brak chodników, oświetlenia)	komunikacja publiczna (jest/nie ma; połączenia W - wystarczające bądź NW - niewystarczające)	Ścieżki rowerowe (brak, wystarczające, niewystarczające)
Cełujki	Z/ZD	M -brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Cicibór Duży	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Cicibór Mały	ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Czosnówka	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Dokudów Pierwszy	Z	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Dokudów Drugi	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Grabanów Kolonia i Wieś	Z	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Hrud	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Hola	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Husinka	ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Janówka	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Jaźwiny	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Julków - Zacisze	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Kaliłów	ZD	M brak oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Krzymowskie	brak	M brak oświetlenia brak	nie ma NW	brak

		chodników		
Lisy	brak	M brak oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Łukowce	D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Michałówka	D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Młyniec	D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Ortel Książęcy Pierwszy	brak	M brak oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Ortel Książęcy Drugi - Ogrodniki	brak	M brak oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Perkowice	brak	M brak oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Pojelce	Z	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Porosiuki	Z/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	niewystarczające
Pólko	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Rakowiska	ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Roskosz	ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Sławacinek Nowy	D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Sławacinek Stary	Z/ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	niewystarczające
Sitnik	Z/D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Sycyna	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak
Styrzyniec	Z/ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak

Surmacze	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Swory	Z/ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Terebela	Z/ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Wilczyn - Kamieniczna	ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Woroniec	brak	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Woskrzenice Duże	D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Woskrzenice Małe	Z/D	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	nie ma NW	brak
Wólka Plebańska	ZD/D	M brak na części dróg oświetlenia brak na części dróg chodników	jest NW	brak
Zabłocie	ZD	M brak na części dróg oświetlenia brak chodników	jest NW	brak

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Skomunikowanie ocenia się jako mocna strona gminy, świadcząca o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. Największą słabością gminy jest niezadowolająca komunikacja publiczna.

Niezadowolająca komunikacja publiczna sprawia, iż większość mieszkańców korzysta z indywidualnego transportu samochodowego, co wpływa niekorzystnie także na środowisko naturalne powodując wzrost emisji gazów cieplarnianych.

Jeżeli chodzi natomiast o relacje wewnętrzne to z dokonanej oceny wynika, iż doszło do ich rozprzestrzenienia poza granice administracyjne miasta. Granice miasta nie odzwierciedlają już fizycznych, społecznych, gospodarczych, kulturalnych ani środowiskowych warunków rozwoju miasta i konieczne są nowe formy elastycznego zarządzania obszarem. Rozprzestrzenianie się miast i powstawanie osiedli o niskiej gęstości stanowi jedno z głównych zagrożeń zrównoważonego rozwoju terytorialnego. Świadczenie usług publicznych w tak powstałych obszarach w wyniku procesu suburbanizacji jest kosztowne pod wieloma względami. Taki proces przyczynia się do nadmiernego eksploataowania zasobów naturalnych, niewystarczającej sieci komunikacji publicznej, a co jest z tym związane do większej zależności od samochodów i ingerencji w środowisko naturalne.

Tabela 15 Przestrzenie publiczne oraz stan ich zagospodarowania

Sołectwo	Liczba publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców)	Jakość przestrzeni publicznych (Z-zła, ZD - zadowalająca, D dobra)	konieczność prac modernizacyjnych i rewitalizacyjnych (tak/ nie)
1	2	3	4
Cełujki	-	-	Tak
Cicibór Duży	1	Z	Tak
Cicibór Mały	-	-	-
Czosnówka	1	D	Nie
Dokudów Pierwszy	-	-	Tak
Dokudów Drugi	-	-	-
Grabanów Kolonia i Wieś	-	-	Tak
Hrud	1	D	Nie
Hola	-	-	-
Husinka	1	ZD	Tak
Janówka	1	D	Nie
Jaźwiny	-	-	-
Julków	1	ZD	Nie
Kaliłów	1	D	Nie
Krzymowskie	-	-	Tak
Lisy	-	-	-
Łukowce	-	-	-
Michałówka	-	-	-
Młyniec	-	-	-
Ortel Książęcy Pierwszy	-	-	-
Ortel Książęcy Drugi	-	Z	Tak
Perkowice	1	ZD	Nie
Pojelce	-	-	Tak
Porosiuki	2	D/ ZD	Tak
Pólko	-	-	-
Rakowiska	1	D	Nie
Roskosz	-	-	-
Sławacinek Nowy	-	-	-
Sławacinek Stary	1	ZD	Tak
Sitnik	-	-	-

Sycyna	-	Z	Tak
Styrzyniec	1	Z	Tak
Surmacze	-	-	-
Swory	2	D	Nie
Terebela	-	-	-
Wilczyn	1	Z	Tak
Woroniec	-	Z	Tak
Woskrzenice Duże	-	-	-
Woskrzenice Małe	1	D	Nie
Wólka Plebańska	1	ZD	T
Zabłocie	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Na podstawie przeprowadzonej analizy zauważa się, iż wpływ na pogłębianie się zjawisk kryzysowych na obszarze gminy, jest niski poziom dostępności do przestrzeni publicznych. Jakość i stopień zagospodarowania budynków pełniących miejsca spotkań mieszkańców, jest niezadowalający. Podobna sytuacja dotyczy również stopnia wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji jest, o czym świadczą braki w tym obszarze.

Tabela 16 Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji

Sołectwo	oddziały przedszkolne/ przedszkola	Szkoła podstawowa	urządzenia rekreacyjno - sportowe					wyposażenie		
			boisko do piłki nożnej	boisko do siatkówki	boisko do piłki	siłownia	bieżnia	sala gimnastyczna	świetlica	stołówka
Celujki										
Cicibór Duży	x	x	x					x	x	
Cicibór Mały										
Czosnówka	x								x	
Dokudów Pierwszy	x	x						x	x	
Dokudów Drugi										
Grabanów Kolonia i Wieś	x	x	x	x				x	x	
Hrud	x	x	x	x			x	x	x	
Hola										
Husinka										

Janówka										
Jaźwiny										
Julków										
Kaliłów										
Krzymowskie										
Lisy										
Łukowce										
Michałówka										
Młyniec										
Ortel Książęcy										
Pierwszy										
Ortel Książęcy Drugi	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Perkowice										
Pojelce										
Porosiuki										
Pólko										
Rakowiska	x									x
Roskosz										
Sławacinek Nowy										
Sławacinek Stary	x	x	x	x			x	x	x	x
Sitnik	x	x	x	x		x		x	x	x
Sycyna										
Styrzyniec	x	x						x	x	x
Surmacze										
Swory	x	x	x					x	x	x
Terebela										
Wilczyn										
Woroniec										
Woskrzenice Duże	x	x	x					x	x	x
Woskrzenice Małe										
Wólka Plebańska										
Zabłocie										

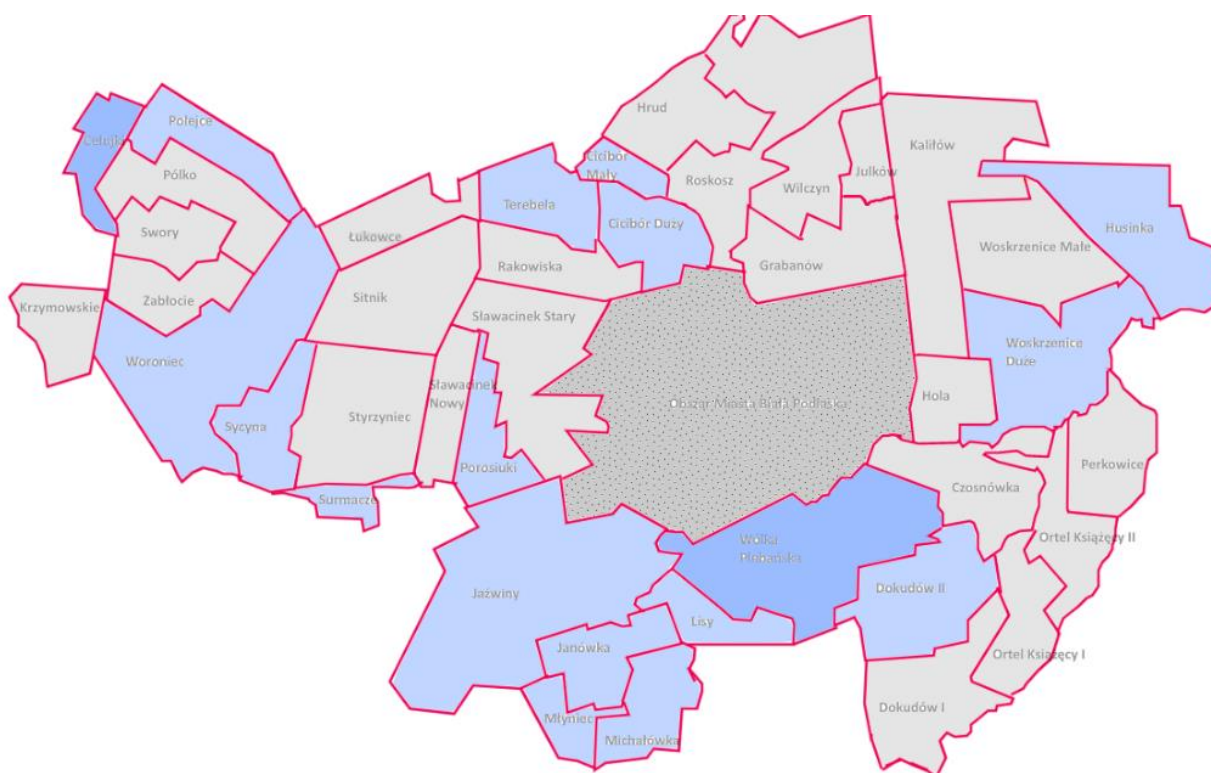
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

7.	Grabanów Kolonია i Wieś	0,10	0,00	TAK	TAK	0
8.	Hrud	0,00	0,00	TAK	NIE	1
9.	Hola	0,00	0,00	TAK	NIE	1
10.	Husinka	0,90	0,00	TAK	NIE	2
11.	Janówka	0,00	0,00	NIE	NIE	2
12.	Jaźwiny	0,00	0,00	NIE	NIE	2
13.	Julków	0,00	0,00	TAK	NIE	1
14.	Kaliłów	0,00	0,00	TAK	NIE	1
15.	Krzymowski e	0,00	0,00	TAK	NIE	1
16.	Lisy	0,00	0,00	NIE	NIE	2
17.	Łukowce	0,00	0,00	TAK	NIE	1
18.	Michałówka	0,00	0,00	NIE	NIE	2
19.	Młyniec	0,00	0,00	NIE	NIE	2
20.	Ortel Książęcy Pierwszy	0,00	0,00	TAK	NIE	1
21.	Ortel Książęcy Drugi	0,00	0,00	TAK	NIE	1
22.	Perkowice	0,00	0,00	TAK	NIE	1
23.	Pojelce	0,48	0,00	TAK	NIE	2
24.	Porosiuki	0,19	0,00	TAK	NIE	2
25.	Pólko	0,00	0,00	TAK	TAK	0
26.	Rakowiska	0,00	0,00	TAK	TAK	0
27.	Roskosz	0,00	0,32	TAK	TAK	1
28.	Sławacinek Nowy	0,00	0,00	TAK	NIE	1
29.	Sławacinek Stary	0,00	0,00	TAK	TAK	0
30.	Sitnik	0,00	0,00	TAK	NIE	1
31.	Sycyna	0,74	0,00	TAK	NIE	2
32.	Styrzyniec	0,00	0,00	TAK	NIE	1
33.	Surmacze	0,00	0,00	NIE	NIE	2
34.	Swory	0,00	0,00	TAK	NIE	1

35.	Terebela	0,28	0,00	TAK	NIE	2
36.	Wilczyn	0,00	0,00	TAK	NIE	1
37.	Woroniec	0,31	0,31	TAK	TAK	2
38.	Woskrzenice Duże	0,00	0,21	TAK	NIE	2
39.	Woskrzenice Małe	0,00	0,00	TAK	NIE	1
40.	Wólka Plebańska	0,25	0,00	NIE	NIE	3
41.	Zabłocie	0,00	0,00	TAK	NIE	1
ŚREDNIA		0,10	0,02			1,29

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Rysunek 11 Występowanie negatywnego zjawiska w sferze technicznej

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

2.5. Podsumowanie diagnozy

Poniżej zaprezentowano bilans wskaźników w formie zbiorczej tabeli prezentującej zarówno wskaźniki w sferze społecznej jak i zmiennych analizowanych w sferze pozaspółecznej. Niniejsza forma prezentacji

danych ułatwia analizę i porównywanie wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji jako obszar zdegradowany wskazuje się obszar znajdujący się w stanie kryzysowym przede wszystkim z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Do analizy sfery społecznej wykorzystano 7 zmiennych, obrazujących sytuację demograficzną, poziom kapitału społecznego, lokalny rynek pracy, a także sytuację dotyczącą pomocy społecznej i poczucia bezpieczeństwa. Podjęcie działań na tym obszarze, jest szczególnie istotne z uwagi na możliwość nasilenia stopnia tych zjawisk oraz ich rozprzestrzeniania.

Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany znajduje się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, ale równie istotne jest występowanie na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przeprowadzenie analizy również pod kątem wymienionych sfer, ujawnia i wskazuje problemy jakimi dotknięte są poszczególne obszary Gminy Biała Podlaska. Są to sołectwa: **Cełujki, Cicibór Duży, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Janówka, Krzymowskie, Michałówka, Młyniec, Porosiuki, Sycyna, Styrzyniec.**

Tabela 18 Negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno –funkcjonalne oraz techniczne w Gminie Biała Podlaska

lp.	Sołectwa	Wskaźniki społeczne	Wskaźniki gospodarcze	Wskaźniki środowiskowe	Wskaźniki funkcjonalno – przestrzenne	konieczność prac Wskaźniki techniczne	Udział ludności w całkowitej ludności gminy	Ilość zdiagnozowanych wskaźników
1	Cełujki	3	2	1	Tak	2	1,79	4
2	Cicibór Duży	7	1	1	Tak	2	4,54	4
3	Cicibór Mały	4	2	0	Tak	2	0,99	4
4	Czosnówka	4	2	0	Nie	0	6,14	2
5	Dokudów Pierwszy	3	2	1	-	1	1,62	2
6	Dokudów Drugi	2	2	1	Tak	2	2,07	4
7	Grabanów Kolonia i Wieś	4	3	1	Tak	0	7,11	4
8	Hrud	5	1	0	Nie	1	3,79	1
9	Hola	5	1	1	-	1	1,24	2
10	Husinka	4	1	1	Tak	2	0,78	4
11	Janówka	5	2	1	Nie	2	0,73	4
12	Jaźwiny	5	2	0	-	2	1,76	3
13	Julków	4	2	1	Nie	1	1,32	3
14	Kaliłów	3	2	0	Nie	1	1,54	1

15	Krzymowskie	4	3	1	Tak	1	0,61	4
16	Lisy	4	1	0	-	2	0,34	2
17	Łukowce	1	2	0	-	1	1,25	1
18	Michałówka	4	2	1	-	2	0,79	4
19	Młyniec	5	2	1	-	2	0,87	4
20	Ortel Książęcy Pierwszy	5	1	1	-	1	0,89	2
21	Ortel Książęcy Drugi	4	3	1	-	1	1,87	3
22	Perkowice	3	2	1	Nie	1	1,41	2
23	Pojelce	3	1	1	-	2	1,45	2
24	Porosiuki	3	2	1	Tak	2	3,72	4
25	Pólko	3	0	1	-	0	0,31	1
26	Rakowiska	2	1	0	Nie	0	10,95	0
27	Roskosz	6	2	1	-	1	2,17	3
28	Sławacinek Nowy	5	1	0	-	1	2,08	1
29	Sławacinek Stary	2	2	0	Tak	0	8,26	2
30	Sitnik	2	2	0	-	1	2,86	1
31	Sycyna	5	0	1	Tak	2	0,94	4
32	Styrzyniec	3	2	1	Tak	1	3,95	4
33	Surmacze	3	2	1	-	2	0,33	3
34	Swory	4	2	1	Nie	1	3,46	3
35	Terebela	3	2	0	-	2	2,51	2
36	Wilczyn	3	1	0	Tak	1	1,69	1
37	Woroniec	5	2	0	-	2	2,27	3
38	Woskrzenice Duże	5	2	0	-	2	3,32	3
39	Woskrzenice Małe	4	3	1	Nie	1	2,20	3
40	Wólka Plebańska	7	0	1	Tak	3	2,86	3
41	Zabłocie	4	3	1	-	1	1,22	3

obszar silnie
zdegradowany

obszar
zdegradowany

obszar
umiarkowanie
zdegradowany

Występują
problemy
społeczne

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

2.6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnoza wskazuje na **miejsowości**, które spełniają warunki do uznania ich za obszary zdegradowane. Wskazane zostały w poniższej tabeli w sołectwach, gdzie oprócz występowania problemów w sferze społecznej (obejmujących w zasadzie cały obszar Gminy Biała Podlaska) występuje również duże natężenie problemów sfery pozaspołecznej.

Tabela 19 Obszary zdegradowane w Gminie Biała Podlaska

L.p.	Sołectwa	Wskaźniki społeczne	Wskaźniki gospodarcze	Wskaźniki środowiskowe	Wskaźniki funkcjonalno - przestrzenne	Wskaźniki techniczne	Udział ludności %	Udział powierzchni sołectwa w powierzchni gminy
1.	Cełujki	3	2	1	TAK	2	1,79	1,09
2.	Cicibór Duży	7	1	1	TAK	2	4,54	1,91
3.	Cicibór Mały	4	2	0	TAK	2	0,99	0,64
4.	Dokudów Drugi	2	2	1	TAK	2	2,07	2,96
5.	Grabanów Kolonja i Wieś	4	3	1	TAK	0	7,11	2,09
6.	Husinka	4	1	1	TAK	2	0,78	3,51
7.	Janówka	5	2	1	NIE	2	0,73	1,72
8.	Krzymowskie	4	3	1	TAK	1	0,61	1,37
9.	Michałówka	4	2	1	NIE	2	0,79	1,71
10.	Młyniec	5	2	1	NIE	2	0,87	0,89
11.	Porosiuki	3	2	1	TAK	2	3,72	1,43
12.	Sycyna	5	0	1	TAK	2	0,94	4,22
13.	Styrzyniec	3	2	1	TAK	1	3,95	0,67
obszary zdegradowane							28,89	24,21

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych z Urzędu Gminy Biała Podlaska

Cały wyznaczony w oparciu o analizę jakościową i wskaźnikową obszar zdegradowany, stanowi **24,21** % powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez **28,89** % ludności ogółem.

Dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie oraz obszaru rewitalizacji istotne znaczenie mają zapisy art. 10 ust. 1. i 2. Zgodnie z art. 10. ust. 1. *Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.*

Natomiast art. 10 ust. 2 wskazuje, że *Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.*

W przypadku Gminy Biała Podlaska jako obszar zdegradowany wskazano sołectwa wymienione w Tabeli 19 *Obszary zdegradowane w Gminie Biała Podlaska* z uwagi na występowanie wskaźnika degradacji w sferze społecznej, czyli wysokiego natężenia i koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto na tym obszarze występują również co najmniej 3 problemy o wysokim natężeniu ze sfery pozaspółecznej.

Obszar rewitalizacji ustala się, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje zła sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, z uwagi na wymóg łączna powierzchnia wybranych sołectw nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie może stanowić więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

Ze względu na fakt, iż **wyznaczony obszar zdegradowany, stanowi 24,21 % powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez 28,89 % ludności ogółem** (w myśl ustawy o rewitalizacji zostały przekroczone warunki brzegowe), niezbędne było przeprowadzenie dalszej analizy, celem wyodrębnienia obszarów rewitalizacji.

Ze względu na ograniczenia związane z liczbą ludności i wielkością obszaru do rewitalizacji nie ma możliwości uznania całego obszaru zdegradowanego za obszar rewitalizacji. Aby prawidłowo określić obszar rewitalizacji uznano za konieczne ustalenie dodatkowych kryteriów.

Uznano, że do obszaru rewitalizacji muszą wejść obszary zamieszkane. Według ustawy o rewitalizacji na obszarze rewitalizacji powinno istnieć nagromadzenie negatywnych zjawisk przynajmniej w takim zakresie jak na obszarze zdegradowanym.

Po drugie przyjęto, że aby część obszaru zdegradowanego uznać za obszar rewitalizacji powinna znajdować się na nim infrastruktura (zdegradowane obiekty lub obszary), których przebudowa i adaptacja, ukierunkowana na poprawę jakości korzystania z przestrzeni, likwidację izolacji obszarów problemowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych przyczynią się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych tych obszarów. Ostatnim kryterium było takie określenie obszaru rewitalizacji, aby w jego granicach znajdowały się obiekty, które same w sobie nie muszą być zdegradowane, ale w oparciu o ich infrastrukturę można prowadzić szereg działań i projektów służących celowi rewitalizacji społecznej, gospodarczej, np. świetlica, szkoła, ośrodek kultury itp.

Powyższe kryteria spełniają następujące miejscowości objęte obszarem rewitalizacji:

Cełujki, Cicibór Duży, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna.

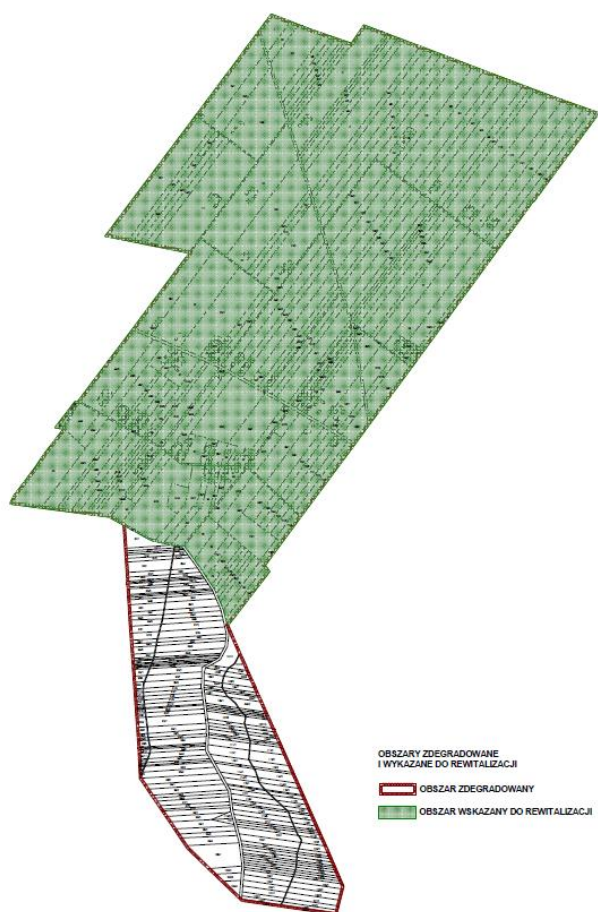
Łączna powierzchnia obszarów do rewitalizacji stanowi 19,89 % powierzchni gminy. Miejscowości na których znajdują się obszary zdegradowane zamieszkuje łącznie 3787 osób (26,50 % populacji gminy).

Tym samym obszar rewitalizacji mieści się w limitach określonych w Wytycznych (< 20% powierzchni gminy i < 30% liczby jej mieszkańców).

3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Obszar Rewitalizacji Cełujki

Rysunek 13 Mapa pogładowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Cełujki

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Cełujki to 239 z czego 53,1% mieszkańców stanowią kobiety, a 46,9% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 1,79% mieszkańców gminy.

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 113 i jest większy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz większy od współczynnika dla całej Polski.

Ponad 62% mieszkańców wsi Cełujki jest w wieku produkcyjnym, 18,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Cełujki 59,3 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Jak

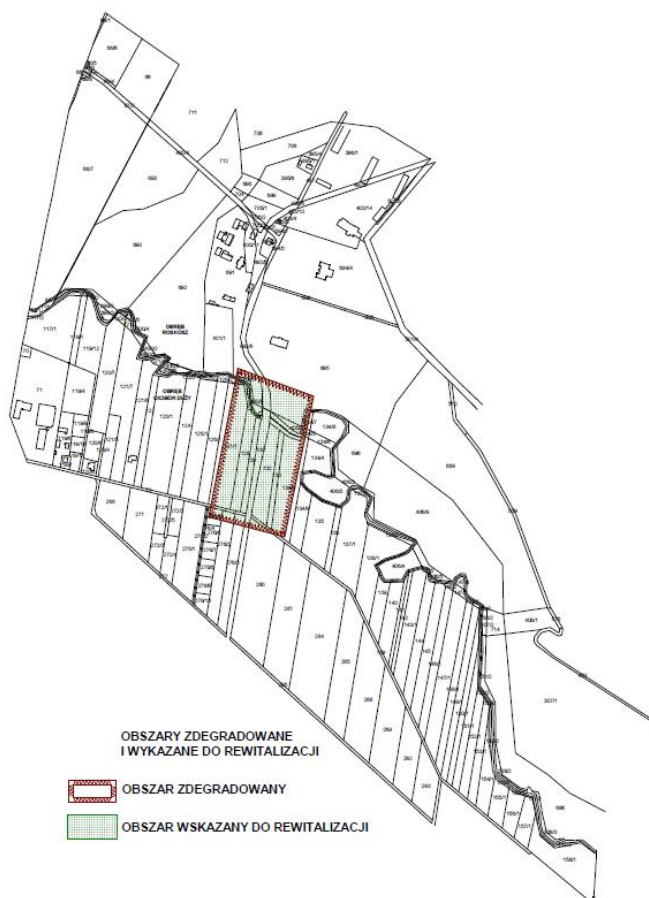
wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Zasadniczo problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają ze zwiększonego poziomu bezrobocia w tym także długotrwałego. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 5,8 przy średniej dla całego obszaru gminy 4,30. Brak zatrudnienia negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej, która wynosi 11,3 osoby na 100 mieszkańców przy średniej gminnej 8,65 mieszkańców. W konsekwencji wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa dotyka go ponadnormatywna liczba przestępstw kryminalnych na 100 mieszkańców (jest ich blisko dwukrotnie więcej). Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Cełujki uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Sworach, gdzie wyniki egzaminu z matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegały od średniej gminnej. Sołectwo Cełujki charakteryzuje się również niskim poziomem kapitału społecznego (liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa – 1).

W 2021 roku we wsi Cetułki oddano do użytku 1 mieszkanie. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 4,18 nowych lokali. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

We wsi Cetułki w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 17 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 15 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W roku 2021 zarejestrowano tylko 1 nowy podmiot. Sołectwo cechują również problemy komunikacyjne. W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.2. Obszar Rewitalizacji Cicibór Duży

Rysunek 14 Mapa pogłądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Cicibór Duży

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Cicibór Duży to 738 z czego 48,9% mieszkańców stanowią kobiety, a 51,1% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 4,54 % mieszkańców gminy.

W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 50,6%.

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 96 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski.

Około 61,5% mieszkańców wsi Cicibór Duży jest w wieku produkcyjnym, 26,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 12,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Cicibór Duży 62,6 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-6,16) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają również ze zwiększonego poziomu bezrobocia w tym także długotrwałego. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 5,86 przy średniej dla całego obszaru gminy 4,30. Brak zatrudnienia i starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową

mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia oraz niezdolności do pracy spowodowanej chorobami. Wskaźniki dotyczące przestępczości są jednymi z najwyższych na obszarze gminy. Dotyczy to zwłaszcza popełnianych wykroczeń, ale także sytuacji patologicznych w rodzinach, związanych zwłaszcza z problemami z nadużywaniem alkoholu.

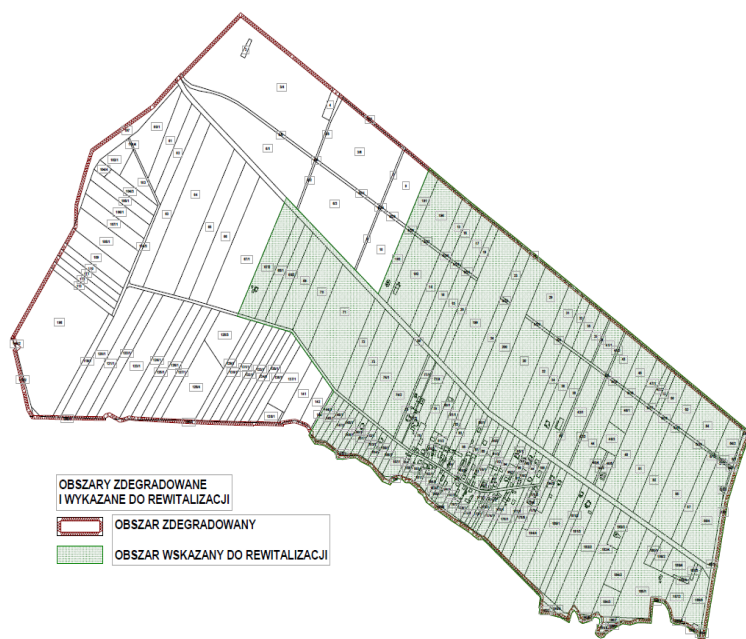
Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Cicibór Duży uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Ciciborze Dużym, gdzie wyniki egzaminu z matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegają od średniej gminnej. Sołectwo Cicibór Duży charakteryzuje się również niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

We wsi Cicibór Duży w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowane były 64 podmioty gospodarki narodowej, z czego 54 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów, a 1 podmiot został wyrejestrowany.

O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na terenie sołectwa świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [$76,34 \text{ Mg/km}^2$] – wyższe od średniej gminnej.

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg.

3.3. Obszar Rewitalizacji Cicibór Mały

poprodukcyjnym.

Rysunek 15 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Cicibór Mały

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Cicibór Mały to 135 z czego 49,6% mieszkańców stanowią kobiety, a 50,4% ludności to mężczyźni.

Miejscowość zamieszkuje 0,99% mieszkańców gminy.

66,7% mieszkańców wsi Cicibór Mały jest w wieku produkcyjnym, 16,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,0% mieszkańców jest w wieku

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Cicibór Mały 50,0 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-28,17) jest jednym z najwyższych wskaźników w gminie i wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Sołectwo cechuje również wysokie natężenie zjawisk negatywnych związanych z przemocą w rodzinie.

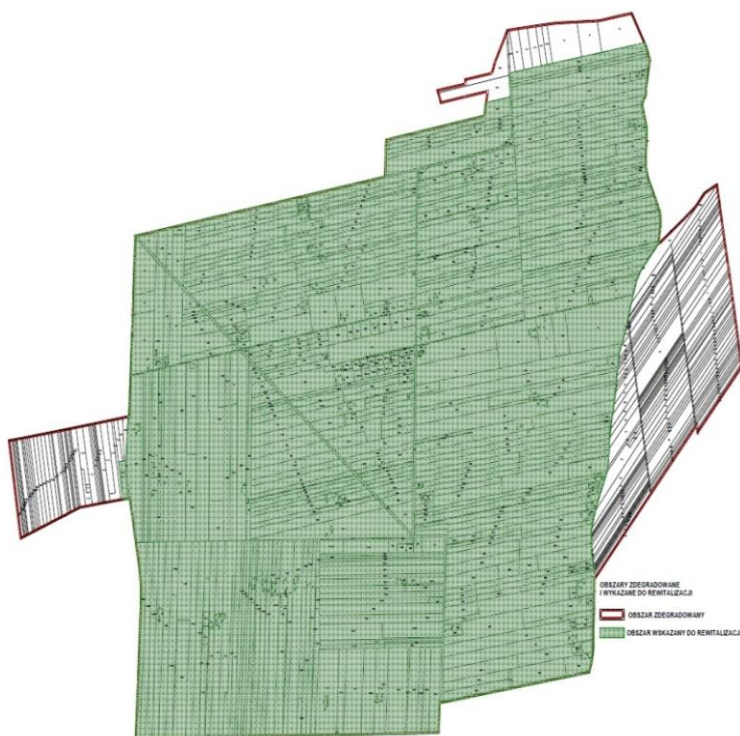
Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Cicibór Mały uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Ciciborze Dużym, gdzie wyniki egzaminu z matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegają od średniej gminnej. Sołectwo Cicibór Mały charakteryzuje się również niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

We wsi Cicibór Mały w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 21 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 18 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Obszar cechuje niski poziom przedsiębiorczości.

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.4. Obszar Rewitalizacji Dokudów Drugi

Rysunek 16 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Dokudów Drugi

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Dokudów Drugi to 270 z czego 46,3% mieszkańców stanowią kobiety, a 53,7% ludności to mężczyźni.

Miejscowość zamieszkuje 2,07 % mieszkańców gminy.

Około 58,9% mieszkańców wsi Dokudów Drugi jest w wieku produkcyjnym, 22,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi

Dokudów Drugi 69,8 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest

więc porównywalny do wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz porównywalny do wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-6,76) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają również ze zwiększonego poziomu bezrobocia, zwłaszcza bezrobocia długotrwałego. Udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych [%] wynosi aż 71,43 przy średniej dla całego obszaru gminy 58%. Brak zatrudnienia i starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz bezrobocia. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 0,68, przy średniej gminnej 0,52.

Sołectwo Dokudów Drugi charakteryzuje się również niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

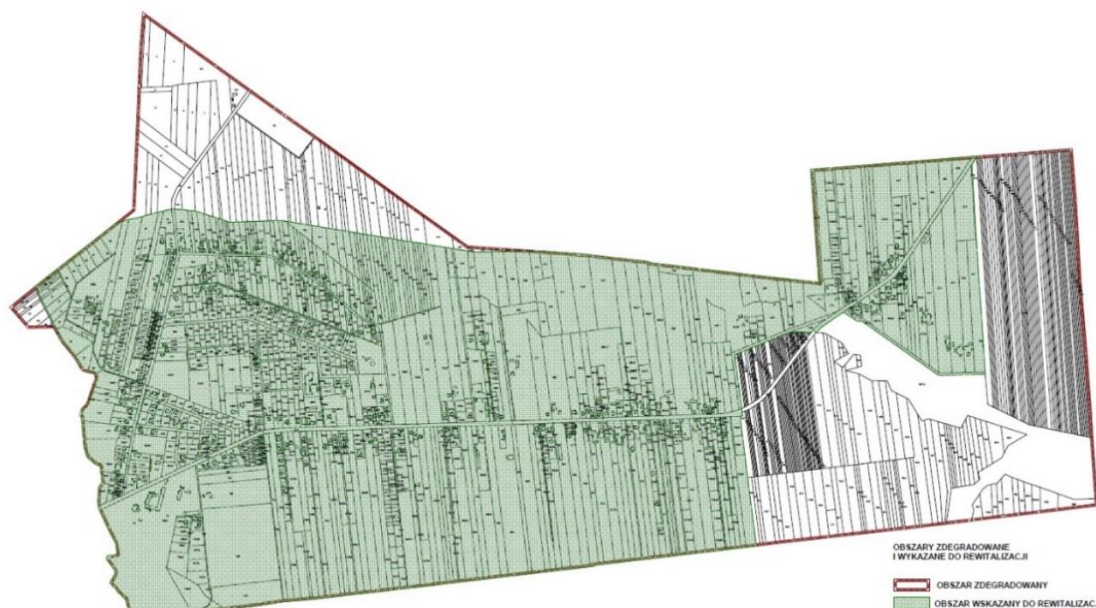
We wsi Dokudów Drugi w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 14 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 14 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 0 nowych podmiotów, a 3 podmioty zostały wyrejestrowane. Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na terenie sołectwa świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [91,97 Mg/km²] – wyższe od średniej gminnej [73,03 Mg/km²].

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.5. Obszar Grabanów Kolonia i Wieś

Rysunek 17 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Grabanów Kolonia i Wieś

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Grabanów to 577 z czego 48,9% mieszkańców stanowią kobiety, a 51,1% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 7,11% mieszkańców gminy. 62,0% mieszkańców wsi Grabanów jest w wieku produkcyjnym, 25,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 12,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Grabanów 61,2 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-8,86) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 1,38, przy średniej gminnej 1,25. Sołectwo cechuje również wysokie natężenie zjawisk negatywnych związanych z przemocą w rodzinie.

Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Grabanów Kolonia i Wieś uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Grabanowie, gdzie wyniki egzaminu z części humanistycznej i matematyki znacznie odbiegają od średniej gminnej.

We wsi Grabanów w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowane były 83 podmioty gospodarki narodowej, z czego 76 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów, a 0 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

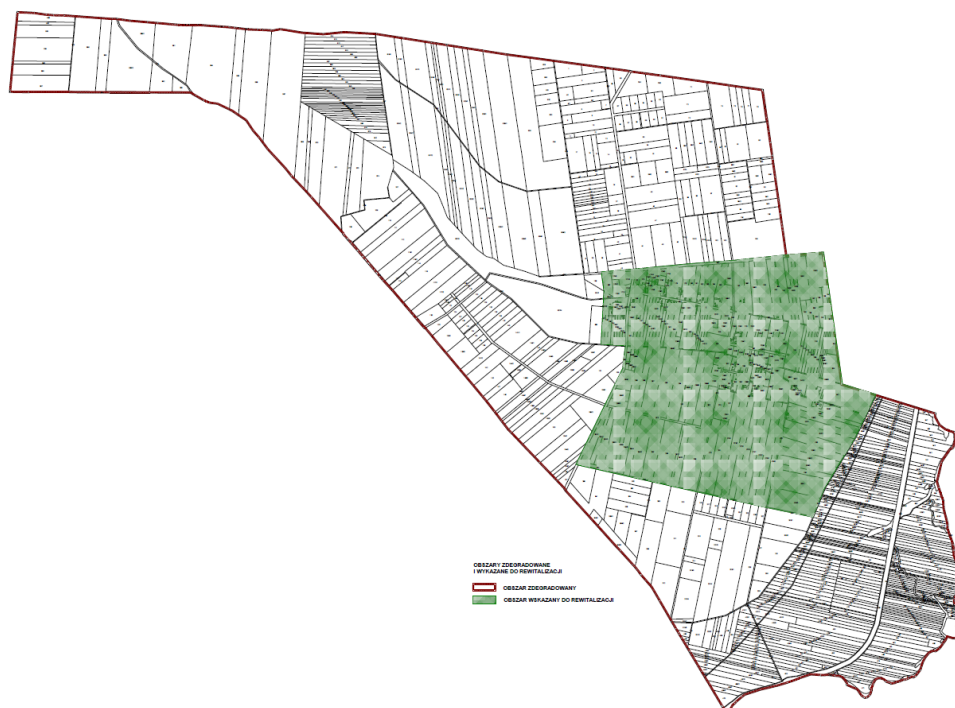
Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na terenie sołectwa świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [81,67 Mg/km²] – wyższe od średniej gminnej [73,03 Mg/km²].

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.6. Obszar Husinka

Rysunek 18 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Husinka

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Husinka to 93 z czego 53,8% mieszkańców stanowią kobiety, a 46,2% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 0,78% mieszkańców gminy.

Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 116 i jest większy od współczynnika feminizacji dla województwa lubelskiego oraz większy od współczynnika dla całej Polski. 46,2% mieszkańców wsi Husinka jest w wieku produkcyjnym, 20,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 33,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Husinka 116,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz znacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar

boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-18,02) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ubóstwa, ciężkiej choroby oraz alkoholizmu. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 0,90, przy średniej gminnej 0,52.

Sołectwo Husinka charakteryzuje się również niskim poziomem kapitału społecznego (liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa).

We wsi Husinka w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 9 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 5 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 3 nowe podmioty, a 0 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

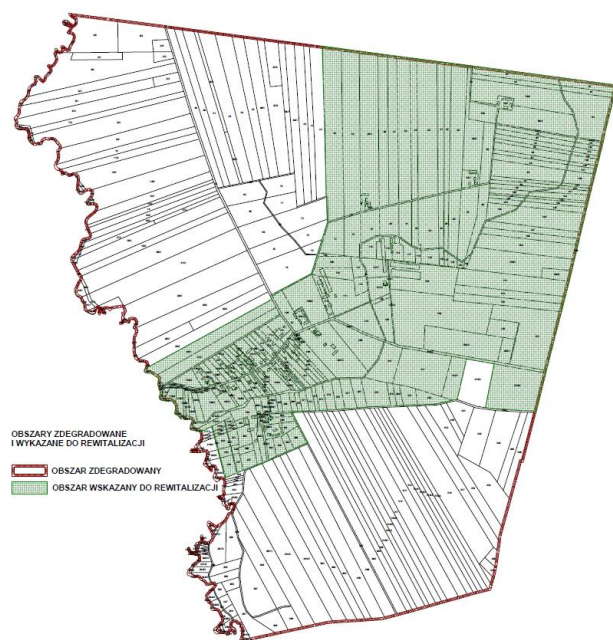
Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na terenie sołectwa świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [111,47 Mg/km²] – wyższe od średniej gminnej [73,03 Mg/km²].

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowalający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa.

3.7. Obszar Rewitalizacji Krzymowskie

Rysunek 19 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Krzymowskie

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Krzymowskie to 71 z czego 50,7% mieszkańców stanowią kobiety, a 49,3% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 0,61% mieszkańców gminy.

62,0% mieszkańców wsi Krzymowskie jest w wieku produkcyjnym, 12,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Krzymowskie 61,4 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-11,49) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają również ze zwiększonego poziomu bezrobocia, zwłaszcza bezrobocia długotrwałego. Udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych [%] wynosi aż 75 % przy średniej dla całego obszaru gminy 58%. Brak zatrudnienia i starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 1,15, przy średniej gminnej 0,52.

Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Krzymowskie uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Sworach, gdzie wyniki egzaminu z matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegają od średniej gminnej.

We wsi Krzymowskie w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 6 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 6 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 1 nowy podmiot, a 0 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

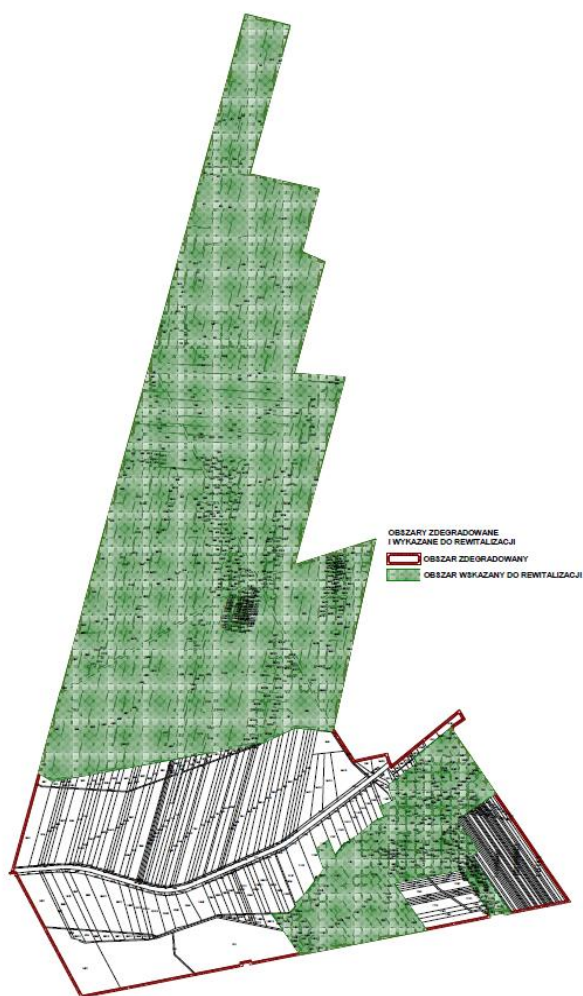
O obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na terenie sołectwa świadczą wskaźniki opisujące ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe pozostałe do unieszkodliwienia

w porównaniu z ilością zinwentaryzowaną w poszczególnych sołectwach [%], ilość odpadów zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię sołectwa [97,48 Mg/km²] – wyższe od średniej gminnej [73,03 Mg/km²].

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.8.Obszar Rewitalizacji Porosiuki

Rysunek 20 Mapa pogładowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Porosiuki

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Porosiuki to 670 z czego 50,3% mieszkańców stanowią kobiety, a 49,7% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 3,72% mieszkańców gminy. 61,8% mieszkańców wsi Porosiuki jest w wieku produkcyjnym, 29,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 8,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Porosiuki 61,8 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają ze zwiększonego poziomu bezrobocia, które wynosi 6,03 bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców przy średniej dla całego obszaru gminy 4,30. Brak zatrudnienia negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ubóstwa, a także alkoholizmu. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik

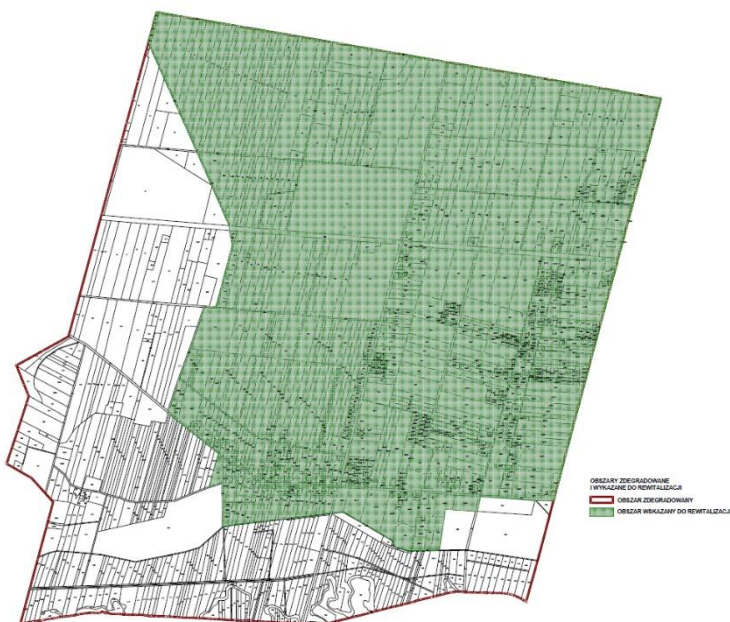
przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 0,75, przy średniej gminnej 0,52.

We wsi Porosiuki w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 56 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 50 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 13 nowych podmiotów, a 3 podmioty zostały wyrejestrowane.

Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to

pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

Sołectwo Porosiuki charakteryzuje się również niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz niskim poziomem kapitału społecznego (liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa).

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.9. Obszar Rewitalizacji Styrzyniec

Rysunek 21 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Styrzyniec

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Styrzyniec to 679 z czego 50,5% mieszkańców stanowią kobiety, a 49,5% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 3,95 % mieszkańców gminy.

58,2% mieszkańców wsi Styrzyniec jest w wieku produkcyjnym, 28,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 13,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Styrzyniec 71,9 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc nieznacznie większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz nieznacznie większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Na terenie sołectwa zauważalna jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu ubóstwa, ciężkiej choroby, wielodzietności a także alkoholizmu. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 0,71, przy średniej gminnej 0,52.

Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Styrzyniec uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Styrzyńcu, gdzie wyniki egzaminu z części humanistycznej, matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegają od średniej gminnej.

We wsi Styrzyniec w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 65 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 56 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku

zarejestrowano 6 nowych podmiotów, a 2 podmioty zostały wyrejestrowane.

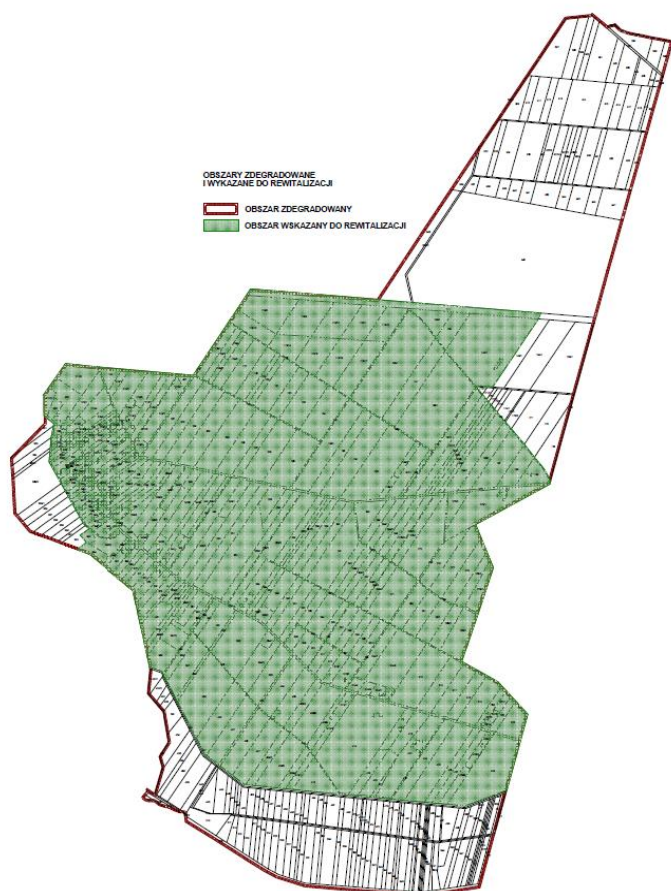
Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

Sołectwo Styrzniec charakteryzuje się również niskim poziomem kapitału społecznego (liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa).

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowalający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.10. Obszar Rewitalizacji Sycyna

Rysunek 22 Mapa pogładowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Sycyna

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba ludności we wsi Sycyna to 140 z czego 42,1% mieszkańców stanowią kobiety, a 57,9% ludności to mężczyźni.

Miejscowość zamieszkuje 0,94% mieszkańców gminy. 57,1% mieszkańców wsi Sycyna jest w wieku produkcyjnym, 20,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Sycyna 75,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc większy od wskaźnika dla województwa lubelskiego oraz większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi.

Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze sołectwa (-7,41) wpływa na stopniowe starzenie się społeczeństwa. Starzejące się społeczeństwo negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają również ze zwiększonego poziomu bezrobocia, zwłaszcza bezrobocia długotrwałego.

Udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych [%] wynosi 60, przy średniej gminnej 58%. Na terenie sołectwa zauważalna jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej z powodu pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 1,48, przy średniej gminnej 1,25.

Obszar cechują również problemy w zakresie niskiego poziomu edukacji (średnia % wyniku sprawdzianu ósmoklasistów z części humanistycznej i matematycznej oraz językowej). Uczniowie z terenu sołectwa Sycyna uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Sworach, gdzie wyniki egzaminu z matematyki i języka angielskiego znacznie odbiegają od średniej gminnej.

We wsi Sycyna w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 15 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 11 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 2 nowe podmioty, a 0 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Wskaźniki aktywności gospodarczej jednoznacznie wpisują się w szereg zjawisk (tendencji) identyfikowanych jako niekorzystne dla obszarów problemowych. Relatywnie wysokie dysproporcje pomiędzy średnią wartością wskaźnika przedsiębiorczości w gminie, a sytuacją w sołectwie to pochodna relatywnie niskiej i malejącej jakości kapitału ludzkiego i społecznego.

Sołectwo Sycyna charakteryzuje się również niskim poziomem kapitału społecznego (liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa).

W opinii mieszkańców stan nawierzchni dróg jest niezadowolający, brak jest ścieżek rowerowych i chodników, a także częściowy brak oświetlenia drogowego co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg. Problemem jest także niewystarczające skomunikowanie sołectwa. Ponadto mieszkańcy zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).

3.11. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikająca z konsultacji społecznych

W dniu 19.11.2021 roku w godzinach 12:00-14:00 w Sali konferencyjnej Urzędu Gminy Biała Podlaska w ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Biała Podlaska.

W spotkaniu uczestniczyło sześciu przedstawicieli Urzędu Gminy Biała Podlaska, radni Gminy, przedstawiciele GZK Biała Podlaska, GOPS Biała Podlaska i GOK Biała Podlaska. Pracownicy Urzędu Gminy udzielili ustnie odpowiedzi na pytania odnośnie procesu rewitalizacji i przedsięwzięć planowanych do realizacji. Na spotkaniu zaprezentowano również mapę przedsięwzięcia zawartego w zmieniającym programie rewitalizacji. Przybyłe osoby nie zgłosiły żadnych uwag ustnych i pisemnych do projektu dokumentu.

W trakcie konsultacji wpłynęło 7 ankiet w wersji papierowej i jedna ankietą w wersji elektronicznej.

Podczas spotkania zdiagnozowano również problemy, które na obszarze rewitalizacji zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych w odniesieniu do obszarów rewitalizowanych. Należą do nich:

- ✓ z zakresu sfery społecznej: bezrobocie, co przekłada się na wysoki poziom ubóstwa, wysoki poziom uzależnienia (alkoholizm, narkotyki), niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców tych miejscowości oraz ich słabe zaangażowanie w prace na rzecz wsi – brak lokalnych liderów, stagnacja, duże zagrożenie mieszkańców tych obszarów wykluczeniem społecznym związane pośrednio z niskim poziomem wykształcenia lokalnej społeczności, brak zajęć, w tym sportowych dla dzieci i młodzieży, duża emigracja osób za pracą, brak imprez kulturalnych na wsiach;
- ✓ z zakresu sfery gospodarczej: niski poziom przedsiębiorczości wynikający z wysokiego i długotrwałego bezrobocia oraz niskiego poziomu wykształcenia mieszkańców, brak dużych zakładów pracy pozwalających na znalezienie zatrudnienia w pobliżu miejsca zamieszkania, mały popyt na produkty i usługi na lokalnym rynku z powodu ubóstwa, brak lokalnych tradycji związanych z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, brak targowiska oraz terenów pod inwestycje, brak rzemieślników, brak odpowiednich lokali na prowadzenie działalności gospodarczej, niska aktywność przedsiębiorcza;
- ✓ z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej: trudny dostęp do podstawowych usług, poważna degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym np. świetlic wiejskich, niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, niski poziom obsługi komunikacyjnej obszarów wiejskich powodujący nawarstwiający się ich wykluczenie, brak kanalizacji, ścieżek rowerowych oraz terenów rekreacyjnych, zły stan techniczny
- ✓ chodników i gminnych dróg, niewykorzystane naturalne walory przyrodnicze gminy, brak oświetlenia niektórych obszarów co generuje problemy związane z bezpieczeństwem użytkowników dróg;
- ✓ z zakresu sfery środowiskowej: zanieczyszczenie wód gruntowych nielegalnymi zrzutami ścieków, zanieczyszczenie powietrza poprzez spalanie odpadów, brak rozwiązań technicznych pozwalających na ochronę środowiska przyrodniczego, duża ilość wyrobów azbestowych.

Przedstawione powyżej wnioski z przeprowadzonych w gminie konsultacji pokrywają się w dużej mierze z wnioskami z przeprowadzonej analizy statystycznej obszarów rewitalizacji i wskazują na znaczne potrzeby rewitalizacyjne tych terenów. Wybór zatem właściwych zadań rewitalizacyjnych pozwoli na zniwelowanie dysproporcji rozwojowych tych terenów.

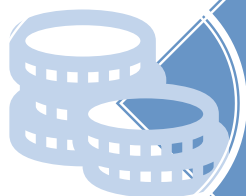
Podsumowując, na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano zespół kluczowych problemów, które powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności. Pozwoli to na odpowiednią, skoncentrowaną tematycznie i przestrzennie interwencję zapewniającą osiągnięcie wymiernych korzyści w postaci poprawy jakości mieszkańców obszaru rewitalizacji.

3.12. Potencjały obszaru rewitalizacji

Sfera społeczna

- istnienie organizacji pozarządowych mogących wpływać aktywizująco na lokalną społeczność
- jakość kapitału społecznego w postaci mieszkańców chcących aktywnie włączyć się w działania rewitalizacyjne

Sfera gospodarcza

- aktywność rozwojowa przedsiębiorców
- Potencjał obszaru stwarza możliwość powstania dodatkowej, obok handlu, transportu i turystyki oraz działalności profesjonalnej naukowej i technicznej funkcji rozwojowej, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, w tym przede wszystkim ochrony środowiska, w szczególności poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Sfera środowiskowa

- propagowanie zastosowania w budynkach jednorodzinnych nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii
- czyste środowisko
- Duże walory przyrodnicze i krajobrazowe

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

- lokalizacja świetlic wiejskich na obszarze rewitalizacji
- potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług

Sfera techniczna

- stopniowy przyrost infrastruktury sieciowej oraz liczby odbiorców

4. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia jego obraz stanowiący efekt działań rewitalizacyjnych, będący jednocześnie pożądanym z punktu widzenia mieszkańców i innych interesariuszy. Pokazuje, jakie pozytywne skutki przyniosły wiązki przedsięwzięć. Kształt wizji odpowiada zarówno potrzebom i oczekiwaniom lokalnych społeczności, jak i zdiagnozowanym wcześniej problemom, a co za tym idzie – określonym na ich podstawie celom projektowanych działań.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszary rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska staną się bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do mieszkania.

Działania podjęte w ramach rewitalizacji ograniczą negatywne zjawiska społeczne, takie jak: patologie i przestępczość.

Przeprowadzony proces rewitalizacji przyczyni się do zmniejszenia marginalizacji i wykluczenia społecznego, zwłaszcza osób starszych i ubogich.

Rewitalizacja przestrzeni publicznych będzie sprzyjać integracji społecznej i aktywizacji lokalnej społeczności.

Nastąpi poprawa życia mieszkańców, co sprzyjać będzie ograniczeniu negatywnych trendów demograficznych na obszarach rewitalizowanych.

Rewitalizacja jest procesem, który ma na celu wyprowadzić daną jednostkę z sytuacji problemowej związanej z koncentracją przede wszystkim problemów społecznych. Przystępując do prac nad Programem Rewitalizacji Gmina Biała Podlaska w pierwszej kolejności podjęła działania zmierzające do określenia rodzaju oraz natężenia zjawisk niekorzystnych w przestrzeni gminy. Przeprowadzona na wstępie diagnoza pozwoliła określić główne grupy problemów charakteryzujących poszczególne jednostki (miejscowości

wiejskie) oraz wyłonić te, których rozwiązanie przy wykorzystaniu dostępnych dla władz gminy (oraz pozostałych interesariuszy działań) narzędzi i możliwych źródeł finansowania są możliwe oraz przyniosą wymierne korzyści dla gminy w postaci poprawy jakości życia jej mieszkańców.

5. Cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biała Podlaska wyznaczone zostały główne cele rewitalizacji:

1 Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna

2 Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska

Cele są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań.

Obszar	Cel	Kierunek działań	Zdiagnozowane problemy	Beneficjenci	Przewidywane efekty
Społeczny	1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna	<p>1.1. Aktywna integracja społeczna</p> <p>1.2. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>1.3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ujemny przyrost naturalny – wysokie bezrobocie – duża liczba osób korzystających z opieki społecznej – wysoka przestępczość – niska integracja społeczna – wykluczenie społeczne osób ubogich i starszych – brak oferty czasu wolnego dla młodzieży 	<p>Wszyscy mieszkańcy miejscowości, a zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osoby niepełnosprawne – Osoby bezrobotne – Dzieci i młodzież – Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja i integracja społeczna – Poprawa jakości życia mieszkańców – Atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – Włączenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych – Wydarzenia kulturalne, integracyjne i edukacyjne – Promocja lokalnych potencjałów
Funkcjonalno - przestrzenny, techniczny i środowiskowy	2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	<p>2.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności</p> <p>2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p> <p>2.3. Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Występowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej – Brak dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach – ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych – zdegradowane przestrzenie publiczne 	<p>Wszyscy mieszkańcy miejscowości, a zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osoby niepełnosprawne – Osoby bezrobotne – Dzieci i młodzież – Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> – Uporządkowanie przestrzeni publicznych – Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców – poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej – poprawa estetyki miejscowości – poprawa jakości środowiska

6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Jak wskazują wytyczne dotyczące rewitalizacji, projekty główne to projekty, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Ważne, by projekty uzupełniały się i były ze sobą spójne.

Wybrane przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczynią się do rozwiązania problemów zdiagnozowanych na etapie opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, takich jak:

- niski poziom integracji społecznej,
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- wysoka liczba przestępstw,
- niska aktywność organizacji pozarządowych,
- niski poziom przedsiębiorczości
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- ograniczony dostęp do infrastruktury wolnego czasu,

Jednocześnie wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu wzmocnienie potencjału obszaru rewitalizacji, co doprowadzi do jego wyjścia z sytuacji kryzysowej.

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

1.	Nazwa przedsięwzięcia- Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Obszar rewitalizacji	
Funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy – kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny	
Cel GPR	
2.	Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska
Kierunek Działań GPR	
2.1.	Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Biała Podlaska	
Zakres realizowanych zadań	
Remont i doposażenie świetlic wiejskich. Zagospodarowanie terenu przyległego wraz z elementami małej infrastruktury (siłownie zewnętrzne, place zabaw, altany, grill parki, boiska). W ramach projektu planowane jest zapewnienie dostępności do budynków osobom zagrożonym wykluczeniem – osobom z ograniczoną sprawnością ruchową. Zakłada się więc realizację prac adaptacyjnych przystosowujących budynki do potrzeb tej grupy społecznej.	
Potrzeba realizacji projektu	
Wśród zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej stwierdzono niedostateczny poziom aktywności	

społeczno-kulturalnej mieszkańców na terenie Obszarów Rewitalizowanych. Istniejąca baza lokalowa świetlic wiejskich, w których realizowane są różnego rodzaju zajęcia podnoszące kapitał ludzki, społeczny i budujące ofertę spędzania czasu wolnego w gminie, nie jest wystarczająca. Planuje się wzmocnienie potencjału lokalowego świetlic wiejskich oddziałujących na obszar rewitalizacji oraz oferty zajęć przez nie świadczonych

Miejsce realizacji projektu

Celujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna

Okres realizacji projektu

2023-2030

Szacunkowa wartość projektu

Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
225 000	-	1 500 000	-

Wskaźniki projektu

Wśród zakładanych rezultatów projektu wskazuje się na wzmocnienie bazy lokalowej placówek usług kulturalno-społecznych, co umożliwi prowadzenie zajęć dla większej liczby odbiorców, rozwój oferty dostępnych warsztatów np. kulinarnych, rękodzielniczych, naukowych, edukacyjnych. Modernizacja zasobów lokalowych poprawi bezpieczeństwo i komfort uczestników poszczególnych wydarzeń.

Wskaźniki

Ilość obiektów zrewitalizowanych – na podstawie dokumentacji technicznej

Liczba budynków udostępnionych do realizacji działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych

Ilość osób korzystających z nowej infrastruktury- na podstawie list obecności. Harmonogramu zajęć prowadzonych w świetlicach.

Sposób monitorowania i mierzenia wskaźników: Protokoły odbioru robót budowlanych, geodezyjna inwentaryzacja powykonawcza, faktury

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Po realizacji zadań o charakterze infrastrukturalnym na terenie zmodernizowanych obiektów organizowane będą wydarzenia o charakterze kulturalnym, społecznym (mające na celu integrację i aktywizację mieszkańców obszaru rewitalizacji) oraz warsztatowo-szkoleniowym (skierowane do osób zmagających się z problemem ubóstwa i bezradności życiowej) oraz edukacyjnym (skierowane zwłaszcza do dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji). Jednocześnie zaobserwowany zostanie wzrost poziomu odczuwalnej jakości życia wśród osób niepełnosprawnych i seniorów, co będzie wynikiem przeprowadzonych działań infrastrukturalnych mających na celu likwidację barier architektonicznych

2. Nazwa przedsięwzięcia - Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska

Obszar rewitalizacji

Funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy – kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny

Cel GPR

2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska

Kierunek Działań GPR

2.3. Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców

Podmiot realizujący projekt

Gmina Biała Podlaska

Zakres realizowanych zadań

Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na terenie Obszaru Rewitalizacji.

Potrzeba realizacji projektu			
Wśród zidentyfikowanych problemów w sferze technicznej w opinii mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego stwierdzono niedostateczny poziom bezpieczeństwa użytkowników dróg (pieszych oraz kierowców).			
Miejsce realizacji projektu			
Cełujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna			
Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
750 000		5 000 000	
Wskaźniki projektu			
Wskaźniki: Ilość wymienionych/wybudowanych opraw oświetleniowych – szt. wymienionych/ wybudowanych źródeł oświetlenia na podstawie dokumentacji projektowej Spadek zużycia energii elektrycznej na podstawie danych z UG Biała Podlaska			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Realizacja inwestycji pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców (zwłaszcza pieszych poruszających się po drogach na odcinkach, gdzie brakuje chodników. Poprzez zastosowanie niskoemisyjnych i energooszczędnych źródeł światła na stąpi również poprawa jakości środowiska na terenach rewitalizowanych.			

3.	Nazwa przedsięwzięcia - Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Obszar rewitalizacji	
Funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy – kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny	
Cel GPR	
2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	
Kierunek Działań GPR	
2.3. Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Biała Podlaska	
Zakres realizowanych zadań	
Przedmiotem projektu będzie budowa infrastruktury drogowej i towarzyszącej (budowa, m.in. chodników, dróg w tym dokończenie drogi łączącej województwo lubelskie z mazowieckim G 100281L	
Potrzeba realizacji projektu	
Ze względu na niezadowolenie mieszkańców z jakości dróg na terenie Obszarów Rewitalizowanych oraz niskiego bezpieczeństwa drogowego (głównie z powodu braku ciągów pieszych), proponuje się wdrażanie szeregu działań mających na celu zwiększenie komfortu poruszania się po obszarze sołectw. Potrzeba realizacji projektu wynika również z konieczności poprawy funkcjonalności ruchu kołowego, pieszego i rowerowego w obszarze rewitalizacji Powyższe działania sprzyjać będą wzrostowi bezpieczeństwa, a także rozwojowi gospodarczemu obszaru rewitalizacji.	
Miejsce realizacji projektu	
Cełujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki,	

Styrzyniec, Sycyna			
Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
1 500 000		10 000 000	
Wskaźniki projektu			
Należy zaznaczyć, że wskaźniki odnoszą się jedynie do obiektów znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. Wartości wskaźników będą wynikać bezpośrednio z dokumentacji projektowej.			
Wskaźniki:			
Ilość wybudowanych dróg, chodników na podstawie dokumentacji projektowej			
Spadek emisji spalin i spadek zapylenia, spadek czasu przejazdu na podstawie analiz UG Biała Podlaska			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa, poprawa estetyki miejscowości, poprawa jakości środowiska. Rezultatem projektu jest poprawa mobilności osób mieszkających na terenach rewitalizowanych, a także wzrost bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.			

4.	Nazwa przedsięwzięcia- Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Obszar rewitalizacji	
Społeczny i funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy – kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny	
Cel GPR	
2.Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska	
Kierunek Działań GPR	
2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Biała Podlaska	
Zakres realizowanych zadań	
Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych (boiska, siłownie zewnętrzne, place zabaw). Kontynuacja corocznie realizowanych inwestycji z własnych środków; corocznie realizowana jest budowa/rozbudowa siłowni zewnętrznych oraz placów zabaw orientacyjnej wartości 50 000 rocznie, corocznie budowa/rozbudowa 4-5 obiektów. Głównym źródłem finansowania jest Fundusz Sołecki – są to inicjatywy oddolne.	
Potrzeba realizacji projektu	
Odbiorcami projektu są wszyscy użytkownicy terenów sportowych i rekreacyjnych, a w szczególności dzieci i młodzież. Biorąc pod uwagę zidentyfikowane na terenie Obszaru Rewitalizacji problemy wychowawcze (w tym przestępczość i patologie), działanie aktywizujące dzieci i młodzież, angażujące ich w sport, będzie miało korzystny wpływ na niwelowanie zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych. Będzie to również przestrzeń integracji społecznej mieszkańców z terenów rewitalizacji.	
Miejsce realizacji projektu	
Cełujki, Grabanów Kolonia i Wieś, Porosiuki	
Okres realizacji projektu	
2023-2030	

Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
300 000		2 000 000	
Wskaźniki projektu			
Ilość wybudowanych obiektów – na podstawie dokumentacji projektowej			
Ilość osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury na podstawie analiz UG Biała Podlaska			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
<p>Rezultatem projektu będzie poprawa bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni publicznych, zachęcenie większej liczby dzieci i młodzieży a także seniorów do aktywnego i zdrowego trybu życia i wskazanie im sposobu spędzania czasu wolnego. W wyniku realizacji projektu nastąpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu integracji i rekreacji mieszkańców sołectw leżących na Obszarze Rewitalizacji; - podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez udostępnienie terenów rekreacji, aktywnego wypoczynku, turystyki; - podniesienie poziomu bezpieczeństwa i estetyki obszaru rewitalizacji - udostępnienie terenów sprzyjających zagospodarowaniu czasu wolnego – zapobieganie działaniom chuligańskim - wpływ na zmniejszenie ilości wykroczeń oraz przestępstw wśród młodzieży. <p>Realizacja projektu przyczyni się również do poprawy sytuacji w sferze społecznej. Zaobserwowane zostanie podniesienie poziomu odczuwalnej jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez udostępnienie terenów rekreacji, aktywnego wypoczynku. Na zmodernizowanym terenie zorganizowany zostanie szereg wydarzeń o charakterze integrującym i aktywizującym. W przypadku wydarzeń organizowanych na zmodernizowanym terenie, dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przewiduje się pierwszeństwo (w przypadku wydarzeń, podczas których obowiązywała będzie ograniczona liczba miejsc) oraz udzielenie zniżek (w przypadku ewentualnych wydarzeń biletowanych). Zmodernizowany obszar stanie się przestrzenią dla dzieci i młodzieży, która będzie mogła na terenie tym spędzać swój czas wolny. Ma to na celu zapobieganie działaniom chuligańskim oraz minimalizację liczby wykroczeń oraz przestępstw wśród młodzieży. Ponadto, obszar rewitalizacji zamieszkują osoby niepełnosprawne, które spotykają się z wieloma związanymi z tym faktem barierami, które w znaczący sposób wpływają na obniżenie odczuwalnej jakości życia. Zadania przewidziane w ramach projektu przyczynią się do wzrostu poziomu mobilności i samodzielności osób niepełnosprawnych</p>			

5.	Nazwa przedsięwzięcia - Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki		
Obszar rewitalizacji			
Funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy– kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny			
Cel GPR			
2.Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska			
Kierunek Działań GPR			
2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych			
Podmiot realizujący projekt			
Gmina Biała Podlaska			
Zakres realizowanych zadań			
<p>Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki. Działania gminy umożliwią mieszkańcom oraz turystom bezpieczne korzystanie z plaży i wody. Utworzone zostanie miejsce wykorzystywane do kąpieli czynne w okresie Letnim. Bazą do realizacji kąpieliska z przystanią w miejscowości Porosiuki jest funkcjonujący od około 10 lat teren rekreacyjny rozwijany i doposażany stale przez mieszkańców miejscowości dzięki środkom własnym oraz wsparciu w ramach BLGD (projekt z perspektywy finansowej 2007-2013).</p>			
Potrzeba realizacji projektu			
<p>Zasadnicza potrzeba realizacji projektu to brak miejsca rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, poprawy zdrowia mieszkańców, wzbogacenia oferty aktywnego spędzania wolnego czasu. Brak świadomości ekologicznej turystów i mieszkańców powoduje degradację terenu, zanieczyszczenie, nielegalne wysypiska śmieci oraz wydeptywanie istniejącej zieleni . Teren niezagospodarowany sprzyja działalności wandalii. Sołectwo Cicibór Mały charakteryzuje się również niskim poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto mieszkańcy obu sołectw zgłaszają brak publicznych miejsc spotkań – przestrzeni publicznych (parki, zieleńce, miejsca spotkań mieszkańców).</p>			
Miejsce realizacji projektu			
Cicibór Mały, Porosiuki			
Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
900 000	100 000	5 000 000	
Wskaźniki projektu			
Ilość kąpielisk na podstawie dokumentacji projektowej			
Ilość osób korzystających z kąpielisk oraz przystani kajakowej na podstawie analiz UG Biała Podlaska			
Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej			
Ilość stworzonych miejsc rekreacji i wypoczynku			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
<p>Realizacja projektu przyczyni się do poprawy sytuacji w sferze społecznej. Choć działania będą kierowane do wszystkich użytkowników rewitalizowanego terenu w przypadku wydarzeń organizowanych na zmodernizowanym terenie, dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przewiduje się pierwszeństwo (w przypadku wydarzeń, podczas których obowiązywała będzie ograniczona liczba miejsc. Zmodernizowany obszar stanie się przestrzenią dla dzieci i młodzieży, która będzie mogła na terenie tym spędzać swój czas wolny. Ma to na celu zapobieganie działaniom</p>			

chuligańskim oraz minimalizację liczby wykroczeń oraz przestępstw wśród młodzieży.

Ponadto, w związku z proekologicznym charakterem przewidzianych do realizacji działań infrastrukturalnych, planuje się również organizację kampanii informacyjnej poruszającej temat dbałości o środowisko naturalne oraz ograniczenia zachowań potencjalnie zagrażających środowisku. Poskutkuje to wzrostem świadomości oraz promocją dobrych praktyk ekologicznych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Rezultatem projektu będzie:

- podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz rozwoju oferty rekreacyjnej,
- udostępnienie terenów zieleni dla mieszkańców na obszarze rewitalizacji,
- zniesienie barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami w dostępie do oferty rekreacyjnej,
- udostępnienie obiektu dla potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji na cele społeczne, edukacyjne, kulturalne,

6.	Nazwa przedsięwzięcia- Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej.		
Obszar rewitalizacji			
Funkcjonalno -przestrzenny, techniczny i środowiskowy– kompleksowe oddziaływanie na obszar społeczny			
Cel GPR			
2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska			
Kierunek Działań GPR			
2.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności			
Podmiot realizujący projekt			
Skarb Państwa – Komendant Wojewódzki Policji			
Zakres realizowanych zadań			
Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej. Rozbudowa zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej policji w Białej Podlaskiej o dodatkowe 12 kojców z zapleczem szkoleniowym i administracyjno-gospodarczym			
Potrzeba realizacji projektu			
Zredukowanie niepożądanych zjawisk społecznych poprzez poprawę bezpieczeństwa społeczeństwa. Potrzeba realizacji projektu wynika ze zdiagnozowanych problemów społecznych (przestępczość, patologie) na obszarach rewitalizacji. Sołectwo cechuje wysoki wskaźnik przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców – 1,38, przy średniej gminnej 1,25. Sołectwo cechuje również wysokie natężenie zjawisk negatywnych związanych z przemocą w rodzinie.			
Miejsce realizacji projektu			
Grabanów, ul. Hotelowa 3			
Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
200 000		1 100 000	
Wskaźniki projektu			

Liczba ośrodków szkoleniowych dla psów policyjnych na podstawie dokumentacji projektowej
 Liczba wyszkolonych psów na podstawie statystyk prowadzonych przez Komendę Miejską Policji w Białej Podlaskiej

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Zredukowanie niepożądanych zjawisk społecznych występujących na Obszarze Rewitalizacji poprzez poprawę bezpieczeństwa społeczeństwa.

7.	Nazwa przedsięwzięcia- Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
Obszar rewitalizacji	
obszar społeczny	
Cel GPR	
1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna	
Kierunek Działań GPR	
1.3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Biała Podlaska we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, , instytucjami kultury	
Zakres realizowanych zadań	
<p>W świetlicach planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, • szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności, • kursy tańca dla dorosłych, zwłaszcza seniorów • akcje charytatywne, • półkolonie w czasie ferii i wakacji, • warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba. <p>Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców, niedostatecznie rozwiniętym kapitałem ludzkim i społecznym, a także problemami wychowawczymi i niesamodzielnością rodzin w tym zakresie.</p>	
Potrzeba realizacji projektu	
<p>Wśród zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej stwierdzono niedostateczny poziom aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców na obszarze rewitalizacji. Świetlice wiejskie istniejące na obszarze rewitalizacji, które zostaną wyremontowane i wyposażone w ramach projektu rewitalizacyjnego staną się bazą lokalową dla inicjatyw podnoszących kapitał ludzki, społeczny i budujących ofertę spędzania czasu wolnego w gminie. Realizacja projektu pomoże również w integracji i zagospodarowaniu wolnego czasu seniorom, których przybywa na obszarze rewitalizowanym.</p>	
Miejsce realizacji projektu	
Cełujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna	
Okres realizacji projektu	
2023-2030	

Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
50 000		450 000	
Wskaźniki projektu			
Liczba osób korzystających ze świetlicy			
Liczba osób biorących udział w zajęciach i warsztatach, wydarzeniach kulturalnych, spotkaniach integracyjnych na podstawie list obecności. Harmonogramu zajęć prowadzonych w świetlicach.			
Liczba laureatów biorących udział w różnego rodzaju konkursach.			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Działania w ramach projektu będą realizowane na zrewitalizowanej infrastrukturze w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych podobszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia w sołectwach.			

8.	Nazwa przedsięwzięcia- Stop wykluczeniu!
Obszar rewitalizacji	
obszar społeczny	
Cel GPR	
1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna	
Kierunek Działań GPR	
1.2. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Podmiot realizujący projekt	
Gmina Biała Podlaska we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, KP Policji w Białej Podlaskiej	
Zakres realizowanych zadań	
Projekt zakłada aktywizację seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami, szkolenia np. z opieki nad dzieckiem, gotowania, zarządzania domem, sprzątanina oraz przeprowadzenie kampanii Świadomy Senior, której tematem będą zagadnienia związane, m.in. z zagrożeniami: czyhającymi w Internecie, podczas użytkowania kart płatniczych, komputerów, telefonów czy bankomatów. Zajęcia zostaną przeprowadzone w zrewitalizowanych świetlicach.	
Potrzeba realizacji projektu	
Projekt ma na celu aktywizację seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami na terenie obszaru rewitalizacji. Z uwagi na identyfikację na obszarze rewitalizacji wyższego niż w innych częściach gminy poziomu bezrobocia, ubóstwa, problemu alkoholizmu czy niedostatecznej samodzielności w spawach opiekuńczo – wychowawczych zakłada się realizację projektu umożliwiającego wsparcie osób/ rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji. Zakłada się organizowanie i finansowanie wsparcia w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, aktywizację zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.	
Miejsce realizacji projektu	
Cełujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna	

Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne
20 000		100 000	
Wskaźniki produktu i rezultatu			
Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektu			
Dane te będą pozyskiwane na podstawie danych PUP oraz list obecności osób uczestniczących w szkoleniach, wydarzeniach, spotkaniach.			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Głównym założeniem przedsięwzięcia jest wzrost samodzielności osób wykluczonych oraz aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji, przy równoczesnym podtrzymaniu lokalnej tożsamości. Projekt ma pozytywny wpływ na walkę z wykluczeniem społecznym. Dzięki projektowi zakłada się przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności, wyposażenie uczestników w kompetencje pożądane na rynku pracy.			

9.	Nazwa przedsięwzięcia- Poznajmy się – wydarzenia integrujące		
Obszar rewitalizacji			
obszar społeczny			
Cel GPR			
1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna			
Kierunek Działań GPR			
1.1. Aktywna integracja społeczna			
Podmiot realizujący projekt			
Gmina Biała Podlaska we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami			
Zakres realizowanych zadań			
Projekt zakłada się organizację w każdym z obszarów rewitalizacji cyklicznych wydarzeń, imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego.			
Potrzeba realizacji projektu			
Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania. Zidentyfikowane potrzeby: niedostateczna liczba działań integrujących społeczność obszaru rewitalizacji, niedostateczny poziom dostępu do oferty kulturalnej, niska aktywność społeczna, ograniczona oferta działań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji a dotyczących spędzania wolnego czasu			
Miejsce realizacji projektu			
Cełujki, Cicibór Duży, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna			
Okres realizacji projektu			
2023-2030			
Szacunkowa wartość projektu			
Krajowe środki publiczne	Środki prywatne	Fundusze UE	Inne

100 000		400 000	
Wskaźniki produktu i rezultatu			
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach Liczba zrealizowanych wydarzeń			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych obszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia w sołectwach.			

6.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wyżej wymienione projekty główne uzupełnione zostaną poprzez realizację projektów komplementarnych.

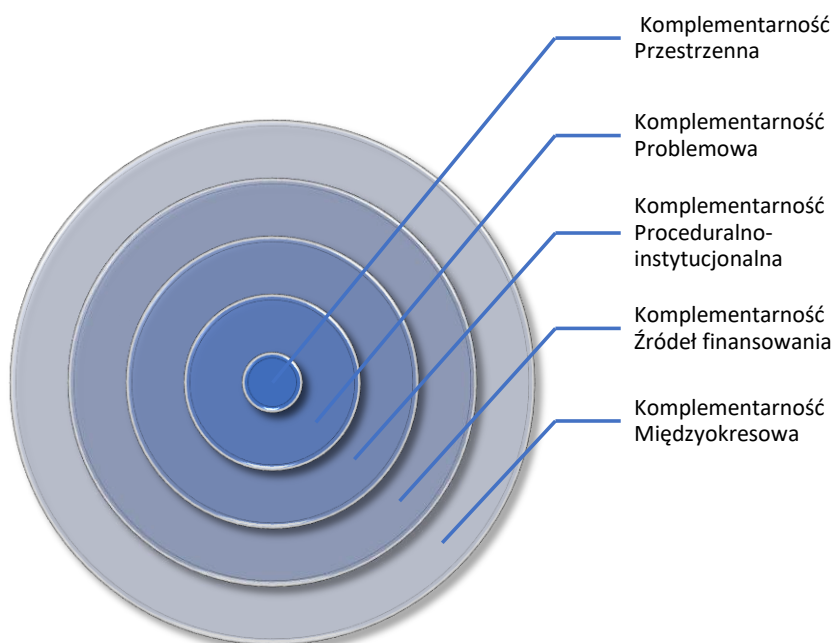
Planowana jest realizacja projektów:

- Półkolonie dla dzieci z terenu Gminy Biała Podlaska (70% uczestników będą stanowić młodzi mieszkańcy obszaru rewitalizacji)
- Wzmocnienie świadomości ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców:
 - Warsztaty ekologiczne dla mieszkańców;
 - Kampania dot. azbestu;
 - Kampania dot. zapobiegania niskiej emisji;
 - Szkolenia i wsparcie w zakresie wymiany źródeł ciepła;
 - Kampanie dot. ochrony wód;
 - Kampanie dot. segregacji i zagospodarowywania odpadów;
- Promocja zdrowego stylu życia
 - Poprawa nawyków żywieniowych mieszkańców;
 - Promocja aktywności fizycznej
- Zagospodarowanie terenów zieleni na cele rekreacyjne, sportowe i kulturalne
- Rozwój sieci ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą
 - Miasteczko rowerowe;
 - Skatepark
- Remonty, budowy i modernizacje budynków oświatowych

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz podmiotami i ich działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji

W zasadach regulujących procesy rewitalizacji podkreśla się konieczność integracji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zapewnienia ich kompleksowości. Przepisy nakazują, aby zadania były spójne i nie powodowały "rozgraniczenia" rewitalizacji na osobne sfery społeczne, gospodarcze, itd., ale aby one wzajemnie się uzupełniały.

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Powiązania rozpatrywane są w 5 głównych kontekstach:

7.1. Komplementarność przestrzenna

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji muszą oddziaływać na obszar rewitalizacji, nawet jeśli w wyjątkowych przypadkach realizowane są poza nim. Nie można doprowadzić do sytuacji, w której nastąpi rozprzestrzenienie się jakiegoś problemu poza obszar rewitalizacji.

W Programie Rewitalizacji zaproponowano szereg przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą na wyznaczonych w efekcie pogłębionej diagnozy obszarach rewitalizacji. **W żadnym wypadku działania nie będą prowadzone poza obszarem rewitalizacji.** Realizację projektów miękkich zaplanowano w budynkach zlokalizowanych w miejscowościach objętych rewitalizacją (np. projekt *nr 1 - Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska* stanowić będzie infrastrukturalną bazę dla projektów społecznych *nr 7 - Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich*, *nr 8 - Stop wykluczeniu!*

Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się ich na inne części miasta czy też przeciwdziałać niepożądanym efektom

takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

7.2. Komplementarność problemowa

Realizowane w ramach procesów rewitalizacyjnych projekty powinny się przenikać i wzajemnie uzupełniać. Komplementarność ta wymaga koordynacji na wyższym poziomie, przy uwzględnieniu strategicznych decyzji wynikających często z innych dokumentów, a odnoszących się również do obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałać występowaniu zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Na liście przedsięwzięć zadbano o to, aby przedsięwzięcia infrastrukturalne stanowiły wsparcie i uzupełnienie do przedsięwzięć mających rozwiązywać problemy społeczne. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Wskazane w programie zadania zostały zaprojektowane zgodnie z zasadą integrowania działań realizowanych w ramach EFRR oraz EFS.

Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne oraz w cel główny rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Planuje się, aby wskazane w diagnozie deficyty obszaru zostały zniwelowane poprzez realizowane projekty społeczne (dla których realizacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych) – projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży wyposażą uczestników zajęć w dodatkowe kompetencje ułatwiające dalszą naukę i funkcjonowanie na rynku pracy.

Projekty zintegrowane wraz z uzasadnieniem:

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich	Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Uzasadnienie zintegrowania	
Działania w ramach projektu będą realizowane na zrewitalizowanej infrastrukturze (świetlicach wiejskich w miejscowościach Cetujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna) w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Rezultatem podjętych działań będzie zintegrowanie mieszkańców poszczególnych podobszarów i zachęcenie ich do podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości życia w sołectwach. W świetlicach planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu szkoleń oraz warsztatów z następujących dziedzin:	
<ul style="list-style-type: none">• kursy językowe, kursy plastyczne, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży,• szkolenia dot. możliwości założenia własnej działalności,	

- kursy tańca dla dorosłych, zwłaszcza seniorów
 - akcje charytatywne,
 - półkolonie w czasie ferii i wakacji,
 - warsztaty ludowe - kultywowanie rodzinnych tradycji np. wikliniarstwo, hafciarstwo, szycie, wycinanki, malowanie na szkle, rzeźba.
- Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców, niedostatecznie rozwiniętym kapitałem ludzkim i społecznym, a także problemami wychowawczymi i niesamodzielnymi rodzin w tym zakresie.

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Stop wykluczeniu!	Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Uzasadnienie zintegrowania	
<p>Projekt ma na celu aktywizację seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami na terenie obszaru rewitalizacji. Z uwagi na identyfikację na obszarze rewitalizacji wyższego niż w innych częściach gminy poziomu bezrobocia, ubóstwa, problemu alkoholizmu czy niedostatecznej samodzielności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zakłada się realizację projektu umożliwiającego wsparcie osób/ rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji. Zakłada się organizowanie i finansowanie wsparcia w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, aktywizację zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Projekt będzie realizowany we współpracy z Gminny Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz KP Policji w Białej Podlaskiej w świetlicach wiejskich w miejscowościach Cełujki, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna</p>	

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny
Poznajmy się – wydarzenia integrujące	Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
Uzasadnienie zintegrowania	
<p>Projekt zakłada się organizację w każdym z obszarów rewitalizacji cyklicznych wydarzeń, imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego. Imprezy zaplanowane zostaną na terenie obiektów zrewitalizowanych w ramach projektu infrastrukturalnego w miejscowościach Cełujki, Cicibór Duży, Cicibór Mały, Dokudów Drugi, Grabanów Kolonia i Wieś, Husinka, Krzymowskie, Porosiuki, Styrzyniec, Sycyna.</p>	

ASPEKT SPOŁECZNY - *Wszystkie projekty* przewidziane w ramach rewitalizacji odnoszą się do sfery społecznej – służą podniesieniu komfortu życia mieszkańców, organizacji czasu wolnego, poprawie bezpieczeństwa czy zmniejszeniu wykluczenia. Realizacja tych projektów przyczyni się do aktywizacji społeczności lokalnej, integracji sąsiedzkiej, co przełoży się na zaangażowanie mieszkańców w życie gminy oraz chęć uczestniczenia w działaniach oddolnych.

APEKT GOSPODARCZY - projekty dotyczą przemian gospodarczych – poprzez szkolenia z zakresu zakładania własnej działalności gospodarczej (*Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich*), zaś pośrednio – poprzez poprawę mobilności, skrócenie czasu dojazdu do zakładu zlokalizowanego poza terenem gminy (*Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska*).

ASPEKT PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNY I TECHNICZNY - Oprócz tego, zdecydowana większość projektów wpływa znacznie na sferę przestrzenno-infrastrukturalną – poprawia zagospodarowanie, dostosowuje przestrzeń do potrzeb mieszkańców (*Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska, Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki*) dbając jednocześnie o poprawę estetyki. Zaniedbane do tej pory obszary zyskają nowy wygląd i funkcję, stając się wizytówką obszaru. Zagospodarowane zostaną świetlice wiejskie (*Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska*).

ASPEKT ŚRODOWISKOWY - Z uwagi na lokalizację obszaru rewitalizacji i całej Gminy Biała Podlaska, projekty wpływają także na sferę środowiskową. Celem projektu jest dbałość o faunę i florę, ich ochrona, a oprócz tego, poprzez modernizację budynków i zmniejszenie ruchu samochodowego, poprawa jakości powietrza (*Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska*).

7.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Służy stworzeniu spójnego systemu realizacji, rozumianego jako połączenie sprawnych procedur oraz podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie konkretnych projektów.

Za wdrażanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiedzialny jest przede wszystkim Wójt Gminy Biała Podlaska. Głównymi realizatorami projektów (głównie infrastrukturalnych) będzie Gmina Biała Podlaska. Nadzór nad realizacją GPR będzie pełnił wskazany pracownik merytoryczny wydziału, jednocześnie będzie koordynatorem rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Nie wyklucza się – na etapie realizacji konkretnych projektów – włączenia jako ich wykonawców także organizacji pozarządowych czy lokalnych liderów. Zwłaszcza prawdopodobne jest to na terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy w dużej mierze sami organizują życie społeczne i kulturalne. Lokalne stowarzyszenia zajmujące się pielęgnowaniem tradycji przede wszystkim realizować mogą działania z tej sfery. Niewątpliwie jednak to gmina i jednostki publiczne będą liderami realizowanych projektów i przedsięwzięć, koordynując wszystkie związane z nimi działania.

7.4. Komplementarność międzyokresowa

Odnosi się do spójności przedsięwzięć wdrażanych w poprzednim programowaniu, a tych projektowanych obecnie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska na lata 2023-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej gminy. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2023-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2013-2022, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

1. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED

Kontynuacja projektu ENERGOOSZCZĘDNE OŚWIETLENIE W GMINIE BIAŁA PODLASKA, nr umowy RPLU.05.05.00-06-0013/19-04.

Zakres projektu: wymiana istniejących lamp oświetlenia drogowego i budowa nowych linii oświetlenia w oparciu o lampy energooszczędne – łącznie 549 punktów oświetleniowych.

Wartość projektu: 1 000 061,01 z tego dofinansowanie 720 632,77

Okres realizacji: 2019 - 2023

2. Remont i wyposażenie świetlic wiejskich. Zagospodarowanie terenu przyległego wraz z elementami małej infrastruktury (siłownie zewnętrzne, place zabaw, altany, grill parki, boiska).

Kontynuacja projektu realizowanego ze środków PROW 2007-2013 (remont świetlic Cicibór Duży, Swory, Perkowice i Hrud – projekty realizowane przez Gminę oraz Gminny Ośrodek Kultury) oraz PROW 2014-2020 (świetlica Styrzyniec w ramach BLGD – projekty realizowane przez Gminę i Stowarzyszenie Przyjaciół Styrzyńca).

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne jest również kontynuacją projektów realizowanych w latach ubiegłych z programu Otwarte Strefy Aktywności (budowa siłowni zewnętrznych) oraz ze środków własnych, głównie z Funduszu Sołeckiego (w zakresie wyposażenia i elementów zewnętrznych oraz remontów); corocznie szacunkowa kwota środków własnych około 100 000 złotych i 4 wyposażone obiekty.

3. Budowa infrastruktury drogowej i towarzyszącej (budowa, m.in. chodników, dróg w tym dokończenie drogi łączącej województwo lubelskie z mazowieckim G 100281L

Kontynuacja projektu realizowanego z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład – budowa około 4,5 km

dróg wraz z infrastrukturą.

Wartość projektu: około 8 700 000 PLN.

Kontynuacja corocznie realizowanych inwestycji z własnych środków – rocznie około 2 000 000 zł i budowa około 1 km dróg z infrastrukturą.

4. Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych (boiska, siłownie zewnętrzne, place zabaw)

Kontynuacja corocznie realizowanych inwestycji z własnych środków; corocznie realizowana jest budowa/rozbudowa siłowni zewnętrznych oraz placów zabaw orientacyjnej wartości 50 000 rocznie, corocznie budowa/rozbudowa 4-5 obiektów. Głównym źródłem finansowania jest Fundusz Sołecki – są to inicjatywy oddolne.

5. Kąpieliska gminne – rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki

Bazą do realizacji kąpieliska z przystanią w miejscowości Porosiuki jest funkcjonujący od około 10 lat teren rekreacyjny rozwijany i doposażany stale przez mieszkańców miejscowości dzięki środkom własnym oraz wsparciu w ramach BLGD (projekt z perspektywy finansowej 2007-2013).

7.5 Komplementarność źródeł finansowania

Oznacza łączenie różnych rodzajów środków do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zapewnienie komplementarności problemowej w ramach rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska związane jest komplementarnością źródeł finansowania. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono różną strukturę finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą ze środków publicznych (wkład własny Gminy), środków prywatnych środki właścicieli nieruchomości, oraz w ramach możliwego wsparcia z regionalnych, krajowych oraz unijnych programów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego.

Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność źródeł finansowania obejmie również synergii pomiędzy projektami społecznymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz infrastrukturalnymi (finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego). Przewiduje się, że podczas wdrażania programu, dzięki prowadzeniu akcji informacyjnej, do realizacji projektów zachęcona zostanie większa liczba realizatorów, np. organizacje pozarządowe, a w związku z tym, rozszerzony zostanie wachlarz wykorzystanych źródeł finansowania.

7.6. Mechanizmy integracji (włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji)

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

- 1 Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:
 - konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,

Procesom rewitalizacji towarzyszyć powinna możliwie szeroka partycypacja społeczna. Włączanie mieszkańców (funkcjonujących jako osoby prywatne, przedsiębiorcy, działacze społeczni, liderzy lokalni itp.) umożliwił ma przeprowadzenie „pełnej” rewitalizacji. Pozwoli jednocześnie integrować lokalną społeczność i może pobudzić do większej solidarności społecznej. Rodzi też odpowiedzialność za gminę rozumianą jako wspólnotę mieszkańców i jednostkę administracyjną.

W dniu 19.11.2021 roku w godzinach 12:00-14:00 w Sali konferencyjnej Urzędu Gminy Biała Podlaska w ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Biała Podlaska.

W spotkaniu uczestniczyło sześciu przedstawicieli Urzędu Gminy Biała Podlaska, radni Gminy, przedstawiciele GZK Biała Podlaska, GOPS Biała Podlaska i GOK Biała Podlaska. Pracownicy Urzędu Gminy udzielili ustnie odpowiedzi na pytania odnośnie procesu rewitalizacji i przedsięwzięć planowanych do realizacji. Na spotkaniu zaprezentowano również mapę przedsięwzięcia zawartego w zmieniającym programie rewitalizacji.

- nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Od 07.04.2023 roku do 07.05.2023 roku zbierane były propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogły zostać wpisane do Programu Rewitalizacji. Fiszki służące do stworzenia projektów udostępniono na stronie internetowej gminy w zakładce "Gminny Program Rewitalizacji". Informacja o możliwości składania fiszek pojawiła się również w mediach lokalnych.

Mieszkańcy Gminy Biała Podlaska zostali włączeni w proces uspołecznienia i prac nad korektą dokumentu Gminny Program Rewitalizacji.

Proces uspołecznienia był realizowany zarówno podczas bezpośrednich spotkań z mieszkańcami, jak i poprzez upublicznienie projektu dokumentu (na stronie internetowej w dziale rewitalizacja) z przewidzianą możliwością nadsyłania uwag do dokumentu. Mieszkańcy nie skorzystali z możliwości nadsyłania uwag do dokumentu. W przewidzianym na nadsyłanie czasie nie złożono żadnej uwagi czy uzupełnienia do projektu dokumentu. Dokument, stanowiący załącznik do projektu uchwały, dostępny był także w Biuletynie Informacji Publicznej.

Bieżąca wersja dokumentu także podlegała konsultacjom, w terminie oddo.....

Dokument został udostępniony mieszkańcom za pośrednictwem strony internetowej w zakładce rewitalizacja. Informację o tym, że dokument jest dostępny i że można do niego zgłaszać uwagi przekazano mieszkańcom za pomocą lokalnych mediów elektronicznych, strony Gminy Biała Podlaska.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2 Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- regularne spotkania z interesariuszami,
- dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

Elementem partycypacji społecznej będzie organizacja konsultacji społecznych przeprowadzonych metodami aktywizującymi, a dotyczących realizacji konkretnych przedsięwzięć. Chodzi o danie mieszkańcom możliwości wypowiedzenia się co do sposobów zagospodarowania terenów czy szczegółów projektów miękkich tak, aby wszystkie one w jak największym stopniu odpowiadały potrzebom mieszkańców. Z drugiej strony takie spotkania stanowią wyraz otwartości władz wobec mieszkańców oraz są okazją do wyjaśnienia pewnych zagadnień czy powodów, dla których dane przedsięwzięcie musi być zorganizowane w taki, a nie inny sposób.

Inny sposób angażowania społeczności lokalnej to ankietyzacja podmiotów/interesariuszy (osób, podmiotów gospodarczych, społecznych, itd.) z obszarów rewitalizacji na etapie oceny efektów wdrażania Programu Rewitalizacji. Przeprowadzanie takich ankiet pozwoli na uzupełnienie danych statystycznych gromadzonych na potrzeby monitoringu o odczucia i wnioski indywidualne. Jednocześnie - przy odpowiednio skonstruowanej ankiecie - pozwoli poznać propozycje rozwiązań ewentualnych pojawiających się problemów.

Wreszcie partycypacja społeczna może zostać zagwarantowana na etapie wdrażania dokumentu poprzez włączanie mieszkańców do realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mowa tu zarówno o pojedynczych mieszkańcach, jak i osobach zrzeszonych np. w organizacjach pozarządowych. Zaangażowanie to może przyjmować formę wolontariatu, przy czym coraz popularniejszy staje się on nie tylko wśród młodzieży szkolnej, ale również osób starszych. W tym drugim przypadku przynosi pozytywne efekty, ponieważ z jednej strony wykorzystuje wiedzę i doświadczenie życiowe, a z drugiej sprawia, że osoby starsze czują się potrzebne i są bardziej dowartościowane. Włączenie to odnosi się przede wszystkim do realizacji projektów „miękkich”. Gmina będzie zachęcać mieszkańców do zaangażowania i promować możliwości włączania się do procesu rewitalizacji.

3 Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

7.7. Podsumowanie komplementarności

Tabela 20 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR)

Lp.	Projekt	1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna			2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska		
		1.1. Aktywna integracja społeczna	1.2. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.3. Rozwój oferty kulturalno – edukacyjnej w oparciu o lokalne potencjały	2.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne wraz ze zwiększeniem ich dostępności	2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych	2.3. Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców
1	Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska				✓		
2	Budowa nowego i wymiana i eekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska						✓
3	Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa						✓

	komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska						
4	Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska					✓	
5	Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki					✓	
6	Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej				✓		
7	Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich			✓			
8	Stop wykluczeniu!		✓				
9	Poznajmy się – wydarzenia integrujące	✓					

Źródło: opracowanie własne

8. Zarządzanie wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji

8.1. Szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz harmonogram ich wdrażania

Tabela 21 Ramy finansowe

L.p	Nazwa przedsięwzięcia	Źródło finansowania	Szacowany koszt
1	Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	1 725 000 PLN
2	Budowa nowego i wymiana i eekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	5 750 000 PLN
3	Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	11 500 00 PLN
4	Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	2 300 000 PLN
5	Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	6 000 000 PLN
6	Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	1 300 000 PLN
7	Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	500 000 PLN
8	Stop wykluczeniu!	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	120 000 PLN
9	Poznajmy się – wydarzenia integrujące	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	500 000 PLN

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 Harmonogram wdrażania GPR

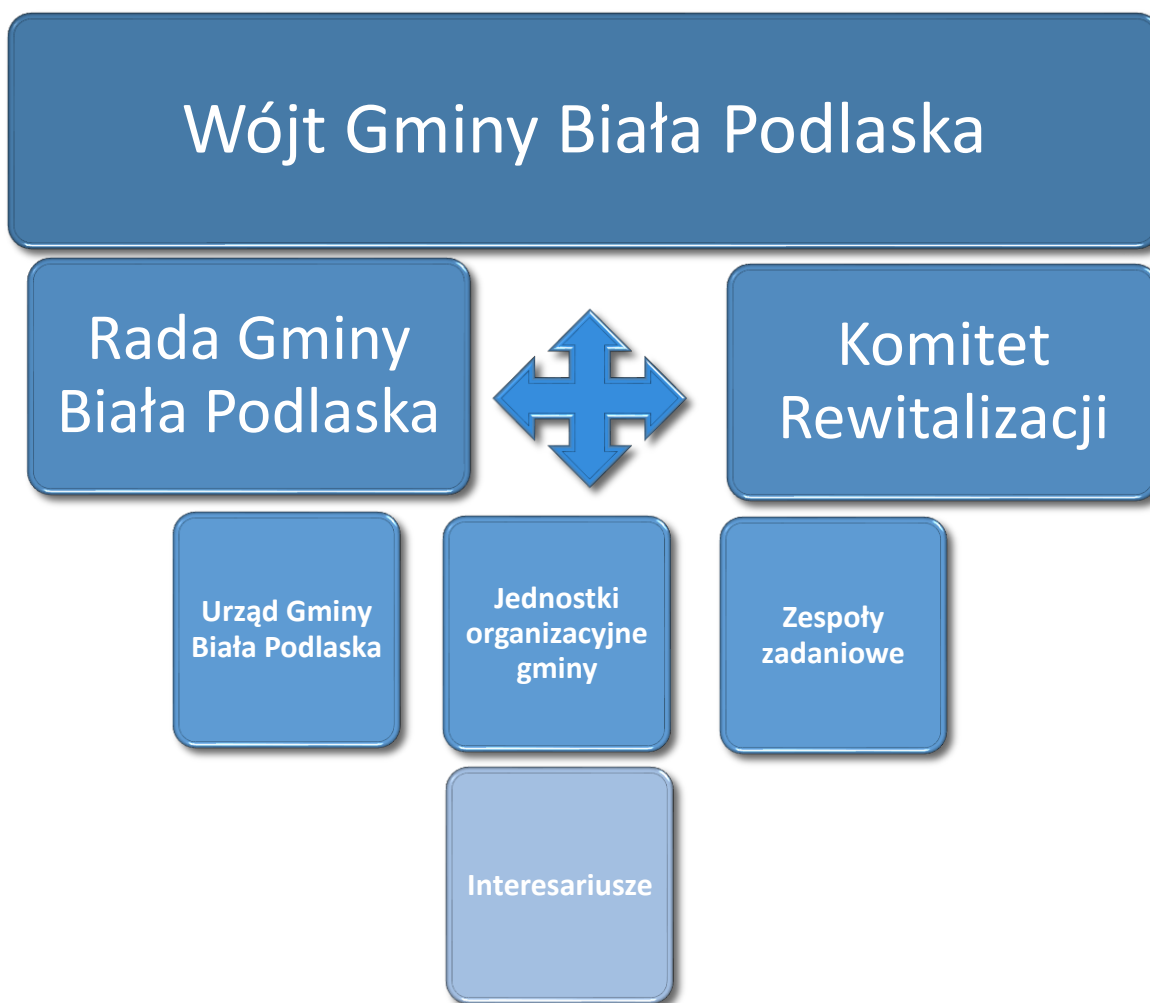
Wdrażanie GPR	Termin realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska	2023 r.
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji	2023 r. (nie później niż w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Biała Podlaska	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2023 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Projekty Rewitalizacyjne	Termin realizacji
Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	2024-2029
Budowa nowego i wymiana i eekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	2024-2029
Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	2024-2029
Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska	2024-2029
Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki	2024-2029
Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków zaplecza psów służbowych Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej	2024-2029
Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich	2025-2029
Stop wykluczeniu!	2025-2029
Poznajmy się – wydarzenia integrujące	2025-2029
Monitoring i ewaluacja	Termin realizacji
Monitoring	Od 2023 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2023 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

8.2. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji

W ramach systemu zarządzania wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska należy wyróżnić dwa poziomy - decyzyjny oraz wdrożeniowy.

Na poziomie decyzyjnym podmiotami odpowiedzialnymi są Rada Gminy Biała Podlaska, Wójt Gminy Biała Podlaska oraz Komitet Rewitalizacji.

Wójt Gminy Biała Podlaska:

Wójt zajmuje się koordynacją całego procesu, przygotowuje sprawozdania z realizacji, zapewnia obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji oraz podejmuje decyzje bezpośrednio lub pośredni oddziałujące na realizację Programu.

Rada Gminy Biała Podlaska:

Do zadań radnych należy uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska, uchwalanie ewentualnych zmian w treści dokumentu, podejmowanie innych decyzji (w formie uchwał),

które mają wpływ na realizację GPR-u oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji.

Komitet Rewitalizacji:

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany spośród przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji i jako taki pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą w kontekście rewitalizacji. Posiada uprawnienia do wyrażania opinii m.in. dotyczących informacji z realizacji, raportów z ewaluacji. Ponadto może artykułować propozycje rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji. Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy, a także uczestnictwo procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Wójt Gminy Biała Podlaska powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Gminy Biała Podlaska zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Urząd Gminy Biała Podlaska:

Na poziomie wdrożeniowym z kolei zostanie wyznaczona komórka organizacyjna Urzędu Gminy Biała Podlaska, będąca niejako operatorem rewitalizacji. Do jej zadań należeć będzie:

- ✓ organizacja i prowadzenie monitoringu GPR-u we współpracy z innymi komórkami urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz wnioskodawcami,
- ✓ prowadzenie monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji,
- ✓ opracowanie sprawozdań z realizacji,
- ✓ utrzymanie kontaktu z Komitetem Rewitalizacji oraz interesariuszami,
- ✓ koordynacja działań promujących rewitalizację oraz wdrażanie mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji,
- ✓ gromadzenie danych (np. analizy, badania, sprawozdania, rejestry) dotyczących rewitalizacji.

Podmioty składające projekty odpowiadają za realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych spójnych z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania. Do ich obowiązków należy też bieżąca współpraca z operatorem rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Zespoły zadaniowe:

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin) Wójt w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Jednostki organizacyjne gminy:

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych

w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariusze rewitalizacji:

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale – uspołecznienie wdrażania GPR.

9. System monitoringu, oceny skuteczności i wprowadzania modyfikacji do Gminnego Programu Rewitalizacji

9.1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Monitoring zmierza do oceny stopnia wdrożenia założeń rewitalizacji określonych w *Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska*. Realizowany będzie w cyklu trzyletnim, w oparciu o wskaźniki rewitalizacji. Źródłem ich weryfikacji będą dane statystyczne oraz dane źródłowe.

Źródłem danych pozwalających weryfikować osiągnięcie celów rewitalizacji (wskaźników) będą informacje gromadzone przez wnioskodawców i komórkę organizacyjną Urzędu Gminy Biała Podlaska odpowiedzialną za proces rewitalizacji.

Punkt odniesienia w procesie weryfikacji wskaźników stanowiąc będą dane z roku 2020 (wykorzystane do diagnozy) bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.

Tak jak na etapie diagnozy pochodzący będą z Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej, Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, Komendy powiatowej Policji w Białej Podlaskiej. W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR-u, identyfikowane będą **bariery wdrażania**.

Tabela 23 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1. Ograniczenie skali problemów społecznych mieszkańców i aktywizacja społeczna			
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	7,24	GOPS	5,07
Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	4,16	GOPS	2,90

Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych	0	Monitoring własny	10
Cel strategiczny 2. Modernizacja infrastruktury i odnowa przestrzeni publicznych oraz poprawa stanu środowiska			
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	Monitoring własny	11
Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury	0	Monitoring własny	500 (rocznie)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- ✓ Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- ✓ Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

9.2. Ewaluacja

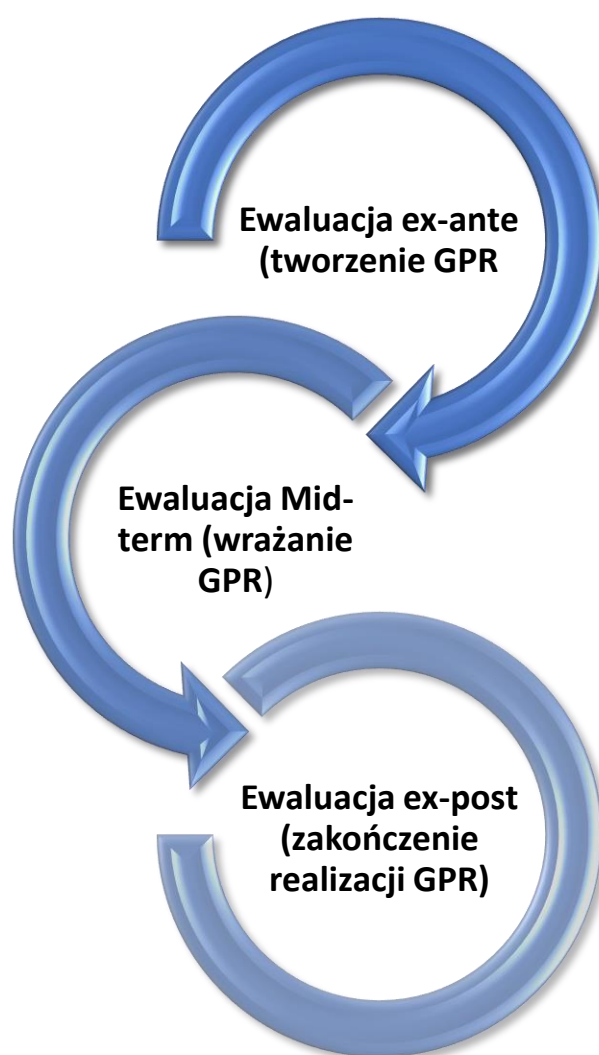
Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska polega na badaniu wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania gminy oraz występowanie i kumulację negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja prowadzona jest na wszystkich etapach (od tworzenia, poprzez wdrażanie i zakończenie) Gminnego Programu Rewitalizacji:

Ewaluacja ex-ante prowadzona była na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, polegała na dokonaniu oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne, a także logiki interwencji i przewidywanych rezultatów programu. Taka ocena dokumentu pozwoliła na poprawę jego jakości oraz przygotowanie jego ostatecznej wersji.

Ewaluacja mid-term zostanie dokonana w połowie okresu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, z uwagi na zakładany 7-letni okres jego realizacji. Jej celem będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów oraz ocena konieczności aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w kontekście identyfikacji nowych problemów i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ewaluacja ex-post zostanie zrealizowana na zakończenie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i będzie oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb, na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy. Ewaluacja ex-post wykonana zostanie za pomocą zebrania ponownie danych, umożliwiających przeprowadzenie analizy wskaźnikowej, i porównanie ich z danymi z roku bazowego. Skuteczności i efektywności Programu zostanie oceniona na podstawie wpływu podjętych działań interwencyjnych na skalę występowania zjawisk kryzysowych.

9.3. Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

1. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne.

Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby GPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;

2. nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu GPR Urząd Gminy dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.);
3. nieuzyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko nieuzyskania dofinansowania zewnętrznego.

Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków.

Na poziomie realizacji GPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje problemowe:

1. zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji.

Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców.

2. nie osiągnięcie porozumienia z interesariuszami GPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mogłoby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;
3. ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach GPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

9.4. Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać sprawozdań z realizacji GPR-u. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy zajmująca się rewitalizacją. Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej –

w tym m.in. poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji. Informacja z realizacji GPR-u przedkładana będzie Radzie Gminy.

Bieżący monitoring, polega na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mając na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami Programu. Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków.

9.5. Aktualizacja GPR

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji GPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta, co najmniej raz na 3 lata.

Procedura okresowej aktualizacji GPR obejmuje następujące kroki:

- ✓ Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.
- ✓ Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych.

Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- ✓ poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- ✓ prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- ✓ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- ✓ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- ✓ wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji; zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

10.1. Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego. W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor biznesu, samorządu i NGO proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji był opracowany metodą partycypacji społecznej przy dużym zaangażowaniu mieszkańców Gminy, a także radnych, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz działaczy kultury i liderów opinii publicznej.

W ramach działań prowadzono konsultacje społeczne:

- ✓ Konsultacje społeczne wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeprowadzono w okresie od 02.11.2021 roku do 02.12.2021 roku.
- ✓ Konsultacje społeczne wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeprowadzono w formie:
 - elektronicznej poprzez: wypełnioną ankietę, formularz do zgłaszania uwag do projektu uchwały do projektu Uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Biała Podlaska oraz formularz do zgłaszania uwag do dokumentu pn.

„Diagnoza wyznaczająca obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Biała” (do pobrania na stronie internetowej Gminy), które należało przesłać na adres mailowy: rewitalizacja@gmina-bialapodlaska.pl w tytule maila prosi się o wpisanie „obszar zdegradowany i rewitalizacji”,

- pisemnej poprzez wypełnioną ankietę, formularz do zgłaszania uwag do projektu uchwały do projektu Uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Biała Podlaska oraz formularz do zgłaszania uwag do dokumentu pn. „Diagnoza wyznaczająca obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Biała” (do pobrania na stronie internetowej Gminy), który należało przesłać na adres Urzędu Gminy Biała Podlaska, ul. Prosta 31, 21-500 Biała Podlaska z dopiskiem „Konsultacje społeczne – obszar zdegradowany i rewitalizacji”,
 - osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Biała Podlaska, ul. Prosta 31, 21-500 Biała Podlaska (pokój nr 9).
- ✓ W ramach konsultacji społecznych odbyło się spotkanie w dniu 19.11.2021, w godzinach 12:00-14:00 (sala konferencyjna) w Urzędzie Gminy Biała Podlaska, podczas którego omówiony został projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Biała Podlaska.
- ✓ Projekt uchwały wraz z załącznikami graficznymi oraz diagnozą został zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy Biała Podlaska: Rewitalizacja – Gmina Biała Podlaska (gmina-bialapodlaska.pl) w zakładce rewitalizacja.

Po każdych konsultacjach wyniki i wnioski zostały opisane w raporcie z konsultacji społecznych i opublikowane na stronie internetowej Gminy Biała Podlaska.

10.2. Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Poniżej prezentowane są zasady, którymi kierować się będzie Gmina Biała Podlaska w realizacji procesu konsultacji społecznych.

Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy,

bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.

2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy poszczególnych sołectw, jednostki organizacyjne gminy, parafie) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.
5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczących programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport. Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany Zarządzeniem Wójta.

11. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz. 1029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceny ich natężenia, a także określenia, czy w programie w należyty sposób został uwzględniony interes środowiska przyrodniczego i kulturowego rozpatruje się wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji na poszczególne komponenty środowiska:

1. różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny,
2. ludzi,
3. wodę,
4. powietrze i środowisko akustyczne,
5. powierzchnię ziemi,
6. krajobraz i zabytki,
7. klimat, zasoby naturalne

W przypadku powierzchni ziemi, klimatu i zasobów naturalnych, stwierdzono neutralny wpływ realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast na wszystkie pozostałe komponenty środowiska realizacja projektów będzie miała wpływ pozytywny.

W przypadku realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych niekorzystne oddziaływanie może nastąpić jedynie w fazie ich wykonywania i może być związane bezpośrednio z uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Wówczas oddziaływania mają charakter odwracalny, chwilowy oraz występują w relatywnie krótkim czasie (krótkoterminowo).

Oddziaływanie na środowisko poszczególnych zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, może spowodować nakładanie się działań w przypadku ich równoczesnej realizacji. Dlatego też, harmonogram realizacji zadań jest tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, a z drugiej ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

W przypadku zadań związanych z budową lub modernizacją uzbrojenia podziemnego o podejmowanych w tym zakresie pracach będą informowani wszyscy zarządcy sieci, tak by w jednym czasie uporządkować całość zidentyfikowanych spraw na danym terenie.

Minimalizacja oddziaływań inwestycji na środowisko, to różnego rodzaju działania, które mają wpłynąć na zmniejszenie uciążliwości przedsięwzięcia na otoczenie, zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji.

Są to m.in. następujące działania:

- ✓ w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- ✓ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- ✓ właściwe kierowanie pracami,
- ✓ dotrzymywanie terminów wykonywania prac budowlanych,
- ✓ nadzór nad skutecznością i jakością realizacji,
- ✓ stosowanie wysokiej klasy rozwiązań technicznych,
- ✓ ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak woda, piasek i energia,
- ✓ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny, zatem oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie również miało zasięg lokalny. Natomiast realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Mówiąc o znacząco negatywnym oddziaływaniu na środowisko trzeba zaznaczyć, że będzie miało ono charakter tymczasowy i ograniczy się do realizacji planowanych inwestycji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. W perspektywie długoterminowej działania, które będą realizowane, korzystnie wpłyną nie tylko na znacząca poprawę warunków korzystania ze środowiska naturalnego, ale też na komfort życia mieszkańców Gminy Biała Podlaska.

Środki zapobiegawcze negatywnemu oddziaływaniu na środowisko to przede wszystkim rozwiązania, jakie zostały zaproponowane w przedmiotowym dokumencie. Są to przede wszystkim: wybór odpowiedniej lokalizacji, wybór właściwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

12.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska na lata 2023 – 2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

12.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

12.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biała Podlaska na lata 2023 – 2030, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Biała Podlaska.

12.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

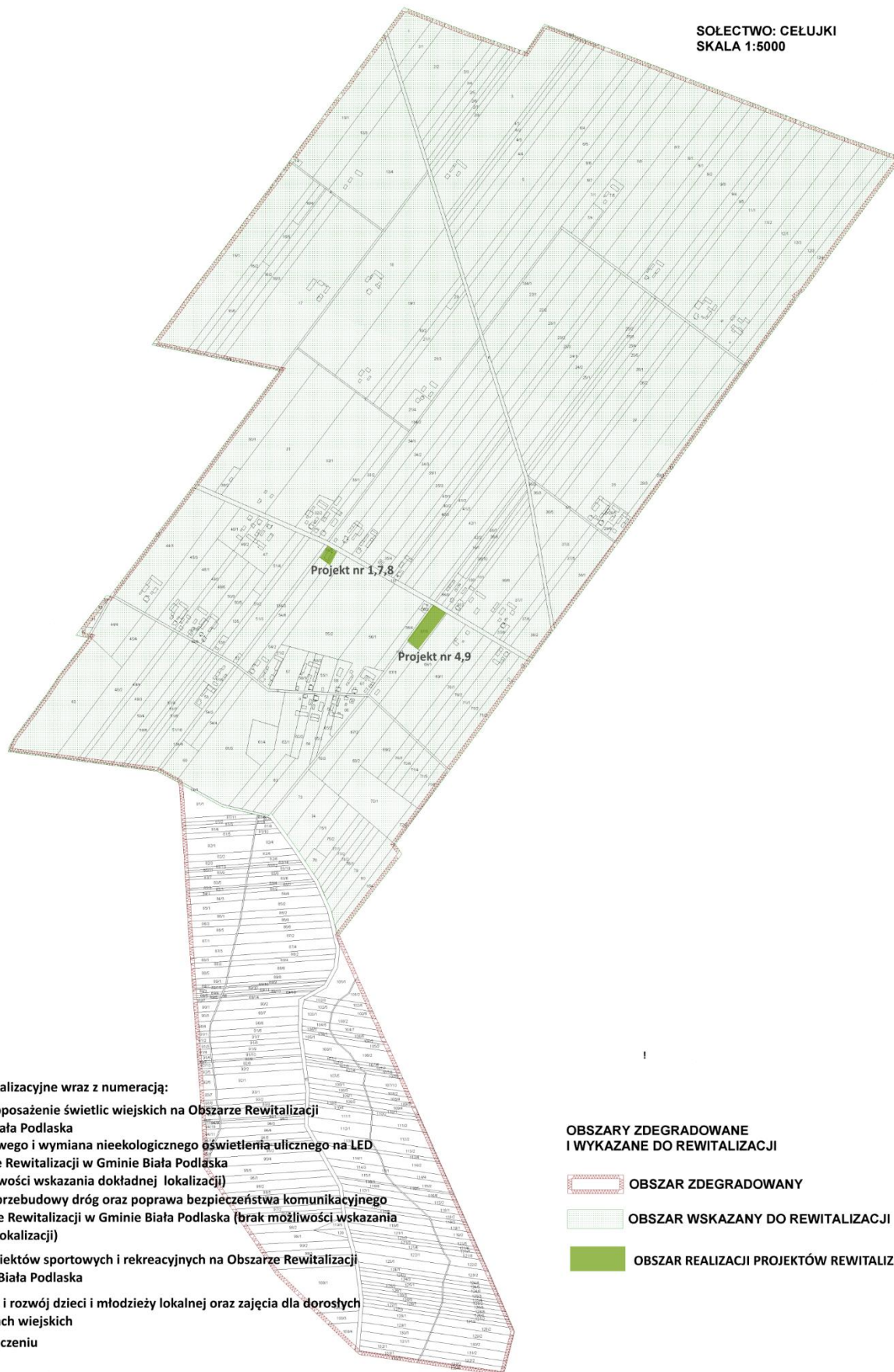
Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biała Podlaska na lata 2023 – 2030, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

9. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Mapa 2 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI CEŁUJKI

SOŁECTWO: CEŁUJKI
SKALA 1:5000

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
4. Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI

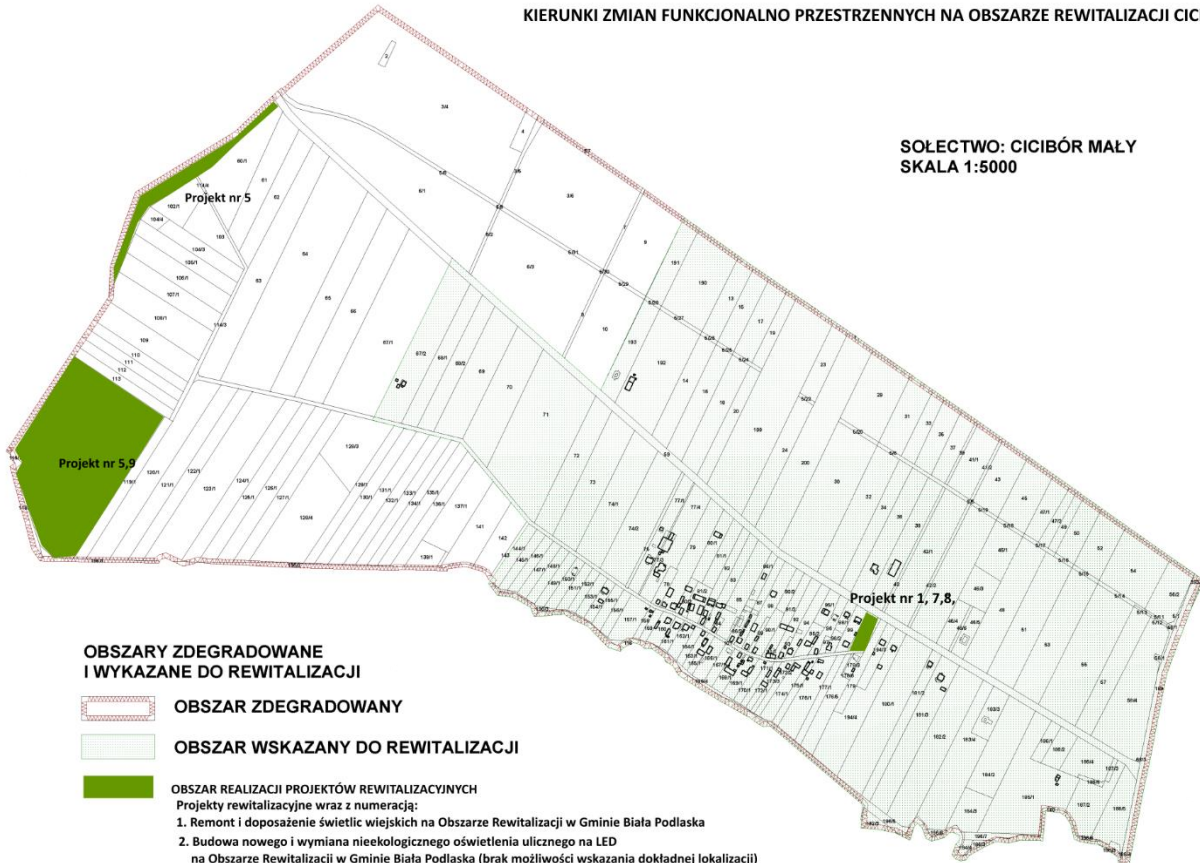
 OBSZAR ZDEGRADOWANY

 OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI

 OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

KIERUNKI ZMIAN FUNKcjONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI CICIbÓR MAŁY

SOŁECTWO: CICIbÓR MAŁY
SKALA 1:5000

**OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI**

 OBSZAR ZDEGRADOWANY

 OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI

 OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska

2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED

na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)

5. Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki

7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich

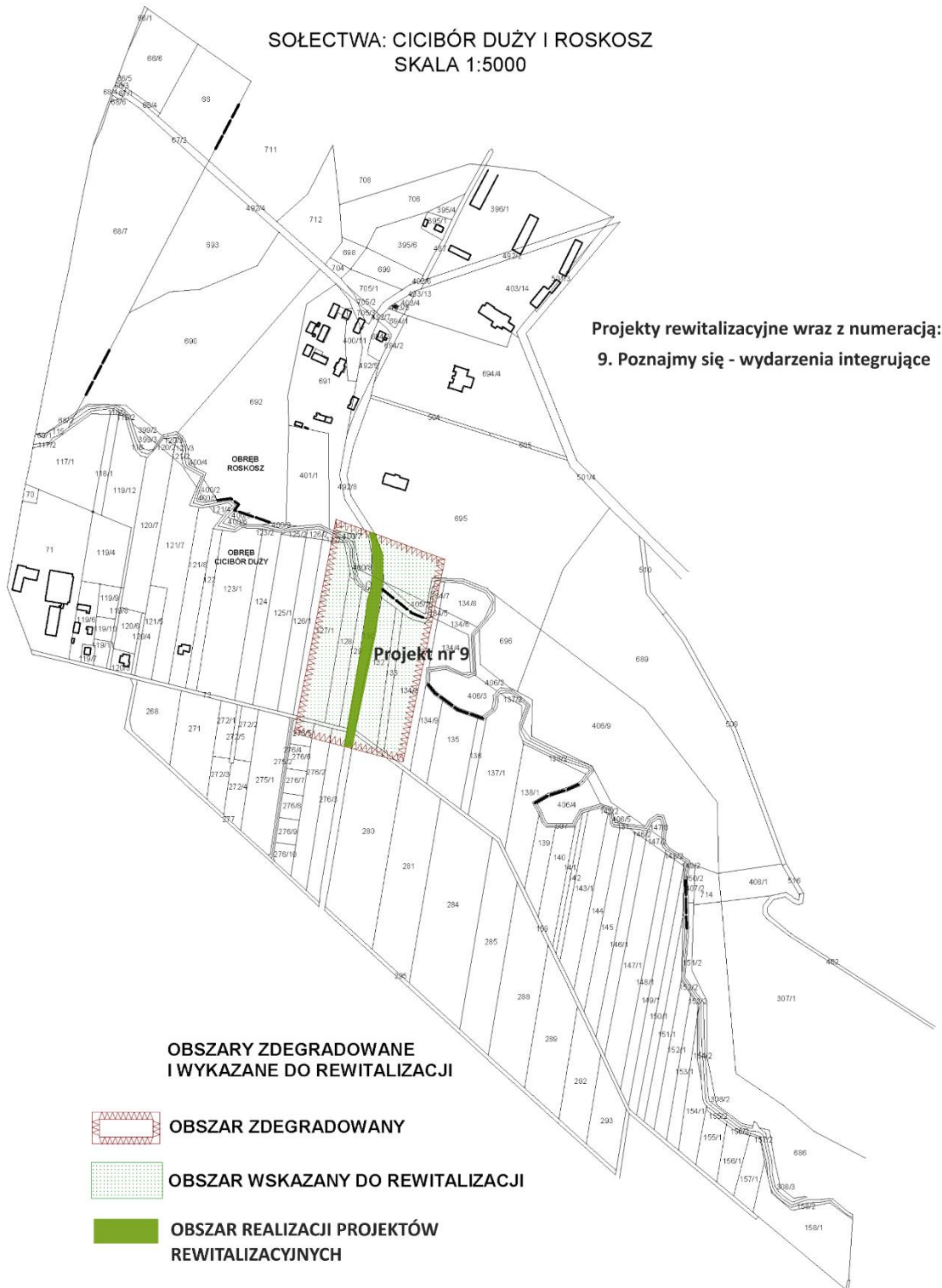
8. Stop wykluczeniu!

9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)

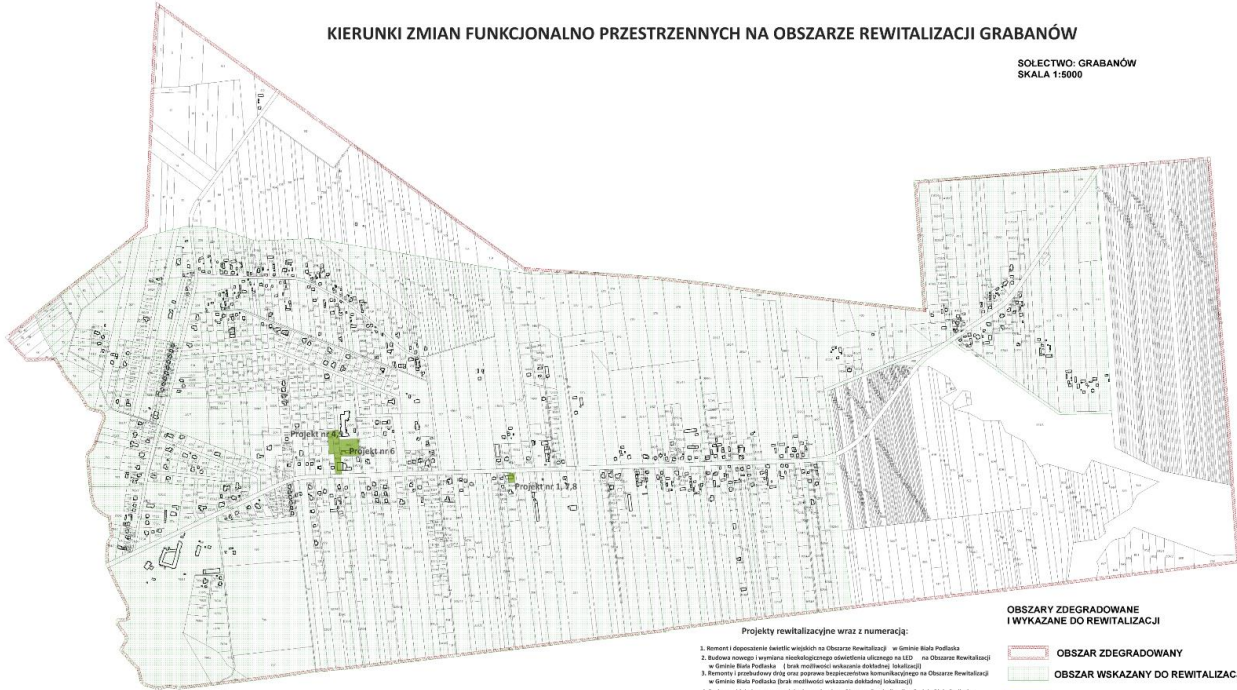
KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI CICIBÓR DUŻY

SOŁECTWA: CICIBÓR DUŻY I ROSKOSZ
SKALA 1:5000

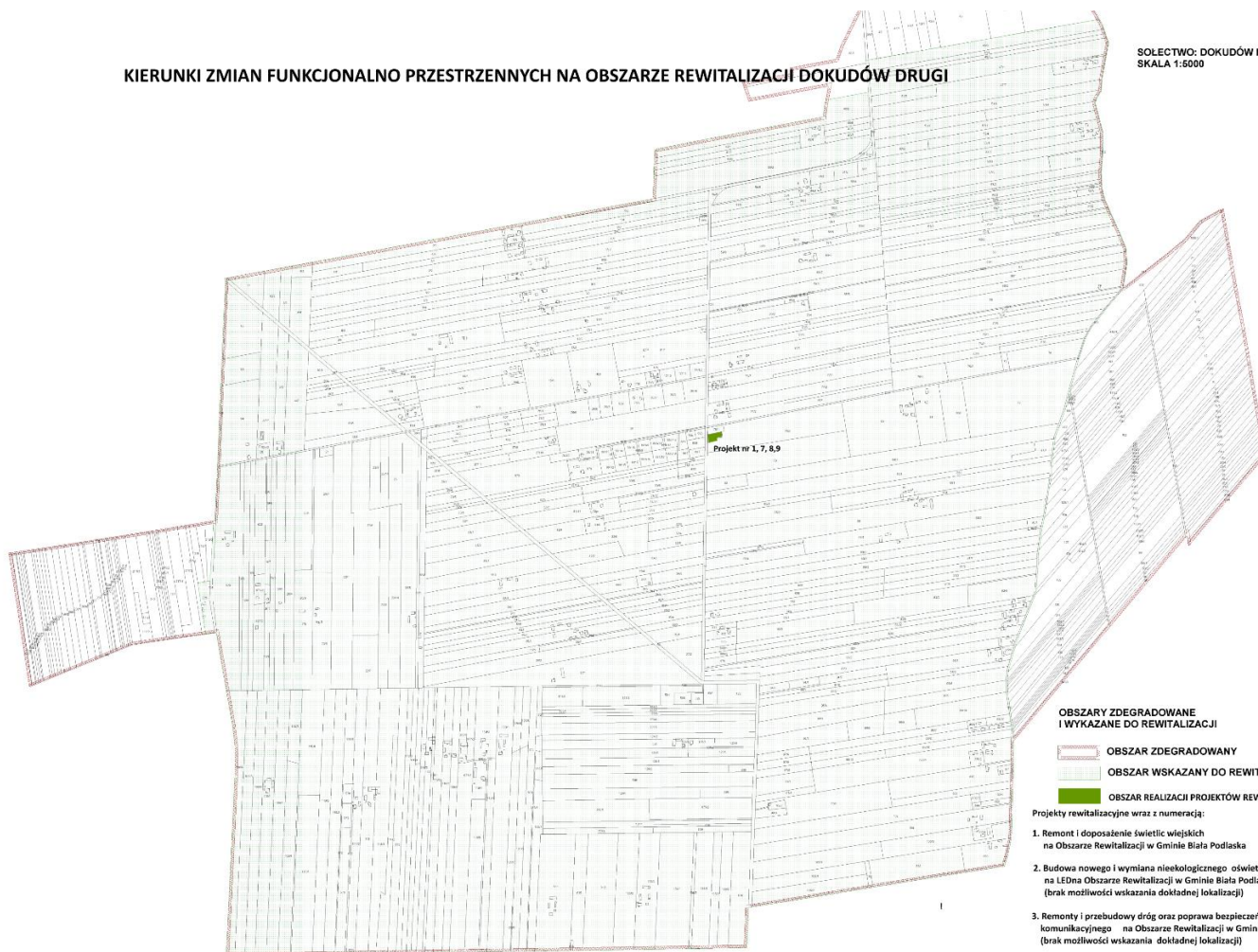
KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI GRABANÓW

SOLECTWO: GRABANÓW
SKALA 1:5000

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI DOKUDÓW DRUGI

SOLECTWO: DOKUDÓW DRUGI
SKALA 1:5000

OBSZARY ZDEGRADOWANE I WYKAZANE DO REWITALIZACJI

- OBSZAR ZDEGRADOWANY
- OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI
- OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LEDna Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI HUSINKA

SOŁECTWO: HUSINKA
SKALA 1:5000

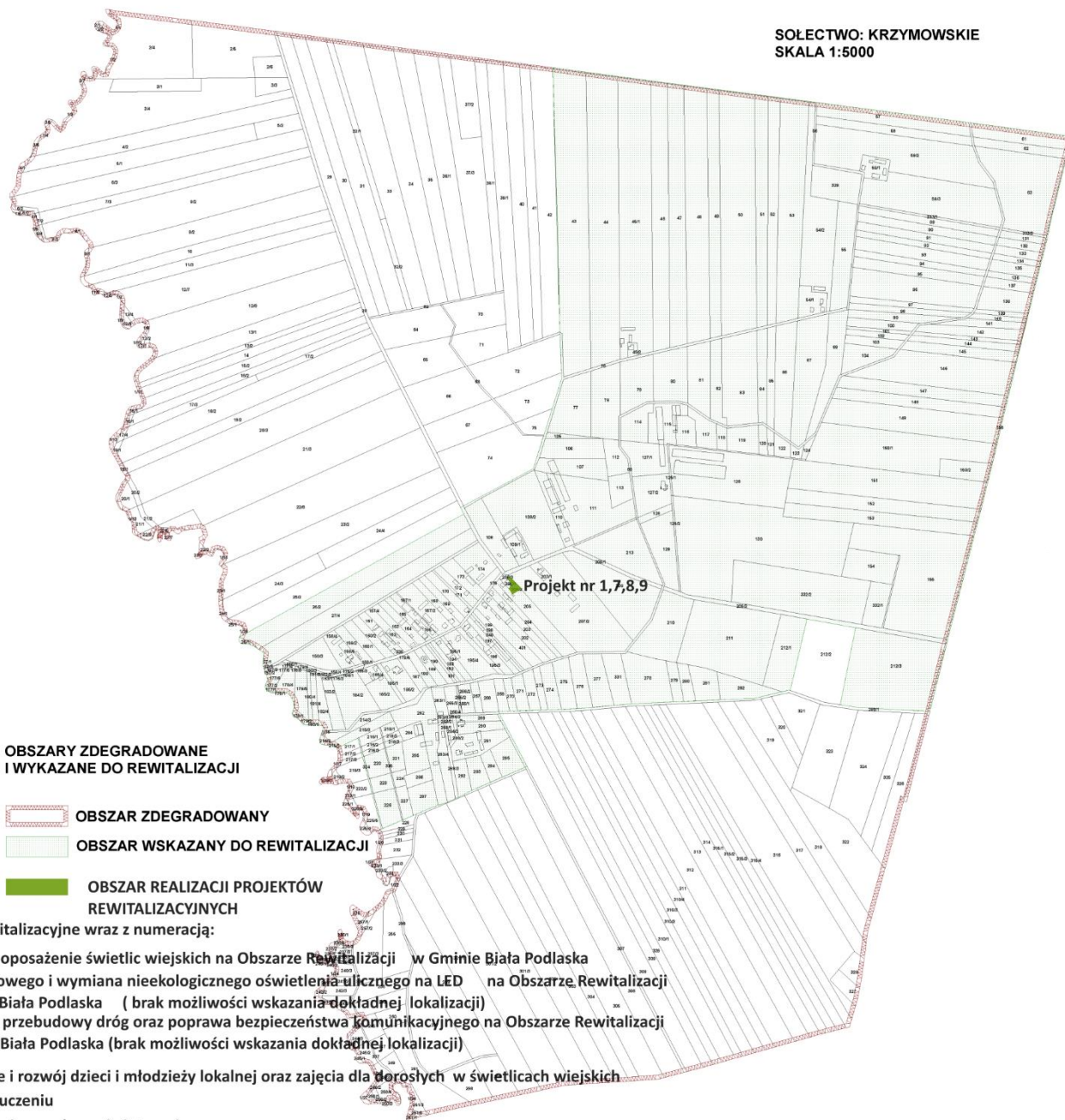
Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

- OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI
- OBSZAR ZDEGRADOWANY
- OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI
- OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW
REWITALIZACYJNYCH

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI KRZYMOWSKIE

SOLECTWO: KRZYMOWSKIE
SKALA 1:5000

OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI

 OBSZAR ZDEGRADOWANY

 OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI

 OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW
REWITALIZACYJNYCH

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

**KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNICH
NA OBSZARZE REWITALIZACJI POROSIUKI**

**SOLECTWO: POROSIUKI
SKALA 1:5000**

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
4. Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biła Podlaska
5. Rewitalizacja zalewu wodnego w miejscowości Cicibór Mały oraz stworzenie kąpieliska wraz z przystanią kajakową w miejscowości Porosiuki .
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

**OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI**

 OBSZAR ZDEGRADOWANY

 OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI

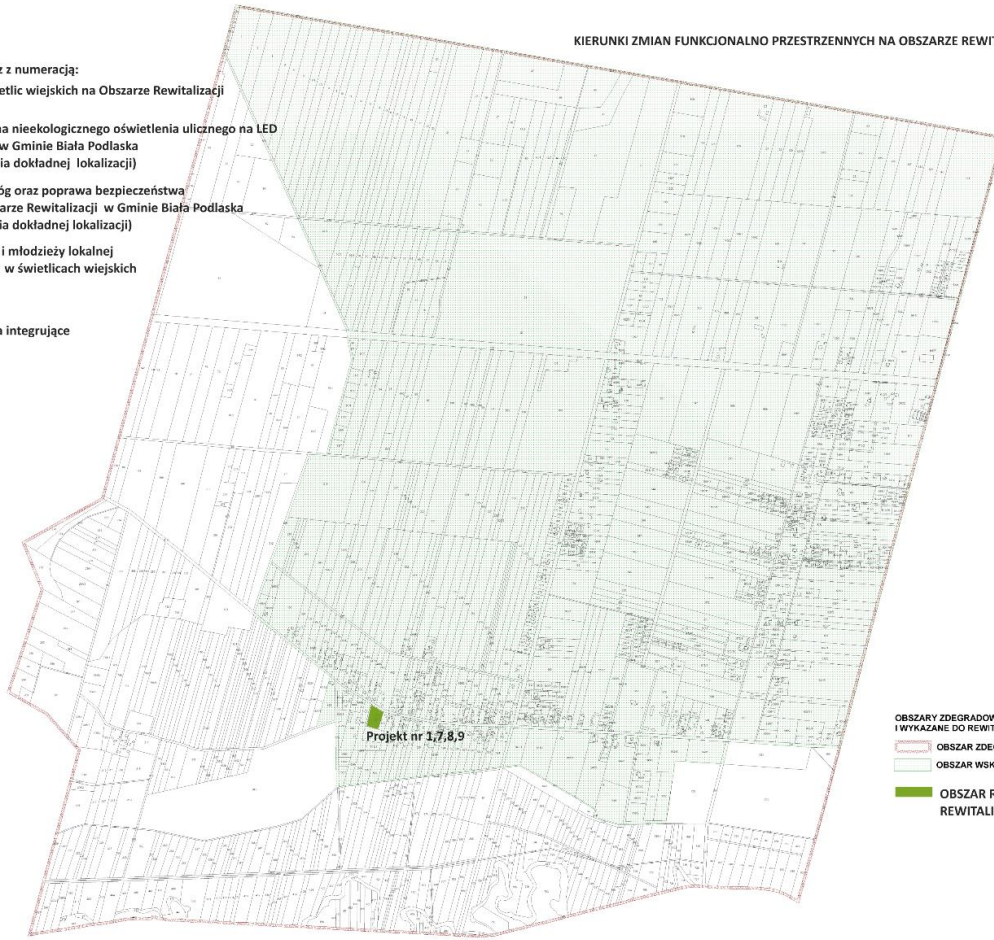
 **OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW
REWITALIZACYJNYCH**

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI STYRZYNIC

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją:

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

SOLECTWO: STYRZYNIC
SKALA 1:5000

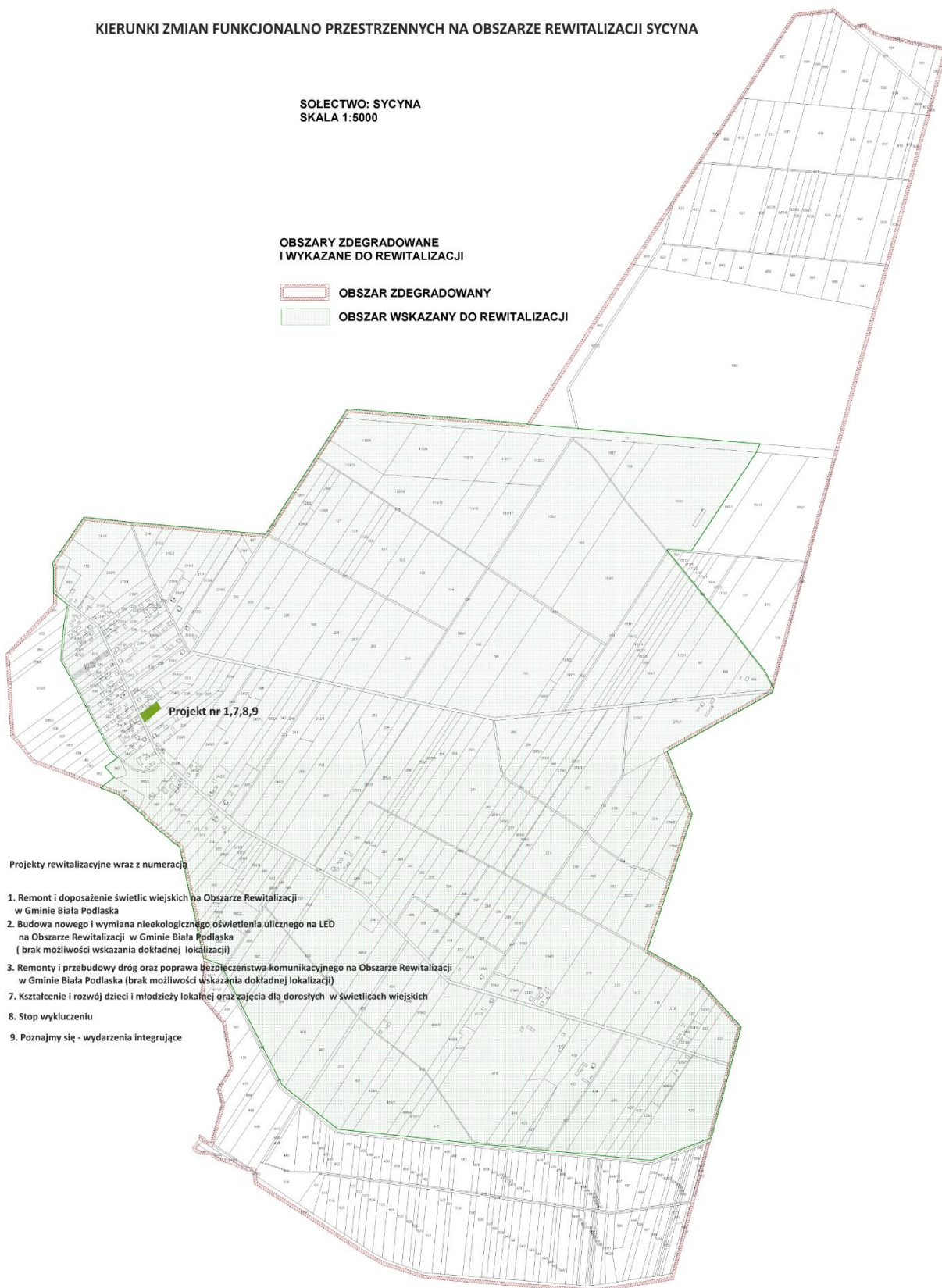
OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI
OBSZAR ZDEGRADOWANY
OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI
OBSZAR REALIZACJI PROJEKTÓW
REWITALIZACYJNYCH

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI SYCYNA

SOŁECTWO: SYCYNA
SKALA 1:5000

OBSZARY ZDEGRADOWANE
I WYKAZANE DO REWITALIZACJI

- OBSZAR ZDEGRADOWANY
- OBSZAR WSKAZANY DO REWITALIZACJI

Projekty rewitalizacyjne wraz z numeracją

1. Remont i doposażenie świetlic wiejskich na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska
2. Budowa nowego i wymiana nieekologicznego oświetlenia ulicznego na LED na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
3. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na Obszarze Rewitalizacji w Gminie Biała Podlaska (brak możliwości wskazania dokładnej lokalizacji)
7. Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży lokalnej oraz zajęcia dla dorosłych w świetlicach wiejskich
8. Stop wykluczeniu
9. Poznajmy się - wydarzenia integrujące

Spis tabel:

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji.....	15
Tabela 2 Sfera społeczna podsumowanie (liczba przekroczeń średniej dla gminy na poziomie sołectw) .	21
Tabela 3 Strefa społeczna ubóstwo w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2020 r.....	23
Tabela 4 Strefa społeczna bezrobocie 2020 r.	25
Tabela 5 Sfera społeczna przestępczość 2020 r.....	27
Tabela 6 Frekwencja wyborcza wybory do Rady Gminy Biała Podlaska 2018.....	30
Tabela 7 Wyniki egzaminu VII klasy w roku 2020	31
Tabela 8 Liczba zarejestrowanych organizacji NGO na terenie sołectwa.....	33
Tabela 9 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Biała Podlaska	35
Tabela 10 Poziom aktywności gospodarczej w gminie Biała Podlaska w roku 2020.....	37
Tabela 11 Zagrożenie ponadnormatywnym hałasem w Gminie Biała Podlaska	40
Tabela 12 Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi w Gminie Biała Podlaska	40
Tabela 13 Stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną poszczególnych sołectw Gminy Biała Podlaska	42
Tabela 14 Ocena skomunikowania Gminy Biała Podlaska.....	46
Tabela 15 Przestrzenie publiczne oraz stan ich zagospodarowania	49
Tabela 16 Stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę sportu i rekreacji	50
Tabela 17 Sfera techniczna (wskaźniki na 100 mieszkańców)	52
Tabela 18 Negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno –funkcjonalne oraz techniczne w Gminie Biała Podlaska.....	55
Tabela 19 Obszary zdegradowane w Gminie Biała Podlaska.....	59
Tabela 20 Matryca komplementarności (komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR)	98
Tabela 21 Ramy finansowe	100
Tabela 22 Harmonogram wdrażania GPR.....	101
Tabela 23 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR.....	104

Spis map:

Mapa 1 Podział gminy na obszary porównawcze	16
Mapa 2 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	113

Spis rysunków:

Rysunek 1 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze pomocy społecznej	23
Rysunek 2 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze bezrobocia	25
Rysunek 3 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze przestępczości	27
Rysunek 4 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze uczestnictwa w życiu publicznym	29
Rysunek 5 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze edukacji	31
Rysunek 6 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze kapitału społecznego	32
Rysunek 7 Współczynnik przyrostu naturalnego w poszczególnych sołectwach Gminy Biała Podlaska ...	34
Rysunek 8 Ilość obszarów problemowych opisujących sytuację kryzysową w sferze gospodarczej.....	39

Rysunek 9 Występowanie negatywnego zjawiska w obszarze środowiska.....	42
Rysunek 10 Występowanie negatywnego zjawiska w sferze funkcjonalno-przestrzennej	52
Rysunek 11 Występowanie negatywnego zjawiska w sferze technicznej.....	54
Rysunek 12 Negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno –funkcjonalne oraz techniczne w Gminie Biała Podlaska.....	58
Rysunek 13 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Cełujki	61
Rysunek 14 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Ciciwór Duży	62
Rysunek 15 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Ciciwór Mały.....	63
Rysunek 16 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Dokudów Drugi	64
Rysunek 17 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Grabanów Kolonia i Wieś	66
Rysunek 18 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Husinka	67
Rysunek 19 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Krzymowskie.....	69
Rysunek 20 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Porosiuki	70
Rysunek 21 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Styrzyniec.....	71
Rysunek 22 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Sycyna	72